

Ngul: Bible for 1 John, 1 Peter, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Colossians, James, Jude, Mark, Philemon, Titus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Mark

Chapter 1

¹Itsin oshwong o wuo e Yezu Kristu Mon e Nzeam. ²Oshin emifugni wo n'onkean e ngunsa Esaya: "Lir, ndatum ne nteang eyie longi eme, na ngwong mbug eyie; ³Eli otuba e wur eletsug olie ne buu e ndzum: wongagni mbug e Nkum, dzubagni abulu ne wambug inde."⁴Yoane apwinde, apikinde mbotika na nsuy itura, mpi alongikinde vii a mbotika e ntshima etura, djwi na ndolula e masumu. ⁵Okiri onkum e Yudea ti veat ankum a Yerusalem atshikiwo etay ende. Aveyikiwo mbotika ne nzey e Yordani mpi akikiwo mfunguna e masumu iwo. ⁶Yoane ayinde n'eleam e viey e shamo, okaba epuy e gnam n'ikini inde. Alikinde abampay na mpag.⁷Alongikinde, ndenden: "Wur eley mby eme andenga na biu, mpi me mpikug ve n'ongama eshing e sabata inde. ⁸Me, ndopeagni mbotika e vay; nde, ayopeagni nde mbotika e Mpeve Santu."⁹Ne nshuu inagn, Yezu ayum nde Nazarete ne buu e Galilea, mpi ayinde mvey mbotika etay e Yoane ne Yordani. ¹⁰Ntangu eyipwinde ne vay, ayen olung etingam mpi Mpeve Santu akr ne dzug inde kamsi nkodima. ¹¹Mby, otuba omog etuba eyum olung: "Ene eli Mon me e nsia, ya nde mitsug ngaagn eme enkum."¹²Mby Mpeve Santu atum Yezu n'oshwi, ¹³Mpiog, akie nshuu oning, djwi satana opii mpukumuna. Ayinde ti wagnam okwun, ti banzio eyosarisike. ¹⁴Ne mby emitshung wo Yoane, Yezu s'ayinde Galilea, alongikinde oshwong o wuo e Nzeam. ¹⁵Atubikinde: "Ntangu etikug, mpi ekub e Nzeam etivanga. Tshimagani itura, mpi djiragni oshwong o wuo."¹⁶Ntangu eyilegikinde mbeama na nzey e Galilea, ayen Simoni ti Andre, otwung o Simoni, watwomo oshing ne nzey; djwi ayikiwo veat alob nse. ¹⁷Yezu atuba nda wo: "Ondjiagni, mpi asikum gnu veat alob veat. ¹⁸Ko ne ntangu enagn, wasianga eshing ewo, mby wosodjie nde. ¹⁹Ntangu emikum Yezu etey, ayen Jaki, mon e Zebede, ti Yoane, otwung onde, ayiiwo ne war wawong eshing ewo. ²⁰Mby s'avinde, mpi wasasianga Tea wo Zebede ne war ti veat otshia, wosodjie nde. ²¹Mby watsa Kapernaum, mby eshuu e sabat Yezu ashwe ne sinagoga, mpi along. ²²Veat ayen wo ngituka n'along ande; djwi na alongikinde n'ekub, epa kamsi walong i nsiku ve. ²³Neti e sinagoga ayiwo na wur emog eyi na mpeve epwo, mby atsug olie ndenden: ²⁴"Vii awo nge eli su na wo ti yie, Yezu e nazarete? Ayiyie nendien djwi na ntedjag su? Ndajia nagn eli yie. Oli osantu o Nzeam. ²⁵Yezu s'ogniangi nde, atuba ndenden: "Tshung odzum, mpi pwe ne djuug i wur ene. ²⁶Mpi mpeve epwo enagn epwe ne djuug i wur enagn, ologo ne buu, mpi atsug olie e biu. ²⁷Veat ankum wayen ngituka, wasayue wog na wog wuwun: "Ene nge? along a mpa na ekub? Atuba nda wampeve ipwo, mpi walemfuka! ²⁸Mby lokumu ende epagn n'endii enkum eyi pipi na Galilea. ²⁹Ntangu emipwewo ne sinagoga, watsa n'evuru e Simoni ti Andre, ndwong emog ti Jaki nda Yoane. ³⁰Mby okiu e Simoni ayinde ngivur, ayinde na jing. ³¹Mby s'ayinde, akir onkear owo n'ewuo, s'ayiminde; jing eshir ko ne ntangu enagn. Mbiy onkear onagn s'apiinde vim a nda. ³²Epiekwo, vuna etijie, wojie veat ankum a nkeang ti veat ali na mpeve ipwo. ³³Mby veat a wiya enen enkum wayia njuo to ne nteang epfug. ³⁴Avuga veat a nkeang eshin n'eshin; akma mpi mpeve ipwo entsing, akapea nsua e ntuba, djwi walojia nde. ³⁵Abiy ne lili-lili, ayiwo mpib etoshir ntete ve; atsa n'ondii onde emog eyitshikinde ndemie djwi na nsama. ³⁶Simoni nda veat ayiike wa nde wosoling. ³⁷Mby ntangu eyoyen wo, watuba wa nde wuwun: "Veat ankum ane waloling ko yie." ³⁸Mby nde akeara ndenden: "Nsoagni etay emuu iky, ntsi ndong along mpi. Eli djwi na wo eyipwe me na ngya nendien." ³⁹Mby atsa ne Galilea enkum, alelong ne wasinagoga iwo, mpi alekmi wampeve ipwo. ⁴⁰Wur emog e nkeang i ndwum ayinde etay ende. Afukama ne nteang ende, atuba ndenden: "Yug oleang, osikug nkie djwi djuung ime itiem." ⁴¹Yezu, ayug ngy, ashima ewuo, okir, mpi atuba: "Ndaleang, yia ngitiem. ⁴²Ko ne ntangu enagn, nkeang e ndwum elim, mpi akum ngitieme. ⁴³Yezu atuba nda nde biu, mby osianga s'akien nde. ⁴⁴Mpi atuba nda nde ndenden: "Oyakaba ata wur vii ane ve, kansi tshwag etay e wanganga-Nzambi woyen, mpi pea makabu iyie oshin otuba nsiku i Moize, djwi esayia ntiegn djwi na wo." ⁴⁵Kansi wur ene, ntangu eyikiende, abana nkab ya wur enkum vii ayitubiwo ya nde, mby Yezu akafikug ve na nkien ne viya inen imuu. S'asanditsuga nelien, n'endie ende ndemie, mpi veat ayum etay n'etay ayikiwo etay ende.

Chapter 2

¹Mby ntangu emikea nde ne Kapernaum, ne mby i nshuu, wayug wuwun ali n'evuru. ²Vear entsing wayia kog, mpi ekayia diaka n'ondii ve ata ne nteang epfug djwi na veat ankum wakug. Mby Yezu s'alongikinde wo. ³Mby veat aning wayia etay ende, wojie wur emog emibeam wo ewuo n'ekuu elevarikiwo. ⁴Djwi wakakug nkum ondii oli nde ve djwi veat ayiwo olwi, wagnama otwon evuru ondii oyikinde, mpi n'itunu inagn, wakeya wur emibeam wo ewuo n'ekuu ngivur ne ntir. ⁵Yezu, ayen lukwikilu ewo, atuba nda wur emibeam wo ewuo n'ekuu: "Mon me, masumu iyie itivea ndolula." ⁶Walong i nsiku imuu ayiwo kog watigneme, mby watubik n'itura wuwun: "Oshin onkagn wur ene etubande ngean? Atitwe Nzeam!" ⁷Wur nagn esikug ndolula masumu, yug epa ko Nzeam ndemie?" ⁸Etean kaku, Yezu ajia ne mpeve ende nginu iwo, s'atubinde nda wo: "Djwi na nge elignu na wa nginu oshin enagn n'itura ignu?" ⁹Vim nge eli mpay na ntuba ya wur emibeam wo ewuo n'ekuu: 'Masumu iyie itilim', to na ntuba: 'Yima, vey ntir eyie mpi kien'?" ¹⁰Kansi, djwi ojiagni gnugnun Mon-wur ali n'ekub e ndolula masumu i veat ne buu, atuba nda wur enagn: ¹¹"Ndatuba ma yie, yima, vey ntir eyie, mpi tshwag evur eyie." ¹²Mpi ne mbala emog, ayima, avey ntir ende mpi apwe ne viy a veat ankum, wayen ngituka mpi wakumisa Nzeam, wuwun: "Sitotigni ngyen vii oshin one." ¹³Yezu akea mpwe etay e nzey. Ngrima a veat ankum wayia etay ende, mby Yezu alongike. ¹⁴Ntangu eleleg nde, ayen Levi, mon e Alfe, akeanse n'ondie ofutawo ekri. Atuba nda nde: "Ondani." Levi mpi ayima, osodjie. ¹⁵Yezu ntangu eyilikinde ne mesa n'evur e Levi, veat entsing etsamvey ekri e mpaku ti veat apwo wayia nda ondii omog ti nde, ti walongoki inde. ¹⁶Walong i nsiku ti wafarize, eyoyen wo ala ti veat avey ekri e mpaku ti veat apwo, watuba ya wantumwa inde: "Djwi na nge elande mpi egnwa nde veana nda wa veat avey ekri e mpaku ti veat apwo?" ¹⁷Eyiyug Yezu vii awo, s'atubinde nda wo: "Veat ali djuung biu kaku wo na mfumu e munganga ve, kansi eli veat a nkeang. Nkayia djwi na mvie veat a masonga, kansi na mvie veat a masumu." ¹⁸Opeane, wantumwa i Yoane ti wafarize wagn okio. Wayia ntuba wa Yezu: "Djwi na nge wantumua i Yoane ti wantumua i wa farize wagn okio, kansi iyie wala, wapikn okio ve?" ¹⁹Yezu akeara ndenden: "Iwur i wum asikug wo nkn okoio yug wum ali nda wo? Ntangu eli wum ali ti wuo, wapakug nkn okio ve." ²⁰Kansi nshuu ileye, ayakuma wo wum mby ayakn wo. ²¹Kaku wur emog ekug ntsug ipa n'eleam e mpa n'etay eleam e ntama ve, ekalega ngyara eleam e ntama, mpi asiyay wo epwo. ²²Mpi kaku wur esikug ntsug vean a mpa n'ipfuy i ntama ve; yug kaku veana asibwe wo ipfuy, mpi asipay wo na viana, na ipfuy; kansi ekug na ntsug vean a mpa n'ipfuy impa." ²³Eshuu emog e sabat, Yezu elelegikinde ne kati ivur i ble. Wantumwa inde, ntangu eleleg wo, wakeaga wunu i ble. ²⁴Wafarize wayia onkaba wuwun: "Tolir, djwi na nge wantumwa iyie emikiewo vim amipum wo nankie eshuu e sabat?" ²⁵Yezu akeara ndenden: "Ototangagni vii ayikii David, ntangu eyiyug nde nziya mpi ayinde na mfunu enda, nde ti veat ayi wa nde," ²⁶Oshin eyishwinde n'evuru e Nzeam, ntangu eyii Abiatari ali nkum e wanganga-Nzambi, mby ala mampa otshia e Nzeam, eyipiwo nswa e nda ko ya wanganga-Nzambi, mby 'apiinde ti ya veat ayii wa nde?" ²⁷Mby Yezu atuba: "Sabat akiiwo djwi na wur, epa wur djwi na sabat ve." ²⁸Kog enagn, Mon-wur ali mpi Nkum e sabat."

Chapter 3

¹Yezu akea nshwe ne sinagoga. Neti, ayiwo na wur eyii n'ewuo e ngiyum. ²Okwungikiwo nde, djwi na ndir yug asovuga nde eshuu e sabat enagn asivea wo ekum e djwi isofugn wo. ³Yezu atuba nda wur eyii n'ewuo e ngiyum: "Yima mpign ne kati kati e veat." ⁴Mby atuba nda wo: "Ne nsiku, eli wuo na nkie iwuo eshuu e sabat to na nkie ipwo; na mvuga luzingu e wur to na ndjag?" Kansi wo, wayia ko pwoo. ⁵Mby, alir veat anagn na viy a ngy, na mpay djwi n'itura iwo biu, mby s'atubinde nda wur ewo: "Shima ewuo eyie." Ashima ewuo, mpi ewuo ende ekea wuo. ⁶Wafarize wapwe, mbala emog wakie mpfug ti veat a Erodi djwi na nding oshin nge esodjag wo. ⁷Yezu alim atsa etay e nzey ti walongoki inde. Olwi o veat wodjie, wayum Galilea, amuu Yudea, ⁸amuu Yeruzalem, amuu Idumea, tii ontinteang e Yordani, ti pipi na Tyri na Sidonia. Emiyug wo vii alekikinde, wayia etay ende olwi n'olwi. ⁹Awigna ya walongoki inde waling war e fioti djwi na nde, djwi olwi o veat wakotag. ¹⁰Djwi atigni nde mvuga veat entsign, veat a nkeang ankum alingikiwo mvanga ondii oli nde djwi n'onkir ne djuung. ¹¹Wa mpeve ipwo, ntangu emoyen wo, wakr abong ne nteang ende, mpi wa tsug elie: "Oli Mon e Nzeam." ¹²Kansi nde atuba nda wo biu na nkwon nkab djwi wakojia. ¹³Mby avean n'ombimi; s'avikinde veat aleang nde mvie, mpi wayia etay eli nde. ¹⁴Mby ason veat djum n'ipe, eyiviinde wantumwa, djwi wayii ti nde mpi asikug nde antum na ntsa ndong along, ¹⁵djwi wayii n'ekub e nkma wa mpeve ipwo. ¹⁶Lir veat djum n'ipe iwo: Simon, eyipiinde dzin i Petelo, ¹⁷Jaki, mon e Zebede, ti Yoane, otwung o Jaki, eyipiinde dzin i Boanergesi, eling ntuba aman a nzar, ¹⁸Andre, Filipu, Bartemi, Mati, Jaki, mon e Alfe, Tade, Simoni e Zeloti, ¹⁹ti Yudas Iskarioti, wur Eyisar Yezu. ²⁰Mby atsa n'evuru, olwi o veat wayia nsanga mpi kog, kaku mpila elawo ata mampa ve. ²¹Ntangu emiyug atwung ande wayia djwi n'onkir; wuwun: "Kaku nde diaka na waagn ve." ²²Walong i nsiku iyiyum Yerusalem, watuba wuwun: "Ali na Belzebul," Ali na nkum e wa entshung mby s'alekmi nde entshung. ²³Yezu avie veat anagn mpi atuba nda wo n'itsig: "Oshin nge satana asikug nde nkma satana?" ²⁴Yug ekub ekea naam nkeangawo, ekub enagn epayima. ²⁵Mpi yug evuru wemie eli nginam, evuru enagn epayima. ²⁶Yug mpi satana atiyug nkier ndemie, aling nam, apakug ngima mpi ve, kansi enagn atikum ne nsuka ende. ²⁷Kaku wur ekug nshwe n'evuru e nkea biu mpi okumi vim ande, yug nteang wakatshung nkea biu eshing mby wavey vim ande. ²⁸Ndokabagni e djwidjwi, masumu inkum aman a veat na itii itwewo Nzeam, ayaveawo ndolua; ²⁹kansi wur etwe Mpeve Santu apayasavea ndolula ata eshuu emog ve, kansi atikie disumu e mvwe na mvwe." ³⁰Yezu atubinde ngwign djwi atubikiwo wuwun: "Ali na mpeve epwo." ³¹Mea ti atwung a Yezu wayia, wayima nelien. watum wur n'omvie. ³²Oluy o veat watodjing nde ne kati-kati, mby watuba wa nde wuwun: "Lir, mea yie ti atwung ayie wali nelien, waloling yie." ³³Akeara wo ndenden: "Nagn eli mea me, mpi atwung ame wanagn?" ³⁴Mby, alir veat ayii ngigneme ti nde, atuba: "Lir mea me ti atwung ame!" ³⁵Djwi, wur enkum ekie luzolo e Nzeam, wur enagn ali otwung ome ompeam, ti otwung ome onkear, ti mea me."

Chapter 4

¹Yesu akea mbana ndong along ne nky e nzey, olwi o veat watodjing nde, avean ne war emog eyike ne nzey, mby agneme neti. Olwi o veat ankum ayiwo ne nky. ²Along nde vim entsign ne bingani, mpi ne along ande atuba nda wo vii ane: ³"Yugagni, wur etsa mfuy evur apwinde djwi na mfuy. ⁴Ntang elefuyikinde, nkab i mbeam ilog ne mbug: wamfuru wayia, wala wog. ⁵Ndamu emuu elog n'endii atari, endii ekayia na buu entsing ve; mbeam iwo imen eveang, djwi ekavea buu entsing. ⁶Kansi, ntangu eyipwi mbiiy, vim ayimen elunga mpi eyum, djwi akwon wo edzuu. ⁷Ikab i mbeam imuu ilog ne endii atiene: atiene avean dzug mpi egnege vim ayimen, mpi vim awo ikawur mbeam. ⁸Ikab i mbeam imuu ilog ne buu e wuo: ewur mbeam eveang, etsun, epea mbeam osar, osom, mpi nkam n'oshung omog. ⁹Mby s'atubinde: "Wur eli n'atii a ngyug ayug!" ¹⁰Yezu ntangu emisande tsuga ndemie, veat ayodjing nde ti wa ntumwa inde djum n'ipe, wobana onjwe djwi na bingana inde. ¹¹Nde atuba nda wo: "Opeagniwo gnu oziy ekub e Nzeam; kansi djwi na veat ali nelien, vii ankum aleleg ko n'itsig, ¹²djwi na wo, wayalir, kansi wapiyen ve, mpi wayug, kansi wapijia, djwi wakwon ntshima itura, mpi wakwon mvea ndolula i masumu iwo." ¹³Atuba diaka nda wo: "Opijia n'atsig ene? Oshin nge eyajia n'atsig imuu ine inkum?" ¹⁴Wur efuy eli wur efuy otuba. ¹⁵Veat amuu wali ne mbug, endii emifuy wo otuba, ntangu emiyug wo otuba, mbala emog satana atiyia ndima otuba oyalong wo. ¹⁶Eli ti amuu, oshin omog, wativea mbeam n'endii atari; yug watiyug otuba, wayami ntete n'osiang; ¹⁷kansi kakuwo n'edzuu ve, watsug ivim i biu itaang, mpi yug mpay to watatesa djwi n'otuba o Nzeam, wakagn ndog ko eveang. ¹⁸Veat amuu ayiyami mbeam ne atiene, eli veat atsa ngyug otuba, ¹⁹kansi, mabanza i vii a buu e ntangu ene, mpuy i mvea otsun, na ileang leang i vim amuu, iledjag otuba o Nzeam, mpi otuba kaku mpila esiwurwo mbeam ne kati ewo. ²⁰Amuu, weyami mbeam ne buu e wuo; eli veat aleyug otuba o Nzeam, aleyami mpi alewur mbeam, osar, osom mpi nkam elenga oshin oyifuy wo." ²¹Yezu atuba diaka nda wo: "Atsawo mvara mwinda djwi na ntsug n'adjiu to ne ngie e ntir? Epa djwi na ntsug n'ondii etsa mpiey mwinda?" ²²Djwi kaku vim e ngizuba ve efwetewo nding na njia, kaku vim e ngiziy ve efwetewo mpur. ²³Yug eli na wur eli n'atii djwi na ngyug, ayug. ²⁴Atuba diaka ndawo: Yiagni onker na vii aleyug gnu. Ayotesakagniwo ko na vim eleyer gnu, mpi ayatsug wo diaka entsign djwi na gnu. ²⁵Djwi ayapeawo ya wur eli na vim; kansi wur emikwon, ayokumawo ata ivim ilinde na wo." ²⁶Akea ntuba diaka: "Ekub e Nzeam eli kamsi wur eyifuy mbeam ne buu; ²⁷ata ali ngivur to ngitien na otshuu na mbiiy enkum, mbeam inagn asifuyewo ata yug wur efuy apijia. ²⁸Buu atsawo mpur vim wemie, etigni mpur nkaya nteang, mby otimi, ne nsuka, mbeam ipwi n'otimi; ²⁹yug ko mbeam ititsun, veat wawong na ntsa, djwi ntangu e ndima mbeam etikug. ³⁰Atubinde diaka: "Na nge esitesa su diaka ekub e Nzeam, to asikugsu ontendula na kingana nge?" ³¹Eli kamsi mbeam i seneve, eli okieg ne kati e wambeam inkum; ³²kansi yug watofuy ne buu, apwi, akum onen elenga eshung enkum efuy wo, apur atab anen-anen, mby wamfuru i dzug watsi nkuba ne ngie mpio ende." ³³Eli n'itsig oshin one eyalongikinde, n'oshin eyikugikiwo na ngyug. ³⁴Atubikinde ndawo n'itsig, kansi n'oziy, atendulikinde walongoki inde vii ankum. ³⁵Eshuu wo, epiekwo, Yezu atuba nda wo: "Sibagagni nky emuu egni". ³⁶Ntangu epagninde olwi o veat anagn, wovara ne war eyiyikinde, ayiwo mpi na viar imuu djwi na nde. ³⁷Opepe onen ekir ne nzey, vay ashwe ne war, war ebana na ndzig. ³⁸Kansi Yezu ayinde ngivur ne dzug i kuse. Wobiya, watuba wa nde wuwun: "Nkum opiyen etura mpay n'oshin owasu ene?" ³⁹Ntangu eyibiy nde, angnianga opepe, atuba na nzey: "Yia pwo! Tshung odzum!" Mpi opepe oshir, vii ankum akea ngya pwo. ⁴⁰Mby atuba nda wo ndenden: "Djwi na nge eyug gnu wom? Oshin nge ekwon gnu lukwikilu?" ⁴¹Wankum wayug wom, watuba wog na wog: "Wur nge eli ata opepe na nzey elolemfuka ngean?"

Chapter 5

¹Wakum ne nky emuu e nzey, ne buu e wa Gadarenia. ²Mbale emog elepwi Yezu ne war, wur emog ayia ne nteang ende, ayum alum, mpi ayinde na mpeve ipwo. ³Wur ewo atsannde mpier neti alum, wakokugaka n'ontshung eshing, ata okor o bibende. ⁴Otshungikiwo ntangu enkum bibende ne nkuu na eshing e bibende, kansi alebagikinde bibende inkum, kaku wur eyi na biu onkir. ⁵Na otshu na mbiy, ayikinde ko neti alum ti ne dzug embim, atsugikinde elie, mpi abagikinde wampura ne djuung inde n'atari. ⁶Ntangu eyende Yezu etey, akim etay ende, atsankur abwong ne nteang ende. ⁷Atsug olie n'otuba o biu: "Djwi nge yie ya me, Yezu, mon e Nzeam eli ne dzug? Ndowigna ne dzin i Nzeam, oyampea mpay ve." ⁸Djwi na Yezu okabikinde: "Pwe ne djuung i wur ene, yie mpeve epwo." ⁹Mby Yezu oyue, "Dzin iyie nagni?" Nde mpi okeara, "Dzin ime Lezio, djwi sili entsign." ¹⁰Awigna ya Yezu biu djwi akwon ampur nelien e wiya. ¹¹Ne ondii onagn, ayiwo n'olwi e wa mvuy alikiwo pipi n'ombimi, ¹²mby entshung enagn wawigna ya nde wuwun: "Otetum neti e wamvuy igni, djwi sishwi ne djuung iwo." ¹³Apea mbug, mpeve ipwo inagn ipwe, watsa nshwe ne djuung i wamvuy, mby wamvuy wakim aveang, watsandog ne nzey: ayiwo etitign e awug ape eyitsu nzig ne nzey. ¹⁴Vear ayiwungike wamvuy inagn wakim, watsa nkab oshwong etay enkum, ne viya inen ti ne viya ikieg. Vear s'atshiwo ndir vii aleleg. ¹⁵Wayia etay e Yezu, mpi wayen wur eyii na mpeve ipwo, nde wur eyii na Lezio, atikeanse, atilwer ileam, waagn etikea, mby s'ayug wo wom. ¹⁶Vear ayiyen vii ankum ayileg wakab oshin oyileg vii ya wur e mpeve epwo ti ne wamvuy inagn. ¹⁷Mby wabana na ngwigna ya Yezu alim ne buu ewo. ¹⁸Ntangu eveanikinde ne war, wur eyike na mpeve ipwo owigna nswa e mpier ti nde. ¹⁹Kansi Yezu atun, mby okabandenden: "Tshwag n'evur eyie, etay atwung ayie, mpi kabawo vii amokie Nkum, ti oshin emoyug nde ngy. ²⁰Akien, mpi abana nkab ne Dekapolisi vii anen emokie Yezu, mpi veat ankum wayen ngituka. ²¹Yezu ntangu emikea nde mbag nky emuu neti e war, olwi o veat wayia ngyuo pipi na nde, ntangu eyii nde n'ikri i nzey. ²²Mby, emog ne kati ankum a sinagoga, eviewo Jairusi ayia, mpi ntangu eyiyen nde Yezu, alog ne nkuu inde. ²³Mby owigna ngean: "Onkean me onkear ali pipi n'ewa. Movie yie, yag otsug mbwo djwi avug, akey ne luzingu." ²⁴Yezu atsa ti nde, mby olwi o veat wosodjie, mpi walojing ne ngnina. ²⁵Kansi ayiwo n'okear omog epurike aluung ekug mvwe djum n'ipe. ²⁶Ayen nde mpay entsign na ntsa etay e wamunganga etshin n'etshin, mpi apiynde ekri enkum eyikinde na wo. Kansi akavea evug ve, nkeang akumikiwo ko entsign. ²⁷Ntangu eyug nde watuba vii a Yezu, ashwe n'olwi o veat, ne mby e Yezu, mby akir eleam e nde. ²⁸Djwi atubikinde: "Yug mikir ata ko eleam ende, asivug me. ²⁹Ntangu eyokir nde, aluung aseanga na mpwe, ayug ne djuung inde nde ativug. ³⁰Mby ko ne ntangu enagn, Yezu ayug biu emog etipwe ne djuung inde. Mpi atshim ne kati olwi o veat mpi ayue: "Wur nagn eminkir n'ileam?" ³¹Walongoki inde w'okeara: "Oyen olwi o veat emotsug ne kati kati, mby olayue yiyen: "Wur nagn eminkir? ³²Kansi Yezu alir mbeama na nde djwi na njia nagn emikie vii anagn. ³³Onkear owo, ntangu ejjinde vii amileg ne djuung inde, ayug wom mpi ayia ko ekukuma. Ayia ndog ne nkuu i Yezu mpi okaba vii ande ankum. ³⁴Yezu atuba ya nde: "Mon me onkear, lukwikilu eyie etovuga. Tshwag na ngemba mpi otivug ne nkeang eyie." ³⁵Ko ne ntangu eyitubikinde, veat ayum n'evur e nkum e sinagoga wakaba nkum e sinagoga wuwun: "Mon yie onkear atiwa. Djwi na nge epea yie longi mpay?" ³⁶Kansi Yezu akatsug onen ve ne vii ayinkab veat anagn, atuba nda nkum e sinagoga ndenden: "Oyayug wom, kwikila kaka." ³⁷Akaleang wur odjiende, avey ko Petelo, Jaki ti Yoane, otwung o Jaki. ³⁸Wakum n'evuru e nkum e sinagoga, mby wayen olwi o veat waliye mpi watsug elie. ³⁹Ntangu eshwi Yezu n'evuru, atuba ngean nda veat anagn: "Djwi nge ekiegnu oshuru, djwi nge eliyegnu? Mon atowe, kansi ativur lwong." ⁴⁰Vear ankum woyue two, kansi Yezu apur veat ankum nelien, avey tea na mea e mon, ti veat ayodjii, watsa ondii oli mon. ⁴¹Yezu akir mon n'ewuo, mby atuba nda nde: "Talitha koumi!" Eling ntuba: "Mon onkear, yima, ntuba ma yie!" ⁴²Mbala emog, mon onkear ayima, abana nkien djwi ayinde na mvwe djum n'ipe. Vear ankum wayen ngituka. ⁴³Yezu apum veat anagn ankum wakwon nkab vii ane. Mby awigna ya wo wapii mon vim a nda.

Chapter 6

¹Yezu alim kog, akea ntsa wiya nde, mby walongoki inde wosodjie. ²Ntangu ekum sabat, abana ndong ne sinagoga. Vear entsign eyoyugike wayen ngituka mpi watuba: "Vii ane ayum n'onkagn? Waagn oshin onkagn emopeawo ene?" "Oshin o bidimu nge elekiinde ne mbwo inde ene?" ³Ene epa wur otshia abaya, e mon e Maria, otwung o Jaki, e Joses, e Yudas ti e Simoni? Mpi atwung a nde ankear, kakuwo wa su nendien?" Mby akum nde, djwi na wo, ibag isalogo wo. ⁴Kansi Yezu atuba nda wo: "Ngunsu atsawontun ko ne wiya nde, ondii oli atwung ande, mpi n'evuru ende." ⁵Akakug nkie kog ata kidimu emog ve, ko mbwo itsugikinde vear a nkeang mpi elavugikinde. ⁶Ayen nde ngituka oshin okwon vear anagn lukwikilu. Mby s'atshinde ndong along ne viya i pipi. ⁷Mby avie walongoki inde djum n'ipe mpi abana antum ape n'ape, mby apea ekub ne dzug i mpeve ipwo, ⁸Mpi apum na mvey ata vim emog djwi na mbug eletshiwo, wavey ko etign oshung: wakwon mvey mampa, ata ibwomo, ata ekri ne okori ikini, ⁹kansi akaba na ndwer sandali, mpi apum na ndwer kazag ipe. ¹⁰Mby atuba nda wo ngean: "Evuru esishwe gnu, yiagni neti tii ko ntangu eyakien gnu. ¹¹Mpi wiya enkum esitun ongyamagni to ongyugagni, limagni ne wiya enagn, sapubagni okub o nkuu ignu djwi esayia ntiegn djwi na wo." ¹²S'akien wo mby, mpi wantsa ndong na ntshima itura. ¹³Akmikiwo mpeve ipwo, akwikiwo vear a nkeang vir djwi na nkeang iwo s'alevugikiwo. ¹⁴Nkum Erodi ayug watuba vii anagn, djwi dzin i Yezu vear awung wo njia wuo. Mby amuu s'atubikiwo: "Ene eli Yoane atikea mbiy n'ewa mby s'alekiinde bidimu ine." ¹⁵Amuu watuba wuwun: "Eli ngunsu Elizea". Mby amuu wuwun: "Ali ngunsu emog e ntama." ¹⁶Ntangu emiyug Erodi vii anagn, atuba ndenden: "Eli Yoane eyibag me ote, ndug wur emikea mbiy n'ewa. ¹⁷Djwi Erodi ndemie atum nde vear na ntshung Yoane nkori wotum bolok. Djwi Erodiadi wear e Filipu, otwung onde, asande kum wear nde. ¹⁸Yoane atubikinde nda nde: "Ne nsiku, opikug mvey wear otwung oyie asakum wear yie ve". ¹⁹Erodiadi ayinde na nkier djwi na Yoane, alingikinde oshin nge esokug nde n'odjag. Kansi akaveaka mbug ve. ²⁰Djwi Erodi alurikinde Yoane; ajikinde ndenden ali wur e masonga, wur e santu, mby alowumikinde wuo. Alingikinde ngyug akie bidimu, ayinde n'osiang na onyug nde. ²¹Eta ko n'ibag, elaga eyiwur wo Erodi etikug, mby akie okina, avie ankum, ti wankum ayer-nkuu e Galilea. ²²Mon ankear Erodiadi ashwe n'ondii e okina, akangn mpi epea osiang ya Erodi ti vear amivie nde. Nkum ayue mon onkear: "Wigna vim enkum, asopeame." ²³Asila nda nde ndenden: "Vim enkum esiwigna yie, asopeame, ata ikab ekub eme." ²⁴Mby mon onkear apwe ntsa nkaba mea nde: "Vim nge esikug me n'ongwigna?" Mby nde okaba: "Ote e Yoane Mbotiki." ²⁵Akea eveang-eveang etay eli nkum, mpi okaba ngean: "Ndaling ompo ko opeane, ote e Yoane Mbotiki n'ilongo." ²⁶Nkum ayug ngy, kansi, djwi na vim emisila nde mpi djwi na vear alinde ti wo, kaku oshin omuu o nkie ve. ²⁷Mby nkum s'atum nde iyer-nkuu emog etsankwung etay ende, n'onjie ote e Yoane Mbotiki. Iyer-nkuu atsa mbag ote ende ne bolog. ²⁸Mby avara ote ewo n'ilongo s'apiinde ya mon onkear, nde mpi s'atshinde mpea meande. ²⁹Ntangu emiyug walongoki i Yoane, watsha mvey djuung inde watsa mpfugn n'aluma. ³⁰Watuma emikeawo etay Yezu, wokaba vii ankum ayikiwo ti ayilong wo. ³¹Mby Yezu akaba ndenden: "Yagagni gnemie n'ondii e ndzum, yoragni neti fioti." Djwi vear entsign ayiwo waleye walekey, wo, wakavea ntangu e nda ve. ³²Mby s'ashwi wo ne war, watsa wemie ne buu e ndzum, n'ondii oli kaku vear. ³³Kansi ntangu emayen vear ne ntangu elelimikiwo kog, wajia, wasatsa mpiog na nkuu, watear ne waviya, wakum ne nteang ewo. ³⁴Ntangu emikum wo, etean kaku, Yezu ayen vear entsign, ayu ngy djwi na wo, djwi akum wo kamsi ameme akwon wur alir. Mby s'abaninde ndong vim entsign. ³⁵Ntangu emijie vuna, walongoki wayia ondii olinde mpi watuba: "Ondii ene kaku vear, vuna wean etijie. ³⁶Tum wo, watsu ne viya ili pipi, washum vim a nda asikug wo nda djwi na wo wemie." ³⁷Kansi nde, akeara ndenden: "Peagni wo vim a nda." Mby wa nde wuwun: "Asitsasu nshum mampa nonkagn na nkama ipe i denari djwi sipii ya vear ane wale?" ³⁸Ayue wo ndenden: "Olagni na mampa kwe? Tshwag otoliragni." Ntangu emiyen wo, watuba wuwun: "Mampa itean na ntse ipe." ³⁹Mby atuba nda wo watsug vear ankum wagnemi akina-akina ne dzug adjiu. ⁴⁰Wagneme n'olwong o nkam emok, ti olwong e otean. ⁴¹Avey mampa itean ti ntse ipe inagn, alir dzug olung, akeara nsag-na viye, mby, abag mampa itign-itign, mby s'apiinde walongoki inde na mpea vear anagn. Wakab ntse ipe inagn djwi na wo wankum. ⁴²Wakum wala mpi wayur. ⁴³Watongo isag djum n'ipe itiyuo n'itign i mampa ti ntse imisatsuga. ⁴⁴Wankum ayili ayiwo awugu atean a vear. ⁴⁵Etean kaku, atsug walongoki inde ne war, watsu ne nky e Bethsaida, nde, atosakeara vear ankum wakien. ⁴⁶Ntangu emikien wo, atsa n'ombimi djwi na nsama. ⁴⁷Mpib etilog, war etikum ne ngnina e nzey, mpi Yezu atisatsuga ko ndemie ne nky. ⁴⁸Ayiwo na mpay na nduka nkey, djwi opepe alekeyikiwo etay eliwo. Etitign e ntangu inign otshuu, s'aleyikinde etay eli wo, alekien ne dzug i nzey, ativanga mbeama na wo. ⁴⁹Kansi ntangu emoyen wo alekien ne vay, wabansa wuwun eli emono, watsug elie. ⁵⁰Woyen wankum, mby wayug womo. Etean kaku, atuba nda wo ndenden: "Yiagni na kikesa, eli mug, oyayugagni womo ve!" ⁵¹Mpi akum etay eli wo, ashwe ne war nda wo, opepe mpi eshir. Wakum ayen wo ngituka. ⁵²Wakajia kidimu e mampa inagn ve, djwi itura iwo ayiwo biu. ⁵³Ntangu emibag wo nzey, wakum ne nky, ne Genezarete, washiem neti. ⁵⁴Ntangu emipwe wo ne war, vear, ntangu

emojiawo nde, ⁵⁵wakien etitign enagn enkum, mby wabana mvara vear a nkeang ne ntir, etay ekum eyiyugikiwo atikum. ⁵⁶Endii emuu eyikum nde, ne kati e waviya inen to viya ikieg, aletsugukiwo vear a nkeang ankum ne alaga. Awignikiwo ya nde na nkir ko nsor eleam ende, mby vear ankum alekirike, avugikiwo.

Chapter 7

¹Wafarize ti walong i nsiku imuu iyim Yeruzalem wayia mbeama na Yezu.²Wayen walongoki imuu wayala vim a nda kansi mbwo iwo ili mbin, wakasuy. ³Djwi wafarize ti wayuda inkum wapitsinda na mbwo mbin ve, atsawo nsuy yim ko antsuru awo. ⁴Ntangu etsanke wafarize yim ilaga, atsawo nda ko yug watiyog djuung iwo inkum. Wali mpi na wansiku iwo imuu entsign itsawo nkie, kamsi na nsuy akob, awung ti wampugu i bibende, ti alongo amuu atsawo nda neti.⁵Wafarize ti ayuda s'ayuiwo Yezu wuwun: "Djwi na nge walongoki iyie wapitsindana vii a ntama antsuru, atsawo nda ko na mbwo i mbin?"⁶Yezu akeara ndenden: "Ankea eyang ene! Ezaya abikulinde djwi na gnu, oshin omifugn wo: 'Vear ane wandeang ko n'odzum, kansi itura iwo ili ntama na me.' ⁷Wampea lokumu e mpama, na ndong wansiku, ili ko nsiku i vear."⁸Watun Osasiangagni enkwon e Nzeam djwi osalemfukagni ko na vii a vear." ⁹Akeantuba nda wondenden: "Odjagagni enkwon e Nzeam djwi osawumagni ko vii antsuru agnu. ¹⁰Djwi Moize atubinde: 'Lemfuka ya tea yie ti mea yie, mpi nenden: 'Wur eyashing tea nde ti mea nde ayavey nde ndola ewa."¹¹Kansi gnu, otubagni gnugnun: "Yug wur atuba nda tea nde ata mea nde ndenden: "Ayime na vim ompeagni, kansi ntifipea n'evuru e Nzeam (etuba na mpea ya Nzeam), ¹²enagn osasiangagni, apafikie ata vim ve djwi na tea nde to mea nde. ¹³Enagn odjagagni otuba o Nzeam djwi na vii antsuru agnu, emitsug gnu. Mpi olekiagni vii amuu entsign oshin onagn."¹⁴Mby, akea mvie oluy o vear anagn etay eli nde, nda wo ndenden: "Ongyugagni gnankum mpi jiagni wuo. ¹⁵Kaku vim etsanshwe ne kati e wur mby etsug wur mbin ve. Kansi eli vim esipwe nelien e wur, wog enagn etsampea disumu. ¹⁶Yug eli na wur eli n'atii, ayug!"¹⁷Opeane, ntangu emishwe Yezu n'evuru atisasugn vear anagn, walongoki inde woyue djwi na etsig enagn. ¹⁸Yezu atuba ndenden: "Ti gnu kaku waagn o njia ve? Opijiagni ve gnugnun kaku vim emog ve eyim nelien e wur, eshwi ya wur epopea mbin ve. ¹⁹djwi vim enagn epashwe n'etura ende ve, kansi n'ipfugn inde, mby watsu mfanga n'ondii oziy?" Emituba Yezu ene, eli ndenen vim a nda ankum ali wuo. ²⁰Akeantuba ndenden: "Eli vim epwe ya wur, wog enagn etsampea wur disumu. ²¹Djwi eyim ne kati e wur, eyim n'etura, nginu ipwo, itaay, vii a mbin, i ndjag vear, ²²wumu, nziya ekri, ndeang vim ankagn, nkier, mbeam vear vii, omwong, ibuma. ²³Vim akum apwo ane ilapwe ne kati e wur mpi epiy wur."²⁴Ntangu emilim nde kog, akien, atsa ne buu e Tyre ti e Sidonia. Ashwe n'evuru emog, akaleang vear ajiawo ondii oli nde ve. ²⁵Kansi onkear omog, mon nde onkear ayinde na mpeve epwo, ntangu emiyug nde watuba djwi na nde, ayia ndog ne nkuu inde. ²⁶Onkear owo ayinde Greki, itsin inde i buu eli Syria ti Fenisia. Awigna ya nde na nkma mpeve epwo enagn eli ya mon nde onkear. ²⁷Mby Yezu atuba: "Tosianga aman watoyur. Djwi, epa eli wuo ve na mvey vim a nda aman na mpea wog ya wamva." ²⁸Mby onkear owo akeara ndenden: "Ee, nkum, kansiwamva atsawo nda mpfuya itsa ndog ne ngie mesa ela aman."²⁹Mby atuba nda nde: "Djwi emituba yie ngwign, osikug nkien. Ontshung atipwe ne djuung i mon yie onkear." ³⁰ntangu emikea nde ntsa n'evuru, ayen mon ativur ne ntir, ontshung ayiwo atipwe. ³¹Mby akea ndim ne buu e Tyre, atsa buu e Sidonia, ne nzey e Galilea, wabag ne buu e Dekapolis. ³²Wojie wur emog atii nkna, atuba mpi na mpay, mby wawigna ya nde djwi oyab mbwo. ³³Olima ondii oli vear, otum n'ikri, mby oshwer mpign inde n'atii, mby okir n'elim n'asuy ande ndemie. ³⁴Mby, alir viy dzug, agnim, atuba: "Ephphatha", etuba, "Ngama!" ³⁵Etean kaku, atii ande angam, elim ende epub, abana ntuba wuo wuo. ³⁶Yezu apum nakaba ata wur emog. Kansi yug alapum na nkwon nkab, wo walega ko na nkaba vear. ³⁷Wayen ngituka entsign, watuba: "Vii ankum alekiinde eli ko wuo. Vear apiyug wayug, vear apitubi watuba."

Chapter 8

¹Ne nshuu inagn, vear walega nkum entsign, mpi wakayia na vim a nda ve. Mby Yezu avie walongoki inde, atuba nda wo: ²"Ndi na ngy e vear ane; wakie nshuu isar etay ti me, kaku vim emilawo ve. ³Yug makeara ne mvuru iwo na nziya, wapavea biu ne mbug ve. Djwi amuu wayin etey. ⁴Walongoki inde wokeara wuwun: "Nonkagn esikug su mvea mampa ne buu e ndzum ene djwi vear ane wayur?" ⁵Yezu ayuue: "Mampa kwe elingu na wo?" Wuwun: "Ishiambia". ⁶Mby atuba nda vear anagn na gneme ne buu. Avey mampa ishiambia inagn, akeara nsag-na-viye, mby s'abag nde itign itignApea wog ya walongoki inde djwi na mpea vear, mby s'apiiwo ya vear anagn. ⁷Ayiwo diaka n'ivim i ntse, mpi ntangu emishir nde mpea nsag-na-viye, atum walongoki na nkeampea wog ya oluy o vear anagn wuo. ⁸Wala, wayur mpi wavara isag ishiambia etiyuo to n'iting i ntse. ⁹Ayiwo etitign e vear nkam inign. Mby akeara vear anagn etay ewo. ¹⁰Etean kaku, ashwe ne war ti walongoki inde, mby s'atshiwo buu e Dalamana. ¹¹Wafarize wayia, wabana ntuba wa Yezu mpi wotesa; waling kidimu eyim dzug. ¹²Yezu, ntangu emikeande gnim ne mpeve, atuba ndenden: "Djwi na nge aman a ntangu ene, waling ko wayen kidimu? Vi-a-vii, mokabagni, kaku kidimu eyavea aman a ntangu ene ve." ¹³Mby asasugn, akea nshwe ne war, s'atshinde nky emuu egni. ¹⁴Walogoki waging na mvey mampa. Ayiwo ko na mampa emog ne war. ¹⁵Yezu atuba nda wo ndenden: "Osugagni na levir i mampa i wafarize ti levir i Erodi." ¹⁶Walongoki wabansa wog na wog wuwun: "Eli djwi kaku su na mampa." ¹⁷Yezu tangu emijia nde, atuba ndenden: "djwi na nge ebansa gnu djwi na mampa ikwon su? Opijiagni ata vim ve? Kaku waagn ya gnu ve?" ¹⁸Olagni na viy, kansi opiyenagni ve? olagni atii, kansi opiyugagni ve, nge opikanagni ve? ¹⁹Ntangu eyibag me mampa itign itign eyili vear awug atean, asatongo gnu isag ikwe?" Wokeara wuwun: "Djum n'ipe." ²⁰Ntangu eyibag me mampa ishiambia djwi na vear awug anign, atongignu isag ikwe?" Wokeara wuwun: "Ishiambia." ²¹Mby atuba ndenden: "Opijiagni ata vim ve?" ²²Wakum ne Bethsaida. Vear ali kog wojie wur emog apiyen ne viy. Wawigna ya Yezu okir. ²³Yezu akir wur epiyen enagn n'ewuo, opur ti nelien e wiya. Ntangu emivey nde asuy okwe ne viy ande, mpi oyab mbwo n'ote, mby oywe: "Vim nge eyen yie?" ²⁴Alir, mby atuba ndenden: "Ndayen vear kamsi eshung elekien." ²⁵Mby Yezu okea ontsug mbwo ne viy, ntangu emingama nde viy, avug, akea ngyen vim ankum wuo wuo. ²⁶Mby Yezu okeara evuru ende, okaba ndenden: "Oyafikea nshwe ne wiya enen ve." ²⁷Yezu akien ti walongoki inde ne viya i Sezarea e Filipu. Ne mbug s'ayuinde walongoki inde ndenden: "Vear atsawo ntuba wo wuwun ndi nagn?" ²⁸Watuba ngean: "Yoane mbotiki. Amuu wuwun: Elia, mby amuu wuwun: Ngansa emog e ntama." ²⁹Ayue wo: "Mby gnu, atsagnu mbansa me ndi nagn?" me? Petelo atuba nda nde ndenden: "Yie oli Kristu." ³⁰Yezu atuba nda wo nankwon nkaba ata wur na vii anagn. ³¹Mby abana na nkaba ndenden Mon-wur ayayen nde mpay entsign, ayofanga wo ya antsuru ti ankum a wanganga- Nzambi ti walongo i nsiku, ayodjag wo, mby ne mby e nshuu isar, ayakeande mbiy n'ewa. ³²Awung ankaba vii ane wuo- wuo. Mby Petelo ovie n'ikri mby obana n'ognianga. ³³Kasi Yezu, atshim mpi alir walongoki inde, agnianga Petelo, atuba ndenden: "Ne mby eme, satana! Djwi na yie mabansa Nzeam kaku ve, oliko na mabansa i vear. ³⁴Mby s'avinde oluy o vear ti walongoki ondii omog, akaba ndenden: "Yug wur aling nsadjie me, atun nteang djuung inde, avari kulunsi ende, mby andani me. ³⁵Djwi wur eli na mfunu e ngwum luzingu ende, luzingu ende ayatsaow ntu, kansi wur eli, luzingu ende etitsa ntu djwi na me, mpi djwi n'otuba o Nzeam, ayavuga nde luzingu ende. ³⁶Mfunu nge ya wur na mvea okiri opfugn kansi asafanga moyo ende? ³⁷Vim nge wur esikug nde nsongo na luzingu ende?" ³⁸Kansi wur esingyug me nsogn ti otuba ome ne kati aman a ntangu e lwo ene elekii itaay ti masumu ene, Mon-wur ayoyug nde nsogn, ntangu eyayiande na nkembo e Tea nde ti banzio inde i santu."

Chapter 9

¹Ankea ntuba nda wo: "Mokabagni, vi-a-vii, amuu ne kati egnu nendien wapayawa ve, yug watoyen ekub e Nzeam eleyena nkembo ewo." ²Ne mby e nshuu isom, Yezu avey Petelo, Jaki, ti Yoane, mby avara n'ikri ko wemie, ne dzug ombim. Elung ende engala ne nteang ewo. ³Ileam inde ilega nkum siiy, siiy emog eli kaku vim emog eli oshin onagn ne buu. ⁴Elia ti Moize wapwe ne nteang ewo, wasula ti Yezu. ⁵Petelo, akeara otuba nda Yezu ndenden: "Ewong siyagni nendien; sitwung mvuru isar, emog djwi na yie, emog djwi na Moize, mby emog djwi na Elia." ⁶Djwi akajia nge etubande, womo etakir. ⁷Ewung emog eyia ndzub. Mby ne kati ewung enagn otuba epwe: "Ene eli Mon me etsame ndeang entsign. Yugagni nde." ⁸Etean kaku, walongoki walir pipi na wo, wasayen ko Yezu ndemie nda wo. ⁹Ntangu elekrikiwo ne ngie ombimi, Yezu atuba nda wo na nkwon nkaba ata wur emog vii anagn amiyen wo, tii ko yug Mon-wur atikea mbiy n'ewa. ¹⁰Wawum vii anagn djwi na wo wemie, kansi waywe wog na wog wuwun: "Nkea mbiy n'ewa, eling ntuba nge?" ¹¹Walongoki woywe: "Djwi na nge walong i nsiku watuba wuwun Elia afwete nkea nteang?" ¹²Akeara ndenden: "Elia ayakeande nteang, djwi na nkeara vim ankum ne ndwongo. Mby djwi na nge emifugn wo wuwun Mon-wur ayayen nde mpay entsign, ayoyen wo kansi wur emog e mpama?" ¹³Kansi ndokabagni, Elia amiyia, mpi okiwo kansi oshin oyileang wo, oshin oyifugn wo djwi na nde. ¹⁴Ntangu emikum wo mbeama na walongoki imuu, wayen oluy o vear ondii oli wo, ti walong i nsiku wasula ti wo. ¹⁵Ko ntangu emiyen wo Yezu, wayen ngituka, wakim aveang djwi n'ompea mbea. ¹⁶Ayue walongoki inde ndenden: "Nge esulagnu ti vear anagn?" ¹⁷Mby wur emog ne kati evear anagn akeara: "Ntijie mon me ompeam etay eyie, ali na mpeve emotshung odzum apitubi. ¹⁸Ondii enkum esokir nde, asologo nde ne buu, akama vin, mpi akum epwo. Ntiwigna ya walongoki yie n'onkma mpeve epwo enagn, kansi wapikug ve. ¹⁹Akeara ndenden: "Ndwong aman apidjir ane, tii nsuka nonkagn eyayiakame ti gnu? Onjiagni na nde nendien. ²⁰Wovara etay eli nde. Mpeve ewo ntangu emiyen nde Yezu, agnug mon ewo, osologo ne buu mby angam odzum. ²¹Yezu aywe Tea nde: "Ekie ntangu ikwe emikum nde ngean?" Tea akeara ndenden: "Yim ko olieng onde. ²²Mpi mbala entsign mpeve enagn atsande ondogo ne tshiya ti ne vay djwi awe. Kansi yug asikug yie na nkie vim, oteyug ngy, otesarisi. ²³Yezu atuba nda nde: "Yug okug?...Vim enkum ekug ya wur edjir." ²⁴Etean kaku, tea e mon atsug olie, ndenden: "Nti djir! Onsarisi n'etura eme e biu ene!" ²⁵Yezu, ayen oluy o vear waleye, agnianga mpeve epwo, atuba: "Yie mpeve epitubi ti mpeve epi yug, ntuba ma yie, pwe ne djuung i mon ene, mpi oyafikea." ²⁶Mby apwe, asatsug elie, mpi osognug na biu enkum. Mon akum kansi atiwa, kansi vear entsign atubikiwo wuwun: "Ali odjuu." ²⁷Kansi Yezu, okir n'ewuo, oyim, mby mon ewo ayima. ²⁸Ntangu emikea Yezu n'evuru, walongoki inde woyue n'oziiy wuwun: "Djwi na nge sikakug na nkma mpeve epwo enagn?" ²⁹Atuba nda wo ndenden: "Oshin o mpeve ine atsawo mpwe ko na bisamu. ³⁰S'alim wo kog, watear buu e Galilea. Kansi Yezu akaleang wur aji etay eliwo. ³¹Djwi ayiwo alelong walongoki inde. S'akabinde ngean: "Mon-Wur ayosar wo ne mbwo i vear a buu; ayodjag wo. Ntangu eyodjag wo, ne mby i nshuu isar, ayafutumukande. ³²Kansi walongoki wakakug njia djwi ilingiki ntuba Yezu ve, mpi ayugikiwo womo n'ongyue. ³³Wakum ne Kapernaum, ntangu eyi wo ne kati evuru, Yezu ayue: "Nge eyitubikignu ne mbug?" ³⁴Kansi wayia pwo, djwi ne mbug atubikiwo wog na wog na njia nagn elenga amuu n'onen. ³⁵Mby agneme, avie wankeadjum n'ipe, mby atuba: "Yug wur aling ngia ontete, ayii onsuka e vear ankum mpi wur otshia e vear ankum. ³⁶Mby avey mon ilieng, otsug ne kati ewo, mpi okir ne mbwo inde, akaba ndenden: ³⁷Wur enkum eyama ne dzin ime emog ne kati aman alieng ane, atingyama me memie; mpi wur esingyama me, atiyama epa ko me ve, kansi ti wur eyintum. ³⁸Yoane atuba nda nde ndenden: "Nkum, ayen su wur emog akma entshung ne dzin iyie, mby opum su, djwi apitelani ve. ³⁹Mby Yezu akeara ndenden: "Oyopumagni ve, djwi kaku wur esikug nkie kidimu ne dzin ime, mby asatuba ipwo djwi na me. ⁴⁰Yug apa altetun ve, ali wur esu. ⁴¹Mpi wur enkum esopea ikob i vay, ngnua ne dzin ime ogniang oli wur e Kristu, mokabagni vi-a-vii, ifutu inde ipatsa ntu ve. ⁴²Kansi, wur esitsug ibag ne nteang emog ne alieng emidjir ya me ene, ekug djwi na nde wotshung oshing ashin odzuru ne nking, mpi wofangi ne nzey enen. ⁴³Yug ewuo eyie elologi yie ne masumu, bag wo. Ewong oshwi ne luzingu e kieleka n'ewuo emog, ⁴⁴Kansi epa na ngia na mbwo ipe djwi otsu ne bilungi, ne kati e tshiya epidzum. ⁴⁵Yug ekuu eyie eli, elologi yie ne masumu, bag wog. Ewong oshwi n'ekom ne luzingu, ⁴⁶kansi epa na ngia na nkuu ipe djwi wofangi ne bilungi, ne kati e tshiya epidzum. ⁴⁷Yug dziy iyie elologi ne masumu, keaga wog. Ewong oshwi n'ekub e Nzeam na dziy imog, kansi epa oyi na viy ape mby wofangi ne bilungi. ⁴⁸Ondi onagn tshiya epitsi ngwa, mpi tshiya epitsi ndzum. ⁴⁹Djwi wur enkum ayotsug wo kwa ne tshiya. ⁵⁰Okwa eli vim emog e wuo, kansi yug nsa okwa emishir, asikearawo nsa ewo na nge? yiagni n'okwa gnug na gnug, mpi yiagni na ngemba gnug na gnug."

Chapter 10

¹Yezu, ntangu emilim nde n'ondii onagn, s'atshinde ne buu e Yudea, ti ne buu enkum eli etitign e vay a Yordani. Oluy o vear wayia diaka etay ende. Akeyikinde ndong vear anagn, ko oshin omiziga nde na nkie. ²Wafarize wayia etay eli nde djwi n'ontesa, woyue: "Ne nsiku eli wuo djwi n'ompeam na ndjag ivea ti wear nde?" ³Akeara ndenden: "Nge eyitubi Moize nda gnu?" ⁴Watuba wuwun: "Moize apinde nswa na mfugn onkean e ndjag ivea mby okmi wear yie." ⁵Mpi Yezu akaba ndenden: "Eli djwi n'itura ignu biu mby Moize s'ofugnagni nde nsiku enagn," ⁶"Kansi n'itsin i buu, Nzeam akinde ompeam mpi onkear." ⁷Wog enagn, ompeam ayalim nde etay e tea nde na mea nde, ayanaba nde ti wear nde, ⁸Mby wape wakum djuung imog. Wapafiyia ipe ve, kansi watumur wur emog. ⁹Kansi wur apikug nama ve vim emitsug Nzeam ondii omog. ¹⁰Ntangu eliwo wo neti evuru, walongoki woyue diaka na djwi ine. ¹¹Mby akaba ndenden: "Wur eskma wear, mpi akey ntsug emuu, atikie itaay ti nde. ¹²Mpi yug onkear atisianga wum nde, akey ntsug wum emuu, atikie itaay ti nde." ¹³Mby wojie aman alieng, djwi atsug ewuo, kansi walongoki wa ngnianga vear anagn. ¹⁴Kansi Yezu ntangu emiyen nde, akayia n'osiang na wo ve, mby akaba: "Siagagni aman alieng waye etay eme, mpi oyapumagni ve; djwi ekub e Nzeam eli djwi na vear ali kamsi wo. ¹⁵Mokabagni, vi-a-vii, wur enkum epayama ekub e Nzeam kamsi mon ilieng, apayashwe otshwag neti ve." ¹⁶Mby avey aman anagn ne mbwo inde, mpi asakumuni nde, mpi ayab nde ewuo. ¹⁷Ntangu emibana nde ekien ende, ompeam emog ayia n'iveang, alog n'abwong ne nteang ende mby oyue: "Nkum e wuo, nge efwete me nkie me djwi nsa viya luzingu e mvwe na mvwe?" ¹⁸Yezu atuba ndenden: "Djwi na nge emvieyie wuo? kaku eli wuo ve, eli ko Nzeam ndemie. ¹⁹Ojia enkwon: 'Oyadjag ve, oyakie itaay ve, oyakama ve, oyayia nteign oyang ve, oyakie ipwo ve; pea tea ti mea yie lokumu.'" ²⁰Wur ewo atuba ndenden: "Nkum, atsame ndemfuka na vim anagn yim ko olieng ome." ²¹Yezu olir tii, oleang. Mby okaba ndenden: "Olakwon vim emog. Tshwag, sar vim ayie ankum, pea ya ankea emva, mby asiveya yie otsun ne dzug, mby yag ondani." ²²Kansi ko djwi notuba onagn, wur ewo akum ko ngy ngy mby s'akien nde, djwi ayinde na vim entsign. ²³Yezu, alir mbeama na nde tii, mby atuba nda walongoki inde: "Eli mpay djwi na ankea otsun na nshwe n'ekub e Nzeam!" ²⁴Walongoki wayen ngituka oshin oyitubi Yezu, mpi, akea mvey otuba ndenden: "Aman ame, eli mpay ya ankea otsun na nshwe n'ekub e Nzeam. ²⁵Kansi kaku mpay ve ya shamo na nshwe n'itun i sindani kansi epa nkea otsun ve na nshue n'ekub e Nzeam. ²⁶Walongoki wayen ngituka entsign, mpi watuba wog na wog wuwun: "Mby wur nagn esikug mvug?" ²⁷Yezu alir, mby atuba ndenden: "Ya vear, epakug ve, kansi epa ya Nzeam ve. Djwi ya Nzeam, asikug nde nkie vim enkum." ²⁸Petelo abana n'onkaba ndenden: "Lir, sitisianga vim ankum mpi silolani yie." ²⁹Yezu okeara ndenden: "Mokabagni vi-a-vii, kaku wur emog emisasianga evuru ende, atwung ande ampeam, to atwung ande ankear, to mea nde, to tea nde, to aman ande, to buu ende djwi na me to djwi n'oshwong o Nzeam, ³⁰mby akwon mvea mbala nkam, opeane ne mvwe ine, wamvuru, atwung ampeam, atwung ankear, wamea, aman ti wa buu, na wambangika, mby ne buu eyasayia, luzingu ekwon nsuka. ³¹Kansi vear entsign a nteang, ayasawo kum vear a nsuka, mpi vear entsign a nsuka, ayasawo kum vear a nteang." ³²Ayiwo ne mbug walevean Yelusalem, mpi Yezu atsukinde nteang ewo. Walongoki wakum nginu eshin n'eshin, mpi vear alosodjiike, walosodji na womo. Mby Yezu avey walongoki djum n'ipe pipi na nde, mby abana na nkaba wo vii aleye djwi na nde. ³³Lir, silavean Yelusalem, mpi Mon-wur asopea wo ya antsuru a wanganga-Nzambi ti walong i nsiku. ayobag wo ewu ende ko ewa, mby ayopea wo ne mbwo empaagn. ³⁴Ayoywe wo two, ayotwe wo asuy, ayober wo enuagn, mpi ayodjag wo; mby ne mby e nshuu isar, ayafutumuka nde." ³⁵Aman a Zebede, Jaki ti Yoane, wa vanga na nde, mby watuba: "Nkum, sileang otepii vim eling su. ³⁶Akaba wo ndenden: "Nge eling gnu nkii djwi na gnu?" ³⁷Watuba wuwun: "Otepii mbug signemi ti yie, emog ne wum ewuo eyie, emuu ne wear ewuo eyie, ntangu eyashwe yie ne nkembo eyie." ³⁸Yezu akeara ndenden: "Opijiagni vim eling gnu ve. Asikug gnu na gnua ikob ifwete me gnua, mpi asikug gnu mvey mbotika efwete me mvey?" ³⁹Wokeara wuwun: "Asikug su." Mby Yezu atuba nda wo ndenden: "Ikob isignua me, asikug gnu na gnua, mbotika esivye me, asikug gnu na mvey. ⁴⁰Kansi djwi na gneme n'ewuo eme e wum to ewuo eme e wear, enagn epindir me, mpi ayapeawo ko ya vear amiwuma wo endii enagn." ⁴¹Walongoki djum ntangu emiyug wo vii anagn, wabana na ngyug nkier wa Jaki ti Yoane. ⁴²Yezu avie, mpi atuba: "Ojiagni vear alir wo kamsi ankum n'okiri atsawo mpea vear okiri mpay mpi antsuru wali ne dzug iwo. ⁴³Kansi ya gnu, epa eli oshin onagn ve. Wur eleang akum wur enen ne kati egnu ayii wur egnu otshia; ⁴⁴mpi wur enkum eling ngya ontete ne kati egnu, ayii mpfumi e vear ankum. ⁴⁵Djwi Mon-wur ayinde, epa djwi wopii ve, kansi djwi na nkie, mpi na mpea luzingu kamsi ifutu ipeawo ya vear entsing." ⁴⁶Wakum ne Yeriko. Ntangu elepwi nde ne Yeriko ti walongoki inde ti oluy o vear, mon ompeam e Timee, Bartime, amibuye viy, otshia ko ngwigna, atigneme n'ikri i mbug. ⁴⁷Ntangu emiyug nde ndenden eli Yezu e Nazarete, abana na ntsug elie mpi atuba ndenden: "Yezu, Mon e Davidi, ongyug ngy!" ⁴⁸Vear entsign wopum, watuba wa nde na ntshung odzum. Kansi nde, alega ntsug elie biu, ndenden: "Mon e Davidi, ongyug ngy!" ⁴⁹Yezu ayima, mpi akaba vear wavii wur enagn. Wavie wur emibuye viy enagn, wuwun: "Yia na kikesa, alovie yie."

⁵⁰Wur emibuye viy asafanga kazag ende, mpi ayima ne mbala emog, aya etay Yezu.⁵¹Yezu okeara ndenden: "Nge eling yie nkii djwi na yie?" Wur emibuye viy okeara ndenden: "Rabbouni, ndeang nkey ngyen." ⁵²Mby Yezu atuba nda nde ndenden: "Tshwag, lukwikilu eyie etovuga." Ko ne ntangu enagn akea ngyen, mpi asalana Yezu ne mbug.

Chapter 11

¹Ntangu eleyikiwo Yeruzalem, watum mbeama na Bethfage, etay e embimi Olive Yezu s'atum nde walongoki inde ipe, ²Atuba nda wo: Tshwagagni ne wiya eli nteang egnu; ko ntangu esishwegnu, asiye gnu imon i mpunda emog wamotshung n'oshing, kaku wur emigneme ne dzug iwo ve, pubagninde n'oshing, mpi jaiyinde. ³Yug wur amituba ndenden: 'Djwi na nge ekiegnu ngean?' kearagni gnugnun: 'Nkum ali na mfunu ewo. Mpi mbala emog asisianga wo, onjiagni wog nendien.' ⁴Wakien mpi, wayen imon i mpunda wamotshung n'oshing, nelien, ne mbug, wopuba mpi. ⁵Vear amuu ne kati e ve ar ayii kog watuba wuwun: 'Nge ekiegnu? Djwi na nge epubagnu mpunda enagn?' ⁶Wakeara kamsi eyitubi Yezu, mpi wosianga akien. ⁷Walongoki ipe inagn wajie mpunda enagn etay eli Yezu, watwomo ileam iwo ne dzug inde, mby Yezu agneme ne dzug iwo, ⁸ Vear entsign wayia ileam iwo ne mbug, mpi ve ar amuu watsug nkaya iyibagikiwo n'ivur. ⁹Vear ayii nteang ende ti ve ar ayii mby ende aletsugikiwo elie: 'Hozana! lusakumuna eyii ya wur eleye ne dzin i Nkum! ¹⁰Lusakumuna eyii n'ekub e tea su Davidi! Hozana n'ondii e dzug dzug!' ¹¹Yezu ashwe ne Yeruzalem, atsa ne tempelo, alir vim ankum pipi na nde. Vuna ayiwo etikien, s'atshinde Betania ti walongoki inde djum n'ipe. ¹²Mpimpign enagn, ntangu emikeawo yim Betania, Yezu ayug nziya. ¹³Ali ko etey, ayen oshung omog e nsuu eyike na nkaya, atsandir yug asiye ata nsuu; mby emikum nde neti, ayen ko nkaya i mpama, djwi ekayia peanga eta nsuu ve. ¹⁴Atuba na oshung onagn: 'Kaku ata wur emog eyafila mbeam iyie ve!' Mpi walongoki inde wayug vii anagn. ¹⁵Wakum Yelusalem, mpi ashwe ne tempelo. Abana nkama ve ar asariki ti ayishumike neti e tempelo. Apfuma wamesa i ve ar asongo ekri, ti wankway i ve ar ayisariki wankodima. ¹⁶Akapea ata mbug ya wur emog ve na mpwe na vim esikug wo nsar nelien e tempelo. ¹⁷Along ve ar anagn mpi atuba ndenden: 'Epa wamifugn wuwun: 'Evuru eme ayaviewo evuru e bisamu djwi n'okiri ofugn?' kansi gnu, okiagni ondii e ankea vimu.' ¹⁸Antsuru a wanganga-Nzambi ti walong i nsiku ntangu emiyug wo vii amituba nde, waling oshin nge esodjag wo nde. Kansi ayugikiwo womo, djwi along ande akirikiwo wo oluy o ve ar. ¹⁹Wakum epiekuo, s'alim wo ne wiya enagn. ²⁰Emikien wo tii ne suka enagn, walongoki wayen oshung o nsuu eyi etiyum ti n'edzuu. ²¹Petelo, akea nkana, atuba ndenden: 'Nkum, lir! Oshung o nsuu eyishing yie wean etiyum.' ²²Yezu akeara ndenden: 'Yiagni na lukwikilu ya Nzeam. ²³Mokabagni, vi-a-vii, wur enkum esituba nda ombim ene: 'Lim kog, tshwag olog ne nzey, mpi yug akatsug itura ipe-ipe ve, kansi yug adjir ndenden vii atuba nde ane siyiawo ko oshin onagn, enagn vii asikie Nzeam. ²⁴Wog enagn, mokabagni: Vim enkum eling gnu ne bisamu, djiragni gnugnun otiveagni wog, mby asiye gnu asikug wo. ²⁵Mpi ntangu eyima yie djwi na nsama, yug oli na djwi ya wur, ofwete ondolula nde, djwi teagnu eli dzug asololula nde mpi masumu iyie. ²⁶Kansi yug okalolula ve, teagnu eli ne dzug apololula mpi ve masumu iyie.' ²⁷Wakea ntsa Yelusalem, na ntangu ekienike Yezu ne tempelo, intsur i wanganga-Nzambi, walong i nsiku ti antsuru a dibundu wayia etay elinde. ²⁸Mpi watuba wuwun: 'N'ekub e nagn elekiyie vim ane, mpi nagn opi kiyeka na kie wog?' ²⁹Yezu akeara wo ndenden: Ndoyueagni djwi ine; onkearagni mvutu mpi. Mby asokabagni me etay eyim ekub elekiime vii ane. ³⁰Mbotika e Yoane eyim dzug, to ya ve ar? Okearagni mvutu.' ³¹Mby watsa mpfug wog na wog: 'Yug simi keara susun: 'Eyim ne dzug', asitubande: 'Djwi na nge ekadjir gnu ya nde?' ³²Mpi yug simikeara susun: 'Ya ve ar'...' Ayiwo na womo o ve ar, djwi ve ar ankum aveyikiwo Yoane kamsi ngunsa. ³³Wakeara Yezu wuwun: 'Sipijia.' Mpi Yezu avura ndenden: 'Me mpi, mpokabagni ve yug ndekii vii ane n'ekub e nagn.'

Chapter 12

¹Mby Yezu abana ntuba nda wo ko n'itsig. Ndenden: "Wur emog akinde evur e vinu. Ajing nde opeang n'evur ewo, atsum ipug iyayamaka nde vinu, mby atwung evuru etitey djwi na ndiraka evur. ²Ne ntangu e ndima vinu, atum wur otshia emog etay e vear ayifuy vinu, djwi wopi ikab i vinu. ³Wokir, wodjag, mpi wokeya kongign. ⁴Akea ntum wur otshia emuu etay ewo; wonag mpura n'ote mpi wotwe. ⁵Ankea ntum wur otshia otatu, wodjag mpi, oshin omog ti vear ankum a mby ayitumnde, wanag mbor mpi waladjag amuu. ⁶Atum diaka mon nde e nsiya; otum nde wur e nsuka mpi atuba ngean: "Asiyiawo na luzitu djwi na mon me." ⁷Kansi vear otshia evur e vinu watuba wog na wog wuwun: "Yenagni wur eyasatsuga na oleama-nzo ndean. Yagagni s'odjagagni djwi oleama-nzo esatsuga esusu." ⁸S'okirwo, wodjag, wotwomo nelien n'ikri evur. ⁹Ntangu ene, nkea evur asikiende esing? Asiyiande mpi asidjag nde vear otshia anagn ankum, asipeande evur e vinu ya vear amuu. ¹⁰Ototangagni otuba one o masonama? "Itari iyifangi vear atwung mvuru itikum itari ikir ikuu evuru. ¹¹Eli luzolo e Nzeam yug itari iwo itikum nkir ikuu evuru; mpi epa eli kidimu eninen djwi na su?" ¹²Alingikiwo na ntshung Yezu, kansi alurikiwo oluy o vear anagn. Ajiwo wuwun Yezu atubinde itsig inagn djwi na wo. Mby s'osawosugn mby s'akien wo. ¹³S'atum wo wafarize imuu ti vear a Erodi etay e Yezu djwi wopig ilung n'otuba onde ndemie. ¹⁴Wayia ntuba wande wuwun: "Nkum, sijia susun oli Nzeam e djwi-djwi, mpi opitsindur otuba o vear djwi opitsindir oshin oli wur nelien, ye atsayie ndong mbug e Nzeam e vi-a-vii. Ne nsiku, eli wuo to epwo na mbie mpaku ya Sezar? Ekug sifuti to sikwon mfuta?" ¹⁵Kansi Yezu, eyijiki oyang owo, s'akearinde ngean: "Djwi na nge endob gnu me odzum? Onjiagni ikutu imog ntolir." ¹⁶Wajie Yezu ikutu imog. Mby Yezu aywe vear awo ngean: "Elung ti vii amifugn wo neti ekri ene eli e nagni?" Wakeara wuwun, "Eli e Sezar". ¹⁷Yezu s'atubinde ndenden: "Peagni ya Sezar vim a Sezar, ya Nzeam vim a Nzeam". S'ayen wo ko ngituka djwi na nde. ¹⁸Mby waSaduse etsantuba wuwun vear wapakea mbiy n'ewa, wayia etay e Yezu mby woywe ngean: ¹⁹"Long, yen vii ayifugn Moize djwi na su: Yug otwung oyie ompeam atiwa mpi atitsaky wear, yug mpi wakawur aman, wur enagn afwete ntsavey onkear onagn mpi asawur aman djwi na otwung nde omiwa." ²⁰Ayiwo atwung ampeam ashambia. Mon ompeam onteang atsug wear, awa mpi akasasugn ata mon emog. ²¹Mon ozole asakr nsakwi mpi awa, akasaky ata mon. Otatu k'oshin omog. ²²Wankea ashambia, kaku ata emog eyisasugn mon. Ne mby ewo onkear onagn ko asawa. ²³Ne ntangu eyakea mbiy vear n'ewa, onkear onagn ayayiande wear e nagn? Djwi ayinde wear e wankea ashambia." ²⁴Yezu akeara ngean: "Epa eli itsin i djwi ilejing gnu, djwi opijiagni ata vii ayifugn wo n'onkean o Nzeam; ata biuu o Nzeam?" ²⁵Djwi ntangu eyakea mbiy vear n'ewa, ampeam wapayakea ntsug ankear, ankear ko wapayakea ntsug awum, kansi vear ayayiawo kamsi banzio ne dzug. ²⁶Kansi djwi na nkea mbiy n'ewa, okatangagni n'onkean o Moize, vii ayokabi Nzeam djwi na oshung o mvu oyipieyiki tshiya: 'Ndi Nzeam e Abraham, Nzeam e Izak ti Nzeam e Yakob?' ²⁷Nzeam apa ali Nzeam e vear amiwa, kansi e vear ali ne luzingu. Omijingagni vii kibeni." ²⁸Long e nsiku emog eyiyugiki asulu awo ayia; ajinde ndenden Yezu atakeara mvutu i wuo. Aywe Yezu ngean, "Nsiku nge emilega onen ne kati e wansiku inkum?" ²⁹Yezu akeara ndenden: "Israel yug, onkwon omilega onen eli ene: Nzeam, Nkum esu, ko ndug ndemie ali Nkum. ³⁰Ofwete ndeang Nkum, Nzeam eyie, n'etura eyie enkum, ne moyo eyie enkum ti na biu oyie onkum." ³¹Onkwon ozole eli ene: 'Ofwete ndeang otwung oyie kamsi yie yemie.' Kaku nsiku imuu ve ilenga ine n'onen." ³²Long e nsiku okeara ndenden: "Eli wuo, Longi ! Otutuba vi-a-vii yiyen Nzeam ali k'emog, kaku Nzeam emuu iky. ³³Ndeang Nzeam n'etura enkum, na ngindu inkum ti na biu onkum, mpi ndeang otwung kamsi yie yemie eli onen, empeab enkum etsasu nkie." ³⁴Ntangu eyen Yezu ndenden atikeara na waagn, atuba nda nde ngean: "Epa oli etey na ekub e Nzeam." Ne mby ewo, kaku ata wur eyifoywe djwi. ³⁵Yezu, ntangu elongikinde n'evur e Nzeam, atubinde ngean: "Oshin nge walong i nsiku atubikiwo wuwun Kristu ali mon e Davidi? ³⁶Davidi ndemie, ntangu emiywo nde na mpeve, atubinde ndenden: 'Nkum atituba nda Nkum eme, gneme ne wum eme ewuo tii ko eyatsugme wambeni iyie ne ngie iyie i nkuu.' ³⁷Davidi ndemie avie Kristu Nkum, oshin onkagn Kristu asifiyande mon nde?" Oluy o vear s'ayikiwo n'osiang na ngyug vii along nde. ³⁸Yezu n'along ande aletubikinde nda wo ngean: "Osugagni na walong i nsiku ine, wamileang nkien ko n'entwum iteytey mpi ko n'endii eli vear entsign, waleang vear wapii mbea; ³⁹mpi ne sinagoga, waleang gneme ko ne nkway inteang ti n'okina to oliu, waleang k' indi inteang. ⁴⁰Walekumi mvur i wansakwi, ye waleki bisamu iteytey djwi vear wayen. Vear anagn ayavey wo ndola eninen." ⁴¹Mby Yezu s'agneminde ne nteang esag epeawo makabu n'evuru e Nzeam, s'alirikinde oshin oletsug vear makabu. Ankea ekri s'atsugikiwo oluy ekri n'esag. ⁴²Mby nsakwi emog, omva onkear, ayia ntwomo akutu ape. ⁴³Mby Yezu s'avinde walongoki inde mpi atuba nda wo ngean: "Mokabagni vi-a-vii, omva o nsakwi ene atipea makabu elenga vear ankum amitsug ekri n'esag ene. ⁴⁴Djwi amuu ane ankum watipea ekri eli kakuwo na mfunu. Kansi nsakwi ene, n'omva onde, atipea ekri ende enkum eyinde na wo djwi na luzingu ende."

Chapter 13

¹Ntangu emipwe Yezu ne tempelo, longoki ende emog okaba ngean: "Long, lir intieng i mvuru na intieng atari ane". ²Yezu akeara ngean: "Oyen mvuru inen inen ine? Kaku itari imog ve iyasatsuga ne dzug itari imuu, inkum ayalog wo". ³Ntangu egnemi Yezu n'ombim Olive, ne nteang e tempelo, Petelo, Jaki, Yoane na Andre s'atsiwo ngywe Yezu n'oziy wuwun: ⁴"Otekabi, ntangu nge vii ane ayalog wo? Kidimu nge eyateaba sjii susun vii awo ativanga, eling ndog?" ⁵Yezu s'abaninde n'ankaba ndenden: "Osugagni, wur apodjimagni. ⁶Vear entsign ayayiawo ne dzin ime mpi ayatubakawo wuwun 'me nde Yezu' ye mpi ayadjim wo veear entsign. ⁷Ntangu eyayug gnu watuba vii a mbeagn ti vii oshuru o mbeagn, oyayenagni mpay, vii ane afwete ndog, kansi nsuka ewo etokum ntete ve. ⁸Djwi buu emuu ayalwawo ti buu emuu, ekub emuu ayalwawo ti ekub emuu. Buu ayagnug wo n'endii entsign, mpi nziya ayayiawo. Ine inkum ayayiawo ko itsin i mpay. ⁹Osugagni. Ayofugnagniwu ne tuminar, ayonagakagniwu akoy ne wasinagoga. Ayosamakagu ne nteang embumater ti ne nteang e wavuy djwi na me, djwi esayia nteigni djwi na wo. ¹⁰Kansi vim enteang wafwete ndong oshwong o wuo ne buu opfugn. ¹¹Yug watotshungagni mpi olasamagni ne tuminar, oyayenagni mpay ve djwi na vii asikug gnu ntuba. Djwi ne ntangu enagn, vii ankum asifwetegnu ntuba, asopeagniwu; epa gnu veear asituba ve, kansi Mpeve Santu. ¹²Vear ayafugnakawo atwung awo djwi wapii ndola ewa, mpi atea ayafugnakawo aman awo. Aman ayayiawo ote biu ya atea ti amea awo mpi ayafugnakawo djwi waadjag. ¹³Vear ankum ayotunagniwu djwi na me. Kansi wur eyatsug inaagn ti nsuka ayavugnde. ¹⁴Ntangu eyayen gnu mpay etishwe n'endi epikug wo ngyia ve (wur etanga awung njia), veear ankum ayayia ne Yudea ayakim wo n'ombim, ¹⁵wur eyayia ne dzug otwon akwon nkr n'evuru, to djwi na mvey vim nelien; ¹⁶mpi wur enkum eyayia n'evur akwon nkea mby djwi na mvey eleam ende. ¹⁷Kansi ngy ya ankear ayayia na djim ti ayapeaka aman aviyo ne nshuu inagn! ¹⁸Samagni Nzeam djwi vii ane akwon ndog ne peang e mpio. ¹⁹Djw ne nshuu inagn, mpay ayayiawo entsign, mpay etotigniwo ngyen yum ko n'itsin, ntangu eyikii Nzeam buu, tii lwo, oshin ompay inagn epafikea. ²⁰Tuba ko yug Nkum ndemie amikeara nshuu iwo okieg, kaku wur eyavug ve, kansi djwi na veear ande amison nde, ayakearande nshuu iwo okieg. ²¹Mby yug wur emog amokabagni ndenden: 'Liragni, Kristu ndean!' to 'Liragni Kristu ndwign!', oyadjiragni ve. ²²Djwi wa Kristu oyang ti wangunsa oyang ayapwewo mpi ayakiewo bidimu ti vii a ngituka isikug ndjim ata veear ayison Nzeam. ²³Osugagni! Mean ntokabagni vii awo nteang. ²⁴Kansi ne mby i mpay i nshuu iwo inagn, vuna ayakum nde mpib, ngwon epafipiey ve, ²⁵weer ayalog wo yum dzug, biu inkum ili ne dzug ayagnug wo. ²⁶Mby veear ayayen wo Mon-Wur aleye ne mafuba na biu enen ti nkembo. ²⁷Mby ayatum nde banzio inde mpi ayatshib nde ondii omog veear amison nde ne akuu ankea anign a buu, yum nsuka okiri ti nsuka e dzug olung. ²⁸Kanagni ilong itepea oshung o nsuu. Yug atab atilienge, mpi emikea mpur nkaya, jiagni gnugnun elug e mvwe etivanga. ²⁹Oshin omog, ntangu eyayen gnu vim ankum ane atikug, jiagni gnugnun Mon-Wur ativanga, ali n'epfug. ³⁰Vi-a-vii, mokabagni, veear azinga opean wapashir ngwa ve ntangu eyapwe vii anagn. ³¹Olung ti buu ayaleg wo, kansi otuba ome opayaleg ve. ³²Kansi djwi n'eshuu to ntangu ewo, kaku wur ejia ve, ata banzio ne dzug, ata Mon, ko Tea ndemie wur ejia. ³³Osugagni! Oyavuragni lwong ve, djwi opijiagni ntangu eyalog vii awo. ³⁴Ayayiawo oshin omog ti wur eyitsi wiya emuu: asasugn evuru ende, asasugn evuru na veear ande otshia, asapea wur na wur otshia onde. Mby asakaba sentre asalir evuru wuo. ³⁵Wog enagn, osugagni! Djw opijiagni ntangu esiya nkea evuru, mi ntangu ekwo, mi ne ngnina otshuu, mi ne nkogo e nteang, mi ne suka. ³⁶Yug amiyia ne babvuru, osugagni akayia ongyenagni otivuragni lwong. ³⁷Vii okabagnime ene, ndakaba ya wur enkum: Osugagni!"

Chapter 14

¹Esatsuga nshuu ipe na nkum okina o pake ti okina o mampa ipitsug wo ete e levir. Ankum a wanganga-Nzambi ti walong i nsiku aelingikiwo oshin nge ositshung wo Yezu na waagn djwi wodjag. ²Yo Wog enagn, saletubikiwo wuwun: "Ekwon ngya eshuu okina, djwi ve ar wakapur oyug." ³Eshuu emog Yezu ayinde ne Betania, n'evuru e Simoni eyi na nkeang e ndwum. Ntangu elikinde ne dzug i mesa, onkear omog ayia etay ende n'oleanga omiywo na ananagn a nsuu eli isuu entsign. Angama oleang owo mby amwang ananagn a nsuu ewo n'ote e Yezu. ⁴Kansi neti e ve ar ayi kog, ayiwo n'amuu ayiyen ipwo mpi ayiyug nkier. Satubikiwo wog na wog: "Djwi na nge epiy nde ananagn a nsuu ene?" ⁵Anakug wo sisar wog n'isuu isikug ndenga nkam isar i denari, mby sipii ekri enagn ya emva." Mby wayug nkier mpi wangnianga onkear onagn. ⁶Kansi Yezu atuba nda wo ngean: "Siangagni nde pwo. Djwi na nge opeagnu nde mpay? Antikie djwi imog iwuo." ⁷Ayayiagnu ntangu enkum ti emva ne kati egnu, mpi ntangu enkum eleang gnu asikug gnu nkie vii a wuo djwi na wo. Kansi me, mpayia ntangu enkum ti gnu ve. ⁸Atikie eyikug nde nkie: antimwang me ananagn a nsuu djwi na ngwong djuung ime eshuu eyampfugn wo n'alum. ⁹Vi-a-vii, nmokabagni, etay enkum eyalong wo oshwong o wuo ne buu opfugn, ayokanakawo, mpi ayakeakawo nkab vii amikie onkear one." ¹⁰Mby Yudas Iskarioti, emog ne kati e walongoki djum n'ipe i Yezu, satshinde etay ankum a wanganga-Nzambi djwi na nsar Yezu. ¹¹Ntangu emishir wo ngyug vii ande, ankum anagn ayiwo nosiang mpi wokaba wuwun asopeawo ekri. Mby s'elingikinde ko oshin o nsar Yezu ya ankum anagn. ¹²Ne eshuu e nteang e nkinsi e mampa ikwon ete e levir, ntangu eyidjag wo imeme djwi n'okina o Pake, walongoki inde woywe ngean: "Ondii nge eling yie sitsu ngwong djwi yie ole oliu o Pake?" ¹³Satum nde walongoki ipe mpi atuba nda wo ngean: "Tshwagagni ne wiya enen, asisangagnu ti wur emog alevari iwung i vay. Djiagninde." ¹⁴Ondii osishwende, djiagninde neti mpi tubagni ya nkea evuru gnugnun: 'Long atituba ngean,' Ondii osilame okina o Pake ti walongoki ime eli n'onkagn?" ¹⁵Asolagagninde itunu evuru eninen n'evuru e dzug emiwong nde. Wongagni vim ankum mpiug djwi na olio osu o Pake. ¹⁶Walongoki sapwiwo mpi wakum ne wiya enen; wayen vii ankum ko oshin oyakabinde, mby sawong wo olio o Pake. ¹⁷Ntangu emibanda ndjie vun, Yezu ayiankum na walongoki inde djum n'ipe. ¹⁸Ntangu elikiwo ne dzug i mesa, Yezu atuba ndawo ngean: "Vi-a-vii, ntuba ma gnu, emog ne kati egnu ve ar ala ti me asinsarnde." ¹⁹Wakum ngyingiy kibeni, mby wur na wur sakum nde ongywe, "Epa me?" ²⁰Yezu akeara mpi atuba nda wo ndenden: "Eli n'emog ne kati egnu djum n'ipe, emog etsug ntangu opean ewuo n'ilongo imog nda me." ²¹Djwi-djwi, Mon-Wur asitsande oshin emifugn wo djwi na nde. Kansi mpay ya wur eyosar. Anayiawo wuo djwi na nde wokwon ongwur." ²²Ntangu elikiwo, Yezu avey mampa, asampula mpi abag wog. Apea walongoki inde mpi atuba ndenden: "Veyagni wog. Ene eli djuung ime." ²³Mby avey mbwung, akeara nsag-na-viye ya Nzeam, aapea mpi wagnwa wankum. ²⁴Atuba nda wo: "Ene eli aluung ame, aluung a lutondo, aluung asitshag djwi na ve ar entsign." ²⁵Vi-a-vii, mokabagni, mpafignwa diaka vinu tii ko eshuu eyakeame gnwa vinu impa n'ekub e Nzeam." ²⁶Ntangu emishir wo nshwe lim i Nzeam, watsa n'ombim Olive. ²⁷Yezu atuba nda wo ndenden: "Gnu gnankum ayatag gnu abag djwi na me, djwi wamifugn ngean: 'Ayadjag me wur elir ameme, mby ameme ayapagn wo tshaga tshaga.'" ²⁸Kansi ayafutumukame, ayatsame Galilea nteang egnu." ²⁹Petelo s'atubinde nda nde: "Ata yug ve ar ankum watolur yie, me mpasosugn yemie ve." ³⁰Yezu s'atubinde nda nde ndenden: "Ndokaba yie vi-a-vii, otshuu olwo, nkogo na ntovug mbala ipe, asiyaowo ontinsan mbala isar." ³¹Kansi Petelo ovura ngean: "Ata ekug ngwe ma yie, mposan ve." Wankum ko watuba k'oshin onagn. ³²Wakum ondii oviewo Getsemani, mby Yezu atuba nda walongoki inde ndenden: "Sagnemagni nendien, me ndetsu nsama." ³³Avey Petelo, Jaki ti Yoane djwi na ntsa nda wo. Mby abana ngyug mawa na mpay n'etura ende. ³⁴Atuba nda wo ndenden: "Ndi na ngy entsign tii ko ewa. Satsugagni nendien mpi keamagni viy." ³⁵Yezu atsa ontinteang, alog ne buu mby asama Nzeam djwi na nding yug mpila eliko ntangu e mpay ene esikug ndim ne nteang ende. ³⁶Atuba ndenden: "Abba, Tea, okug nkie vii ankum, kaku ekwon yie nkie ve. Ondimi mbwung e mpay eli ne nteang eme ene. Kansi ekwon ngyia oshin oleang me, kansi eyi oshin oleang yie." ³⁷Akea etay e walongoki inde mpi ayia, angyen wativur lwong wankum, mby atuba nda Petelo: "Simoni, otivur lwong? Opikug nkeama viy ata ngunga emog ve?" ³⁸Keamagni viy mpi samagni djwi okwon ndogagni ne mpukumuna. Mpeve e wur eli biu kansi djuung inde eli olem. ³⁹Akea nam nda wo, mpi akea ntsa nsama, atuba ko otuba omog enagn. ⁴⁰Akea diaka, ayia angyen watikea mvur lwong djwi viy awo ayiwo atilem na lwong. Wakakug omvura ata djwi ve. ⁴¹Mbala otatu, akea mpi atuba nda wo ndenden: "Olagni ko ne lwong mpi oyoragni? Etishir! Ntangu etikug. Liragni! Mon-Wur wean watosar ne mbwo i ve ar a masumu." ⁴²Yimagini, sikienagni. Liragni, wur esinsar ndean atikum pipi." ⁴³Etean kaku, ko ntangu eyitubikinde, Yudas, emog ne walongoki inde djum n'ipe, ayia nkum nda olwi o ve ar na empien ti mbor ne mbwo. Ankum a wanganga- Nzambi, walongi i nsiku ti antsur ve ar ayatam. ⁴⁴Yudas, wur eyisar Yezu akabinde ve ar anagn ndenden: "Wur esipeame mwaa, ndug enagn. Kiragni nde, varagni nde wuo." ⁴⁵Ntangu emikum Yudas, avanga mbeama na Yezu mby atuba ngean: "Rabi (Long) !" Mby s'opinde mwaa. ⁴⁶Mby s'akirwo

Yezu na mbwo, mpi s'otshung wo.⁴⁷ Kansi wur emog ne kati e veear ayiyimi kog, apur ompien, anag wur otshia e nkum e wanganga-Nzambi, mpi obag itii. ⁴⁸Yezu atuba nda wo ngean: "Ndi nkea wumu djwi oyagni ntshung me n'empien ti mbor?" ⁴⁹Nshuu inkum ayikime ma gnu mpi alongikime ne tempelo, okantshungagni ve. Kansi ekug wuo eyii ngwign djwi vii ayifugn wo n'Onkean o Nzeam akug. ⁵⁰Mby walongoki inde inkum s'ososugn wo ndemie, mpi s'alurwo. ⁵¹Mon ompeam omog aledjikinde Yezu, mpi; ne djuung, alwernde ifunga; wotshung kansi ⁵²asafanga ifunga eyidjing nde ne djuung mpi akim opwopuu. ⁵³Wavara Yezu etay e nkum enen e wanganga-Nzambi. Mpiug, wankum ankum i wanganga-Nzambi, antsuru a dibundu ti walong i nsiku ayiwo watisanga. ⁵⁴Petelo alesedjikinde Yezu ivim etey, tii ko ntangu eyishwiwo n'opeang o nkum enen e wanganga-Nzambi. Asagneme kog ondii omog nda veear otshia ayiyoriki tshiya. ⁵⁵Ankum a wanganga-Nzambi ti veear ankum ayishwi ne mpfug enagn alelingikiwo ko djwi isikug wo mbeam Yezu djwa wodjag. Kansi wakavea djwi ve. ⁵⁶Djwi veear entsign alefugnikiwo Yezu na vii oyang, kansi vii a veear awo akayiaka ne mbug emog ve. ⁵⁷Vear amuu wayima djwi n'omfugn na djwi oyang, watuba ngean: ⁵⁸"Oyugsu atuba ndenden: 'Ayabvuome evuru e Nzeam ene eyitwung wo na mbwo i veear, mby ne nshuu isar, ayatwung me evuru e Nzeam iky epayatwung wo na mbwo i veear. ⁵⁹Kansi ata ne djwi ine, otuba o veear awo ekatsaka ne mbug emog ve. ⁶⁰Nkum enen e wanganga-Nzambi ayima ne kati e veear ankum, ayue Yezu ndenden: "Kaku yie ata na mvutu? Vii nge veear ane ofugn wo yie?" ⁶¹Kansi Yezu ayia ko pwo, mpi akakeara ata djwi ve. Nkum enen e wanganga-Nzambi akea ongyue mpi atuba ndenden: "Oli Kristu, mon e Nzeam etsasu nkumisa?" ⁶²Yezu s'akearinde ndenden: "Eli mug. Mpi ayayen gnu Mon-Wur ntangu eyagnemende ne wum ewuo ekub e Nzeam, mpi ntangu eyayiande ne kati e mafuba i dzug." ⁶³Nkum enen e wanganga-Nzambi s'ayarinde ileam inde ndenden: "Djwi na nge elingsu diaka wantiegn? ⁶⁴Otiyugagni oshin omitwende Nzeam. Obansagni nge?" Wankum wakeara wuwun ekug wodjag. ⁶⁵Amuu wabana n'ontwomo asuy ti n'ondzub ileam ne vii, n'onag mbata, mpi na ntuba wuwun: "Bikula: wur nagn emodjag?" Vear otshia wovey mpi wodjag entsign. ⁶⁶Ntangu eyi Petelo ko neti opeang etay e ngie, onkear omog, wur otshia e nkum e wanganga-Nzambi ayia. ⁶⁷Ntangu emiyen nde Petelo ayor tshiya, apwung ondir wuo mpi atuba ndenden: "Yie ko ayikiyie ya Yezu, wur e Nazarete ene." ⁶⁸Kansi Petelo asaan, ndenden: "Mpijia ve, mpi mpijia ko itsin i djwi iling yie ntuba." Mby s'apwinde nelien opeang. Nkog ko avug. ⁶⁹Kansi ntangu onkear otshia onagn emikeande ongyen, akea nkaba veear ayi kog, ndenden: "Wur ene ali nda wo!" ⁷⁰Kansi Petelo akea nsaan. Etean kaku, veear ayi kog watuba wa Petelo wuwun: "Vi- a- vii, oli ya veear anagn, djwi yie oli wur e Galilea." ⁷¹Kansi Petelo s'abaninde na nsila na biu ndenden: "Mpijia wur ewo etubagnu ve." ⁷²Nkog avug mbala ozole. Petelo akea nkana djwi iyitubi Yezu nda nde ndenden: "Nteang nkog na mvug mbala ozole, yie asinsaan yie mbala isar." Mpi akum ndiye entsign penza.

Chapter 15

¹Ne nkeam e vun, wankum ankum a wanganga-Nzambi wasanga ondii omog na antsuru a dibundu, walong i nsiku ti wankum ankum okin onen evuru e Nzeam. Watshung Yezu nkor ne mbwo, mpi wakien wa nde. Watsa ompea ne mbwo i Pilato. ²Pilato s'oywinde ndenden: "Oli Nkum e Wayuda?" Yezu okeara ndenden: "K'oshin omituba yie enagn." ³Ankum a wanganga- Nzambi ayiwo watifugn Yezu djwi na vii eshin n'eshin. ⁴Pilato akea ongywe: "Opikeari mvutu ve? Tolir olwi o vii amofugn wo yie !" ⁵Kansi Yezu akakeara Pilato ata djwi, wog enagn, Pilato s'ayen nde ngituka entsign. ⁶Mvwe inkum, ne konso okina, Pilato apurikinde wur e bolog emog esileang olwi o veaar. ⁷Ne kati e impumbur iyi ne bolog djwi adjag wo wur emuu, ayiwo na wur emog evikiwo Barabasi. ⁸Olwi o veaar watsa etay e Pilato, mby wabana nding akii djwi na wo oshin otsande nkie mvwe inkum i nteang. ⁹Pilato avura ndenden: "Olingagni mopuragni Nkum e Wayuda?" ¹⁰Ogniang ajinde wuo ndenden ankum a wanganga-Nzambi watifugn Yezu ko n'etura epwo. ¹¹Kansi ankum a wanganga- Nzambi akabiwo veaar wawigni ya Pilato apuri Barabasi. ¹²Pilato akeamvey otuba, ndenden: "Oleangagni nkii esing djwi na wur eviegnu Nkum e Wayuda?" ¹³Wakea ndzama wankum: "Kwog nde ne kulunsi!" ¹⁴Pilato akea ntuba nda wo: "Ipwo nge emikiende?" Kansi veaar wakea ndzama na biu wuwun: "Kwog nde ne kulunsi." ¹⁵Pilato, djwi na mpea kiesa ya olwi o veaar anagn, s'apurinde Barabasi. Atum veaar waber Yezu akoy mpi atum wokwog ne kulunsi. ¹⁶Ayer-nkuu wavara Yezu neti opeang o nkum, mby wawie ayer-nkuu ankum. ¹⁷Walwer Yezu eleam, olobo o kwi, wakie impu atiene mby wolwer n'ote. ¹⁸Wabana n'ompea mbea wuwun: "Mbote, Nkum e Wayuda!" ¹⁹Wakum onag akoy a nkor n'ote, wotwe asuy. Wafukama ne nteang ende kamsi waling onkumisa. ²⁰Ntangu emishir wo n'ongywe two, wolima eleam e kwi mpi wokea ondwer ileam inde, mby wovara djwi n'onkwog ne kulunsi. ²¹Wur emog alelegikinde kog, ayum evur, dzin inde Simoni e Sireni (tea e Alexandre ti e Rufus); ayer-nkuu s'opiwo na biu penza na mvara kulunsi e Yezu. ²²Ayer-nkuu wavara yezu n'ondii oviewo Golgota (eling ntuba Ondii ebaay ote). ²³Wopea vinu emitshib wo na mira, kansi Yezu akagnwa ve. ²⁴Wokwog ne kulunsi mpi wakab ileam inde ileang, mpi wabug dzeke (to fikofiko) djwi na njia ileang ileam nge esivey konso iyer-nkuu. ²⁵Akwog wo Yezu ne kulunsi ntangu eyi vuna etikum ne ngonga otatu o nkateang. ²⁶N'etign ibaya afugn wo itsin i djwi iyodjag wo ngean: "Nkum e Wayuda." ²⁷Wakwog ankea vimu ape anen ondii omog ti Yezu, emog ne wear ewuo, emuu ne wum ewuo. ²⁸Oshin onagn, vii ayifugn wo n'enkean s'akug wo: "Otsug wo n'olwong ankea vimu." ²⁹Vear alelegiki ne mbug wakum ontwe, walegnug ete wuwun: "Ee, yie wur eling mvwo evuru e Nzeam djwi okey ntwung emuu ne mby e nshuu isar, ³⁰vug yiemie mpi kr ne kulunsi!" ³¹K'oshin onagn mpi, ankum a wanganga-Nzambi ti walong i nsiku wakum ongywe etwo wuwun: "Avugikinde ko veaar amuu, kansi apikug mvug nde ndemie ve. ³²Nde Mesiya, Nkum e Israel, akrike opean ne kulunsi, siyen wog, mpi sidjir." Vear ayikwog wo ne kulunsi wa nde ko wakum ontwe. ³³Emikug ntangu osambanu, mpib elog ne buu opfugn tii ntangu ko ngunga ovwa. ³⁴Ne ngunga ovwa enagn, Yezu adzama na otuba o biu: "Eloi, Eloi, lama sabatani?" eling ntuba: "Nzeam eme, Nzeam eme, djwi na nge eminsianga yie?" ³⁵Vear amuu ayi kog eyi yug vii anagn watuba wuwun: "Liragni, avie Elia." ³⁶Wur emog ne kati ewo akim, atsa ntsug vay ongnign n'inuka, aler n'oshung mpi apea Yezu djwi agnwi. Wur ewo atuba ndenden: "Sitilir yug Elia asiyaande onkra." ³⁷Mby Yezu atsug olie na biu, mpi asug egnim. ³⁸Eleam enen e tempelo eyay itay ipe yum dzug tii ngie. ³⁹Nkum e ayer-nkuu eyi ngiyima ne nteang e Yezu, mpi eyiyen oshin omisug Yezu egnim atuba ndenden: "Vi-a-vii, wur ene ayinde Mon e Nzeam." ⁴⁰Ayiwo ko n'ankear amuu ayiliriki etey. Ne kati ewo, ayiwo Maria e Magdala, Maria (mea e Yakob ilieng, ti e Yoze) ti Salome. ⁴¹Ntangu eyiki Yezu ne Galilea, ankear anagn alodjikiwo mpi alopiikiwo vim a nda. Olwi ankear amuu atshiwo Yeruzalem wa nde. ⁴²Ntangu emijie vun, oshin oyiwo eshuu ewong wo oliu e obing (Sabat), eling ntuba eshuu eli nteang e Sabat, ⁴³Yozefo e Arimatei, ayia kog. Ayinde wur emog epiiki veaar luzitu entsign ne kati antsuru a mpfug eninen evuru e Nzeam, mpi eyikwungiki ekub e Nzeam. Na kikesa enkum, atsa ngyen Pilato mpi aling djuung i Yezu. ⁴⁴Pilato ayen ngituka na njia ndenden Yezu atiwa, mby s'aviinde nkum e ayer-nkuu s'oywinde yug Yezu atiwa. ⁴⁵Ntangu emokaba nkum ayer-nkuu ndenden Yezu atiwa, Pilato apea Yozefo mbug e mvey djuung i Yezu. ⁴⁶Yozefo ayiwo atishum marikagn, s'aliminde djuung i Yezu ne kulunsi, s'odzubnde eleam enagn, mby s'atshinde ompfugn n'alum, atsum nkr ewo n'atari. Mby asadzub itari inenen n'itwunu i nkr ewo. ⁴⁷Maria e Magdala ti Maria e mea e Yoze ayen wo ondii oyipfugn wo Yezu.

Chapter 16

¹Eshu e Sabat ntangu eyileg wo, Maria e Magdala, Maria e mea e Jaki ti Salome washum ananagn a nsuu djwi na ntsa mwang ne djuung i Yezu. ²Ne suka suka e eshuu elelani Sabat, watsa alum ntangu eyikeam vun. ³Wakum ntuba wog na wog wuwun: "Nagn esitelima itari ili ne nteang e nkr?" ⁴Ntangu esiang wo viy, wayen itari iwo watilima, watitsug n'ikri, djwi ayiwo itari ininen kibeni. ⁵Washwe neti e nkr, wayen onkwo omog atigneme ne wum ewuo, atilwer eleam e sii, mpi wayen ngituka entsign. ⁶Onkwo owo s'atubinde nda wo ndenden: "Oyayugagni womo ve. Olingagni Yezu e Nazarete, eyikwog wo ne kulunsi. Atifutumuka! Apa ali nendien ve. Liragni ondii oyotsug wo. ⁷Kansi gnu, tshwag okabagni walongoki inde ti Petelo gnugnun atitsa onkwungagni ne Galilea, asitsagnu ongyen ko mpiug ko oshin oyokabagninde." ⁸Wapwe ne nkr mpi wakim iveang; djwa ayen wo ngituka kibeni, mpi ayiwo na womo entsign. Wakakaba ata wur emuu ve djwi aleyugikiwo womo. ⁹Ne suka suka eshuu e nteang e mposu, eshuu obiing, ne mby e lufutumuku ende, apwe nteang ya Maria e Magdala, eyipurnde mpeve ipwo ishambia ne djuung. ¹⁰S'atshinde ntab oshwong owo ya veay ayiki wa nde, walongoki inde iyisatsiga na ntantu mpi iyisaliyeaka ntangu inkum. ¹¹Wayug wuwun Yezu ali ne luzingu, mpi Maria e Magdala atoyen, kansi wakadjir ve. ¹²Ne mby ewo, Yezu apwe, n'oshin iky, ya veay ape amuu, aletshikiwo wiya emuu. ¹³Veay anagn watsa mpi wakaba walongoki iyisatsiga, kansi wakadjir ve. ¹⁴Ne nsuka, Yezu s'apwinde ne nteang e walongoki inde djum n'emog ntangu eyiliikiwo. Angnianginde djwi n'oshin ekwon wo lukwikilu mpi eyitshung wo itura iwo, djwi wakaleang ndjir veay ayoyen ne mby e lufutumuku ende. ¹⁵Atuba nda wo ndenden: "Tshwagagni buu opfugn, longagni oshwong o wuo ya veay ankum. ¹⁶Wur esikwikila mpi esivey mbotika ayavug nde, mpi wur epakwikila ayaveynde ndola. ¹⁷Bidimu ine ayalanakawo veay ayakwikila: Ne dzin ime, ayakmakawo wampeve ipwo. Ayatubakawo etuba e mpa. ¹⁸Ayakirakawo wandjwa na mbwo iwo, mpi yug watignwa ndikila, ndikila enagn epakie vim ve. Ayayab wo veay a nkeang mbwo, veay a nkeang ayavugakawo." ¹⁹Ntangu emishir ntuba Nkum Yezu nda wo, s'avean nde dzug olung, amitsa gneme ne wum ewuo e Nzeam. ²⁰Walongoki watsa ndong itay inkum, ntangu enagn Nkum alekiikinde otshia nda wo djwi na ngyegne ne bidimu inagn ndenden otuba olelong wo eli vi- a- vii.

Colossians

Chapter 1

¹Me Polo, apostolo e Kristu Yezu oshin oyileang Nzeam, ti otwung osu Timonte, ²sitifugna wandimi mpe atwung asu ne lukwikilu e Kristu atsangia ne Kolosi. Ngrasya ti ngemba e Tea Break eyi la gnu. ³Sikeara nsag na viye na Nzeam, Tea e Nkum esu Yezu Kristu, mpe silesami ntangu enkum djwi na gnu. ⁴Sitiyug lukwikilu egnu na Yezu Kristu ti bolingo egnu e veay ankum emison wo djwi na Nzeam. ⁵Olagni na bolingo ewo djwi na etura emitsug gnu ne vii awuo amowumagniwo ne dzug. Omiyugagni vii awo ntangu eyolongagniwo Otuba o viavi Oshong Owuo. ⁶Oshong Owuo oyikum etay egnu, oyiwur mbuma mpe oyipeagn buu opfugn. Etay egnu mpi eli ko oshin omog, yum eshuu eyiyug gnu Otuba Owuo mpe eyolongagniwo na masonga vii alir ngrasya e Nzeam. Ene eli along ayolongagni Epafraasi, ewur esu otshia eli wur etsankie otshia o Kristu ne dzin ime. Epafraasi wur esekabi oshin oleang gnu Mpeve. ⁹Djwi na oleang owo, yum eshuu eyiyugsu oshong one, sipitsu ndem ve na nsama djwi na gnu. Sileling na Nzeam oyuragni na ontiegn ti na wagn o Mpeve djwi ojiagni vii ankum aleangnde. ¹⁰Silesami djwi oyiagni na epier eleang Nkum mpe esosepelisa ne vii ankum. Silesami djwi opuragni etshia ewuo eshin n'eshin mpi ofweagni n'oshin ognu onjia Nzeam. ¹¹Silesami djwi Nzeam olendisagni na biuu o nkembo ende djwi oyiagni na molende mpi otshungagni itura ne vii ankum. ¹³Nde wur eyiselimi n'ekub e mpib mpe eyiseshwer n'ekub e Mon nde e nsiya. ¹⁴Simivug djwi na Mon nde, ndug wur emiseveye ndolula i masumu. ¹⁵Mon ali ignigning i Nzeam epitsuwo ngyen. Ali ekelamu e nteang ne vim ankum ayikii Nzeam. ¹⁶Vim ankum amikelamawo djwi na nde, ne dzug ti ne buu, vim atsangyen wo na epitsuwo ngyen. Yug wampeve wali ne nkway ekub, wali na lukumu, wali n'ekub ti na biuu, vim ankum nde wur eyikii mpe vim ankum akelamiwo djwi na nde. ¹⁷Ali ne nteang e vim ankum, ye vim ankum agnim djwi na nde. ¹⁸Ali ote o djung, djung eli dibundu. Ali luyantiku mpe wur enteang emifutumuka n'ewa djwi ayi Nkum e vim ankum ayikelami. ¹⁹Djwi na wo, Nzeam s'oyurinde na bunzambi ende opfugn, ²⁰ye djwi ne mbug e Mon vim ankum akey ngyokana na Nzeam ndemie. Nzeam amikeara ngemba ne mbug alung ande ne kulunsi. Nzeam atikeara ngemba kati e vim ankum ti nde ndemie, eyi vim ali le buu, to eyi vim ali le dzug. ²³Ye gnu mpi, ne nyangu emog akabwanignu na Nzeam ye akumgnu wambeni inde djwi na vii apwo ankum abanzikignu mpe akikignu. ²²Kansi opean, ne mbug e ewa e djung i Kristu, Nzeam atikeara kimpangi kati egnu ti nde. Akinde ngwign djwi okumagni

wasantu ne viy ande, okwon ngyagni na bifu mpi na ipwo ata emog ye ekwon ngya va veat esofugnagni djwi na vii apwo. ²¹ Yo yina ofwetagni nsatsuga ne lukwikilu, satsugagni etura ku n' evug eyolakelagniwo n'Oshong Owuo oyiyug gnu. Oyatsugagni etura itay ikii ve. Ene eli Oshong Owuo oyilong wo wur enkum eyikiiwo ne buu. Me Polo mikum mon otshia o Oshong Owuo onagn. ²⁴ Opean, nde na kiese djwi na mpay ileyenme djwi na gnu. Ye me ku ndalungisa ne djung ime vim ayizangi ne mpay iyien Kristu djwi na djung inde eyi Eklezia to Dibundu. ²⁵ Ntikum wur otshia e Dibundu e Nzeam, n'oshin omimpea Nzeam otshia ondongagni Otuba o Nzeam opfugn. ²⁶ Ene eli djwi i sekele eyiziyi Nzeam avear wamvwe na wamvwe. Kansi opean atiyegnwo na veat akwikila wande. ²⁷ Nzeam alingnde angyegne kimvwama mpe nkembo e diswekamo ene n'ekiri enkum e buu. Diswekamo ewo eli : Kristu ne kati egnu, nde asopeagninde kivuvu e mviya nkembo e Nzeam. ²⁸ Eli Kristu elelongsu. Silekebisi veat ankum mpi silalong na wagn ensign djwi wakum wasantu a djwidjwi ne Kristu. ²⁹ Djwi na wo ndekii mpe ndelwi mpi ndepii djung inkum n'otshia owo oshin o biuu ti kikesa otshia elekii ne kati eme.

Chapter 2

¹Nding ojiagni kibeni mbeagni e biuu nge elelwime djwi na gnu, djwi na vear a Laodise, ye djwi na vear ensign atonzen ntete na viy ve. ²Ndekii biuu djwi nsiamisi itura iwo djwi wayi n' oleang kati e wo n'etura emog, wakug ngya na wagn e djwidjwi e ndjia diswekamo disantu e Nzeam, eling ntuba Kristu. ³Ne tii ende, kimvwama enkum e wagn ti e mazaya emizuba. ⁴Ntuba ngwign djwi ekwon ngia na wur ata emog esiyia ondjimagni na otuba oyang. ⁵Ata me nde etey na gnu n'osugn, kansi ne mulimo nde ma gnu. Nde na kiese ne ngien oshin omiwong gnu vii ankum ne ndwong ti biuu o lukwikilu egnu ya Kristu. ⁶Oshin omijirgnu gnugnun Yezu Kristu ali Nkum, kienagni gna nde olwong omog. ⁷Kangamagni na nde kesi oshung ne buu, tsugagni edjuu na itsin ya nde, pikamagni ne lukwikilu e djwidjwi oshin oyolongagniwu ye ntangu enkum peakagni Nzeam ntsag na viye. ⁸Osugagni wur akayia ondjimagni n'otuba ontiegn avear, oshin olomo lisitwale e vear, oshin olomo vii a buu ene, kansi epa oshin olomo Kristu ve. ⁹Djwi onen onkum o Nzeam n'osugn oli ne kati e Kristu. ¹⁰Ye gnu olagni ngiywo na vim ankum ali na nde. Nde wur eli nkum e biuu inkum ti ikub inkum. ¹¹Na nde obagagniwu mpi djung, kansi epa ngibag i djung na mbwo i vear ve, kansi mbag ngenga eyum na Kristu. ¹²Ne mbug e mbotika, opfugnagniwu gna Kristu olwong. Ye olwong gna nde, omifutumukagni n'ewa n'oshin oyikwikilugnu gnugnun biuu o Nzeam emofutumuka n'ewa. ¹³Ye gnu, oshin oyiwignu djwi n'ipwo ignu ye djwi n'oshin okobagagniwu djung ve, amokearagni ne luzingu ti nde ye amiselolula n'ipwo inkum iyikisu. ¹⁴Amibvwo enkeana eyisefugniki mpi eyiselogiki n'ewu, amilima wog mpi amikwog wo ne kulunsi. ¹⁵Amilima biuu i wankum ti ikub. Amapur ne lien ti ne viy avear djwi na ngiegne oshin emanungande ne mbug e kulunsi ende. ¹⁶Yo yina, oyajirakagni wur osambisagni ne vii alir vim a nda to a gnwa to djwi na eshuu okina to djwi na ngwon empa to mpi djwi na nshuu i obing. ¹⁷Vim anagn ali kesi agnigning a vim afwetele ngia, kansi bukieleka e vii awo eli Kristu. ¹⁸Kaku ata wur emog ve esikug onkumagni ifuta ignu, wur esodjimagni ndenden kakunde na lulendo to esokabagni ndenden asande nsambila banzio. Oshin omog na wur eyindula ko vii ayiyen nde ti elekum omwong djwi na mabanza inde i djwung. ¹⁹Nde atokangami ve nda ote, nda Kristu eli ote odjung ye etsandey djung opfugn, ye mpi etsansangisa eshim na ekiy djwa djung inkum efwi oshin oleang Nzeam. ²⁰Yug awignu olwong gna Kristu mpe omilimagni ne bumpika e vim a buu, djwi na nge eleang gnu wopeagni wans²¹iku kesi avear atoseangi vii a buu ene ve : "oyavey ve, oyala ve, oyakir ve ?" ²²Vim anagn ankum, djwi vear walesadili wo, ali vim afwetele ngwa, oshin elomo nsiku mpe along a vear. ²³Wansiku inagn imonana kesi along a wagni, along akwon lulendo mpe atum wur na mpea djung mpay. Kansi enkum enagn eli ko mpama, eli ko djwi na ndemfuka ti nsepelisa djung.

Chapter 3

¹Yug djwidjwi omifutumukagni olwong ti Kristu, lingagni vim a dzug olung, ondii omigneme Kristu ne wum ewuo e Nziam. ²Tsugagni ngindu ignu ne vim a dzug, epa ne vim a buu ve. ³Djwi omiwagni, luzingu egnu wamiziy le dzug, ondii omog ti Kristu. ⁴Ntangu eyayia Kristu, nde wur eli luzingu egnu, gnu ko ayayiagnu gna nde ne nkembo. ⁵Yo yina, limagni ne djung ignu vii ankum apwo a buu ene, kesi akey to kindumba, vii a nsogn, nziya e vim a buu, mpuy e mviya entsign, enkum ene eli mfukumuna biteke.

⁶Vii ankum ane atsambin wo nkier i Nziam. ⁷Nteang alekienikignu ne mbug enagn ntangu eledjikignu vii a masumu. ⁸Kansi opean, fangagni vii ane ankum : nkier, ngindu ipwo, ntwe veat, otuba opwo osikug mpwe n'odzum ognu. ⁹Yadjimagani oyeang gnug na gnug ve, djwi omilimagani djung iyignu na wo nteang tii etshia ewo. ¹⁰Omilweragni djung impa, djung elekum mpa ntangu enkum djwi na mazaya i kieleka ikug na ignignig i wur eyoki. ¹¹Nendien, kaku mugreki, kaku muyuda, kaku wur emibag wo djung na etobag wo djung, kaku wur emitoma, kaku osegni ototomi, kaku wampika to ampfum, kaku ankum kansii Kristu ali vii ankum ye ali ne vii ankum. ¹²Yo yina, oshin olignu veat amison Nziam, olagni veat ande kibeni, aman ande aleangnde, lweragni itura i ndolula, itura iwuo, itura ingiy, itura inkea ngie ne nteang atwung, itura i ndjia nkung. ¹³Tshungagni itura mpe lolulagni gnug na gnug. Yug wur abokuta djwi n'ipwo imokie otwung, elomo otshungagni itura mpe lolulagni gnug na gnug oshin omog onagn ko Nkum amololulagni gnu. ¹⁴Kansi ne dzug i vim ankum ane, tsugagni lutondo, ngagn. Djwi ngagn eli vim esokiragni gnug na gnug ondii omog. ¹⁵Ngemba e Kristu eywi n'itura ignu. Eli djwi na ngemba enagn, Kristu s'oviagninde djwi oyiagni gnankum djung imog. Kearagninde nsag na viye. ¹⁶Otuba o Kristu oywi n'itura ignu. Na wagn enkum, longagni mpe peagni ilag gnug na gnug ne mbug i wapisomi ti wankunga i mpeve. Shwagni ne kati itura ignu lim inkeara Nzeam nsag na viye. ¹⁷Ye vim ankum akiegnu, eyi n'otuba to n'otshia, kiagni inkum ne dzin i Nkum Yezu. Ne mbug ende kearagni nsag na viye na Tea Nziam. ¹⁸Ankear, lemfukagni gna awum agnu, oshin oleang Nkum Nzeam. ¹⁹Ampaeam, leangagni aveat agnu, ye oyayugagni wo nkier ve. ²⁰Aman, lemfukagni gna bibuti ignu ne vii ankum, djwi enagn eli wuo ne nteang e Nkum. ²¹Atea oyapeagni aman agnu nkier ve, djwi akwon ndem djung. ²²Ampfum, lemfukagni gna album agnu a buu ene ne vii ankum, epa ko ne viy awo ve oshin otsankie veat atsanding lokumu, kansii lemfukagni gna wo na itura i masonga. Yiagni na wom o Nkum. ²³Vim enkum esikiegnu, kiagni wo n'etura emog, kesi okiagni Nkum, epa kesi okiagni veat a buu ve. ²⁴Ojiagni gnugnun Nkum ayopeagninde ifuta to oleama-nzo. Eli Nkum Kristu esadilagnu. ²⁵Wur enkum ekie ipwo ayaveande ndola djwi na ipwo ikii nde, ya Nziam kaku ontshey to okab o nseg ve.

Chapter 4

¹Wankum, peagni ampfum agnu vim akug na wo. Jiagni gnugnun gnu ko olagni na Nkum le dzug.²Tsugagni inagn ne bisamu. Yiagni n'oker ye kearakagni nsag na viye ya Nziam.³ Sambilagni mpi djwi na su, djwa Nziam asengami mbug e ndong mpe e nkab oshong o diswekamo e Kristu. Djwi na nde, nde ngitshung ne bolog, nde ngitshung n'eshing. ⁴Ye samagni djwi nji otuba nge esitubame djwi na ndong vii awo.⁵Kienagni na wagn etay e vear ali ampakana, ye oyavidisagni ntangu mpama ve. ⁶Ntangu enkum, otuba ognu oyi na boboto. Tsugagni ivim okwa n'otuba djwi ojiagni oshin nge esikearagnu mvutu ya wur na wur.⁷Djwi na vii andir me, Tishikus asokabagninde. Nde ali otwung oso o ngagn, ali mon otshia owuo mpe mpika to mpfum n'otsia o Nziam. ⁸Djwi na wo, s'emotum me etay e gnu djwi okabagni vii ankum aselirso n'ondu, mpe asiamisi itura ignu.⁹Ntatum wape, nde ti Onezimi, otwung o kieleka mpe o ngagn, eyi mon e wia gnu. Asokabagniwu vii ankum aleleg nendien.¹⁰Arisitarkus, ewur eme e bolog, atotumagni mbea, oshin omog na Malako, otwung o Barnabasi eyokabagnime memen "Yug amiyia etay egnu, yamagninde,"¹¹ mbiy Yezu eviewo Yustus atotumagni ko mbea. Ne kati e Wayuda imikum akristu, ko wog wasar avear vear atsankie wame djwi na ekub e Nziam. Ansiamisikiwo ensign.¹²Epafrasi atotumagni mbote. Ali mon gnu ye mpfum e Yezu Kristu. Ntangu enkum atsande ontsugagni ne bisamu djwi oyiagni biuu ne vii a Nziam ye ojiragni na nkie ntangu enkum vii aleang Nziam.¹³Yo yina, ndapea ntiegn djwi na nde, memen atsande nkie otshia biuu djwi na gnu, djwi na avear a Laodisea ti avear a Yeropolisi. ¹⁴Luka, munganga esu e ngagn ti Demasi watotumagni mbea.¹⁵Peagni mbote ya atwung ali ne Laodisea ti Nimfa ti ya wakristu itsansambila n' evur ende.

¹⁷Kabagni Arsipusi ngean : "Keba n'otshia eyopii Nkum, pea djung inkum n'otshia owo."¹⁸Ndopeagni mbea, mug Paulu, n'ewuo eme memie. Kanagni eshing eyintshung wo ne bolog. Ngrasya e Nziam eyi ya gnu.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹Polo, Silive na Timotei, ya vear evuru e Nzeam e Tesalonika eli ya Tea Nzeam ti ya Nkum Yezu Kristu. ²Ngrasia ti ngemba eyum ya Tea Nzeam ti ya Yezu Kristu eyi ya gnu.³Atwung, atsasunkeara ntangu enkum nsag-na-viye ya Nzeam djwi na gnu. Ekug ngwign djwi lukwikilu egnu elevean kaka mpi lutondo egnu gna vear amuu eleikum k'onen. ⁴Wog enagn elisu su semie n'osiang entsign djwi na gnu ne nteang e mvuru i Nzeam imuu. Silekumisi inaagn ti lukwikilu egnu ne nteang i mpay ilopeagniwo. ⁵Enagn eli kidimu ekab ewu eyabag Nzeam. Nsuka ewo eli asiyen wo wuwun okugagni n'ekub e Nzeam emiyen gnu mpay djwi na wo.⁶Djwi eli ne masonga i Nzeam na nkeara mpay ya vear alopeagni gnu mpay, ⁷mpi na mpea ntangu e ngyor, ngemba ya gnu vear aleyen mpay ti su. Ayakiende wog ntangu eyapwe Yezu ne dzug olung ti banzio ekub ende. ⁸Ne kati ekb e tshiya, ayakeara nde mbela ya vear apijia Nzeam ti vear apilemfuki n'otuba o Nkum esu Yezu.⁹Ndola eyavey wo eli ewa e mvwe na mvwe, ewa eyatsug etey na Nkum mpi etey na nkembo ekub ende. ¹⁰Ayakiende ngwign ntangu eyayiande mvey nkembo ende ya wasantu inde mpi ayokumisawo ya vear ankum ayikwikili. Djwi ayadjir wo ntiegn eyapeasu djwi na gnu. ¹¹Djwi na wo, su ko silesami ntangu enkum djwi na gnu. Silesami djwi Nzeam esu oveyni kamsi vear amikug n'otshia onde mpi na biu onde akii vii a wuo amiwong nde djwi na gnu mpi akii otshia onkum o lukwikilu.¹²Wog enagn, sisama ngwign djwi vear wapiilokumu ne dzin i Nkum esu Yezu Kristu djwi na gnu. Sisama djwi oveagni lokumu djwi na nde, djwi na ngrasia e Nzeam esu ti e Nkum Yezu Kristu.

Chapter 2

¹Djwi na vii alir eshu eyayia Nkum esu Yezu Kristu mpi oshin oyasanga su ti nde, siwigna ya gnu, atwung asu, ²na nkwon ngyia etura ne dzug ne dzug, wakwon ondjimagni djwi na mpeve emog, djwi n'oshwong omog to otuba omog, to mpi n'onkean omog osikug wo ondjimagni wuwun eyum ya su, ekab wuwun eshu eyayia Nkum emikug. ³Wakwon ondjimagni n'eshin enkum djwi ekug nteang vii a ntun Nzeam atoyia, wayen na viy wur etwe Nzeam, mon emijing mbug. ⁴Nde ali mbeni eyatun vii ankum a Nzeam to mpi eyatun wafukumini Nzeam. Nsuka ewo, ayatsande nkeanse ne tempelo e Nzeam mpi atubi ndenden ndug ndemie wur eli Nzeam. ⁵Opikanagni ve gnugnun ntangu eyikime etay egnu, okabagnime vii ane? ⁶Opeane, ojiagni vii nge alokir, djwi ayi mpwe ko ne ntangu ende enagn. ⁷Djwi diswekamo e vii apwo etibana, esakwung ko wur elokir enagn akien. ⁸Mby mbeni e Nzeam ayapwende, Nkum Yezu ayodjag nde ko n'opepe eyum n'odzum onde. Nkum ayofebe nde mpi ayomearande ntangu eyakab wo wuwun eshu ende etivanga. ⁹Opwe eyapwe mbeni ayayiawo na biu o Satana, ti bidimu eshin n'eshin ti vii oyang, ¹⁰ti oshin onkum eyadjimaka nde ve ar na nkie ipwo. Vim ane ankum ayalog wo djwi na ve ar aletsu ewa, djwi wakafivea ngaagn e masonga djwi ekakeamvuga wo. ¹¹Wog enagn, Nzeam s'amatumande biu o njing mbug djwi wasadjir ko vii oyang. ¹²Nsuka ewo eli ko ayasama wo ewu e ve ar ankum akadjir ne masonga ve, mp ayiyenike osiang ne vii apwo. ¹³Kansi su, ne dzin i Nkum, ntangu enkum sifwete nkeara nsag-na-viye ya Nzeam djwi na gnu, atwung ali Nkum amoleangagni. Djwi, Nzeam amosonagni yum ko n'itsin, djwi n'evug, djwi djuung ignu imikum santu ne Mpeve ti lukwikilu ne masonga. ¹⁴Djwi na wo, s'oviagninde ne mbug along ayopeagni su djwi oviyagni nkembo e Nkum esu Yezu Kristu. ¹⁵Wog enagn, atwung, yiagni ko biu. Kiragni ko along ayivey gnu ata n'otuba oso, ata n'onkean osu. ¹⁶Opean, Nkum esu Yezu Kristu ndemie ti Nzeam, Tea su eyiteleang mpi eyitepii ngrasia ende, oshin o nkeya etura otswag otswag mpi ekaagn e wuo, ¹⁷akeyi itura ignu mpi awong itura ignu djwi n'otshia o wuo mpi n'along a wuo.

Chapter 3

¹Opean, atwung, samagni djwi na su, djwi otuba o Nkum opagn etay enkum mpi evey lokumu kamsi oshin oliwo etay egnu. ²Samagni djwi silim ne mbwo i veear apwo, i veear a nkier djwi wankum kakuwo na lukwikilu ve. ³Kansi Nkum apitsindjim ve asopeande biu mpi asowumagninde ne nteang e nkea waagn epwo. ⁴Sili n'ekaagn ya Nkum susun olekiagni mpi ayakieakagnu vii ayokabagnisu. ⁵Nkum avari itura ignu etay lutondo e Nzeam mpi inaaagn i Kristu. ⁶Atwung, siwigna ya gnu ne dzin i Nkum esu Yezu Kristu, na ngya etey n'otwung onkum oli n'epier epwo mpi epilani along ayiveygnu ya su. ⁷Ojiagni gnemie oshin nge efwete gnu ndjie epier esu, djwi sikazinga ne kati egnu n'oyug ve. ⁸Kaku vim a nda a wur emog ve ayilisu ngor sikwon mfuta, kansi ne kati e mpay ti mbangika, akikisu etshia, na mbiiy na otshuu, atunikisu djwi wur emog ne kati egnu akavara odzuru osu. ⁹Yug akiisu ngwign ekayia ve djwi azangisu kiyeka, kansi akiisu ngwign djwi n'ompeagni mbanu djwi osadjiagni. ¹⁰Ntangu eyikiso etay egnu, okabakagnisu ngean: "Wur etun nkie otshia akwon nda mpi." ¹¹Djwi sityug oshwong wuwun ne kati egnu eli na veear alekii vii apwo, veear apileang nkie otshia ve mpi aletsug onen ko ne vii a mpama mpama. ¹²Situba ya veear anagn mpi siling ya wo ne dzin i Nkum Yezu Kristu na nkie otshia na ngemba mpi na nda ko asagn awo nkeang ewo. ¹³Kansi gnu, atwung, oyalemagne ve na nkie vii a wuo. ¹⁴Yug wur amitun ndemfuka ne vii amitubasu n'onkean one, kiragniwo wuo, oyafiyiagni ewur ti nde ve, djwi asatsiga na nsogn. ¹⁵Oyoveyagni kamsi mbeni ve, kansi gniangagni nde kamsi otwung. ¹⁶Nkum e ngemba ndemie opeagni ngemba ntangu enkum mpi n'oshin onkum. Nkum ayii nda gnu gnankum. ¹⁷Ene eli mbea eme, Polo, ndopeagni mbea n'ewuo eme memie, ene eli ekea eme etsamentsug n'enkean eme enkum. ¹⁸Ngrasia e Nkum esu Yezu Kristu eyi ya gnu gnankum.

2 Timothy

Chapter 1

¹Polo, ntumwa e Yezu Kristu na luzolo e Nzeam, djwi na ndong elag e luzingu eli ya Yezu Kristu, ²ya Timotei, mon me eleang me: Ngrasia, ngy ti ngemba eyum ya Tea Nzeam ti ya Nkum esu Yezu Kristu eyi ya yie. ³Ndakeara nsag-na-viye n'etura emog, ya Nzeam eyisamike antsuru ame mpi elesamime, djwi n'oshin otsamonkana na otshuu na mbiiy ne bisamu ime. ⁴Ndekani viey eyipuryie ne viy mpi ndi na ngaagn e nsanga ma yie djwi ngyug kiesee n'etura. ⁵Ndakana lukwikilu e kieleka eli neti eyie, lukwikilu eyi na ndundu yie onkear Loisi ti ya meayie Enisi mpi njia memen lukwikilu ewo eli mpi ya yie. ⁶Wog enagn, ndaling ya yie na nkeampiey tshiya e kabu e Nzeam eyiviy yie ntangu eyoyab me mbwo. ⁷Djwi Nzeam akatepea Mpeve e womo ve, kansi atepinde mpeve e biu, e lutondo ti e waagn. ⁸Oyayug nsogn ve djwi na ngya ntegn e Nkum esu, ata eme, Polo, wur ende e bolog. Kansi jir na ngyen mpay, ondii omog ti me, djwi n'otuba o Nzeam na biu o Nzeam. ⁹Eli Nzeam wur eyitevug mpi eyitevii n'evie e santu. Akatevie djwi n'etshia esu ve, kansi djwi n'oshin oyiwong nde ndemie mpi djwi na ngrasia ende. Atepinde vim ane ne mbug e Yezu Kristu nteang e ntangu ekwon nsuka. ¹⁰Kansi opean, veear ayen wo evug e Nzeam n'oshin oyii Ngulusi esu Yezu Kristu. Eli Yezu Kristu wur eyishiri biu ewa mpi eyijii luzingu eyi kaku nsuka ne mbug along a Nzeam. ¹¹Djwi na wo, me s'amikum me wur e long, ntumwa mpi longi. ¹²Eli mpi djwi na wo, s'eleven me mpay djwi na vii ane. Kansi mpileyen nsogn djwi na wo ve, mpama ve njia ya nagn ekwikilame. Ndajia memen ali na biu e ngwum otshia oyimpiwo na nkie tii k'eshuu enagn. ¹³Kir, na lukwikilu ti na lutondo eyie eli ya Yezu Kristu, mbanu otuba o wuo oyiyug yie ya me. ¹⁴Vim a wuo ayitsug Nzeam ne kati eyie, wum wog ne mbug e Mpeve Santu elezingi ne kati esu. ¹⁵Ojia yeyen veear ankum azinga n'Azia wamimpea okwongo. Fijelusi nda Ermogenesi wali ne kati e veear anagn. ¹⁶Nkum apii ndolula ende ya veear ali n'evuru e Oneziforusi, djwi atsande nkeya etura mbala entsign mpi akayugaka nsogn ve djwi na bolog elime neti. ¹⁷Ntangu eyikum nde Roma, anding nde djwi angyien eveang eveang, mby s'angyen nde. ¹⁸Nkum opii mbug e mvea ndolula eshuu enagn. Ojiagni wuo oshin onkum oyinsarisi nde me ne Efezo.

Chapter 2

¹Yie mon me, yia biu na ngrasia eli ya Yezu Kristu. ²Vii ayiyug yie ya me ne nteang e wantiegn entsign, kab wog ya vear a wuo asikug ndong mpi vear amuu. ³Yen mpay mbug emog ya me kamsi iyer nkuu iwuo i Yezu Kristu. ⁴Kaku iyer-nkuu emog ve eli, yug aling mpea kiese ya nkum eyovey n'otshia, asikug nsasianga otshia onde iyer-nkuu djwi na nsakie etshia ende emuu. ⁵Ata vear atsankim aveang, kaku esipeawo ifutu ve yug akavey iveang ve oshin ekug ne nsiku iveang inagn. ⁶Ekug wuo wur eleyen mpay na mfuy ivur ayi wur enteang endima vim amimen. ⁷Ling njia djwi iling me ntuba, djwi Nkum asopeande waagn onjia vii ankum. ⁸Kana Yezu Kristu eyipwi n'okuo o Davidi, eyifutumuki n'ewa, oshin oyolongagnime, ⁹wur eleyen me mpay djwi na nde mpi djwi na nde s'elime ngitshung kamsi wur ipwo emidjag wur. Kansi otuba o Nzeam watotshung ve. ¹⁰Wog enagn, mpay inkum ileyen me djwi na vear amison Nzeam, djwi wo mpi wavii evug eli ya Yezu Kristu na nkembo e mvwe na mvwe. ¹¹Otuba one oli vi-a-vii: "Yug simiwa ti nde, asizingasu mpi ti nde. ¹²Yug simitsug inaagn, su mpi asiyalasus ti nde. Yug simotun, nde mpi ayatetun nde. ¹³Yug su atsasu mfanga lukwikilu, nde apitsu nsongo otuba onde ve, djwi apikug nkeantun nde ndemie ve." ¹⁴Kanaka vii ane mpi tubaka ne nteang e Nzeam waseangi ashia djwi na vii alir wangogo. Djwi ashia anagn aletum vear ayug ku n'ewa. ¹⁵Kie biu na mpwe ne nteang e Nzeam kamsi wur emiyen mpay entsing, kamsi wur otshia epikug ngyug nsogn ve, kamsi wur elong otuba o masonga o Nzeam na waagn. ¹⁶Luraka itubatuba i mpama mpama mpi i wa empaagn djwi vear alekii ngwign walelegi ko nshwe n'ipwo. ¹⁷Otuba owo ayakeawo nda djuung iwo kamsi mpur emitsug imfuya. Himene nda Filetusi wali ne kati e vear anagn. ¹⁸Wali vear amipea masonga okwongo. Walekab wuwun lufutumuku e vear emisalama ntama. Waletshimi lukwikilu e vear amuu. ¹⁹Kansi itsin evuru ibiu iyitsug Nzeam imisatsiga. Itsin iwo ili otuba one: "Nkum ajia vear ande" mpi "Wur enkum edzima dzin i Nkum asiangi na nkie vii apwo." ²⁰N'evuru eninen, epitsungya ko n'alongo a wolo ti ampalata ve. Aliwo n'alongo amuu ayikiwo n'eshung ti imuu iyikiwo na buu. Mpugu to along amuu ili imbalu kansi imuu ili itsawo nsadila ntshuu inkum mpama mpama. ²¹Yug wur atiwum djuung inde wuo, atishwi ndemie mbiin inde, asikum nde ilongo i mbalu, imitshima wo santu. Watison wog mpi etikum mfunu djwi na Nkum ende, mpi watoyirika djwi n'otshia onkum owuo. ²²Lur wampuy olieng mpi ling masonga, lukwikilu, lutondo ti ngemba ya vear ankum atsanding Nzeam n'etura e wuo. ²³Kansi tun vii a isiy i mpama ipea mfunu. Ofwete njia yiyen isiy iwo atsawongwur k'ashia. ²⁴Wur otshia e Nzeam apikug nshia ve. Kansi afwete ngya wur eleang vear ankum, wur ekug ndong mpi wur ejia nkwung. ²⁵Afwete nkeara na malembe wambeni inde ne mbug e wuo. Mbala emuu Nzeam ayapeande ndolula ya wambeni inagn djwi wajii masonga. ²⁶Mby ntangu eyakea waagn ewo, ayalim wo n'ilung eyapigi satana eyatshung djwi wakike luzolo ende.

Chapter 3

¹Kansi jia ngean: ne nshuu i nsuka, ntangu i mpay ayayiawo. ²Djwi ve ar alirakawo k'ikab iwo wemie, ayaleangakawo k'ekri, ayaleangakawo lokumu na lulendo, ayatweakawo vii a Nzeam, ³ayakum wo itura biu ya atea ti amea awo, wapayakugaka nkana wuo imakiewo ve, wapayaleangaka ngyug vii a Nzeam ve. ⁴Ayayiawo itura biu, ayakwon wo ngy, ayabeamakawo ve ar vii, ayayiawo ve ar nkier, mbeni i ve ar a wuo. Ayasarakawo vii a ve ar, ayayiawo ve ar ineang mpi amiyuo na lulendo, ve ar aleang osiang o djuung iwo kansi apileang Nzeam ve. ⁵Ayayenakawo kansi ve ar asama kansi wali ve ar atun njia biu o bisamu. Naam ya ve ar anagn. ⁶Ne kati ewo, eli n'amuu aleshwi ne mvuru mpi walekir anke ar itura pupu amiyuo na masumu ti na mpuy i vim eshin n'eshin. ⁷Anke ar awo walezig ntangu enkum, kansi wapikug na njia masonga ve. ⁸Oshin o Janesi ti Jambresi eyitsug wo esiy wa Moize, oshin omog mpi walong oyang anagn waletsug esign na masonga. Wali ve ar ali ontwong omibia mpi ve ar amifangawo ne vii alir lukwikilu. ⁹Kansi wapafitsa nteang ve. Djwi ibuma iwo ayapwe wo ne viy a ve ar ankum, oshin oyiye n wo ifara ampeam ape anagn. ¹⁰Kansi djwi na yie, alaniye along ame wuo, alaniye epier eme, vii alingikime nkie, lukwikilu eme, olwi o mpay ime, lutondo eyikime na wo, oshin ojikime nkwung, ¹¹mbangika iyimpikiwo, mpay mpi vii ankum ayiye n me ne Antioshi, ne Ikoni ti ne Listra. Oshin o mpay nge ekayenme? Kansi Nkum amvuginde ne mpay inkum inagn. ¹²Djwi, ve ar ankum aling nzinga wuo na Yezu Kristu, ayapeawo mpay. ¹³Kansi ve ar apwo, ve ar oyang, ayatsawo ko nteang n'ipwo iwo. Ayavidisakawo ve ar amuu mbug. Wo wemie ko ayajing wo mbug. ¹⁴Kansi djwi na yie, satsuga ko ne vii ayizig yie mpi ayikwikili yie penza. Ojia ya nagn eyizig yie vii awo. ¹⁵Yum k'olieng oyie, ojia masonama masantu. Onkean osantu onagn asikug wo n'ontsug yie okum na waagn na mvug ne lukwikilu ya Yezu Kristu. ¹⁶Onkean o Nzeam onkum afugn wo na biu o Nzeam. Onkean owo oli mfunu djwi na ndong, djwi na mvara ve ar na ndjir, djwi na nkeara ne mbug, mpi djwi na mvara ne masonga. ¹⁷Ene djwi wur e Nzeam ayii wur eli ngikug ne vii ankum, wur emiwong wo djwi n'otshia enkum e wuo.

Chapter 4

¹Ndopea onkwon oninen ene ne nteang e Nzeam ti e Yezu Kristu, ndug eyayia mbag ewu e veat azinga ti veat amiwa, mpi ne dzin eshuu eyayiaende mpi ne dzin ekub ende: ²long otuba o Nzeam. Tsug inaagn na ndong, eyii n'ondii o wuo to n'ondii opwo. Tomboka, ngnianga, pea ilag na malembe ne ntangu elong yie. ³Djwi, ayayia wo na ntangu emuu eli veat wapafikug ngyug along a wuo, kansi ayapur wo djwi na wo wemie veat along vii akug na mpuy iwo wemie. Ayayugakawo ikuy n'atii awo. ⁴Ayadzubakawo atii djwi wakwon ngyuk masonga, mpi ayangamakawo atii djwi na ngyug itsig. ⁵Kansi yie, yia biu ne vii ankum. Tshung etura ne ntangu e mpay, kie otshia o wur elong otuba o Nzeam, kie wuo otshia eyopiwo. ⁶Djwi na me, ntiyilama djwi na ngama etura mpe na ntshag alung ame. Ntangu eme e nkien etikug. ⁷Milwa mbaagn iwuo, ntishira iveang ime; ntiwum lukwikilu. ⁸Yum eshuu e lwo, ifutu ime i masonga wamingwuma, Nkum ali Zuzi e masonga, ayampeande eshuu ewo, epa ko ya me memie ve, kansi mpi ya veat ankum amileang eshuu ende enagn eyakeande. ⁹Ekug oye eveang etay eme. ¹⁰Djwi, Demasi amindur. Atikum na ngaagn e vii okiri one mpi amitsa Tesalonika. Kresensi amitsa Galatia, Tito mpi amitsa Dalmatia. ¹¹Ko Luka ndemie wur eli nda me nendien. Vey Malako yag ya nde djwi ali mfunu entsign djwi n'otshia ome. ¹²Ntitum Tishiki n'Efeso. ¹³Ntangu eyayiaie, omvari kazag e mpio eyisamisugna Troasi n'evuru e Karpusi. Vara mpi enkean ti mpuy itsamfugn wo na wo (parseme). ¹⁴Alezandre, wur etsankwor nkugn, aminkie ipwo entsign. Nkum ayopeande ifutu ikug n'otshia onde. ¹⁵Yie ko osug ya nde, djwi atsugikinde esiy biu n'along asu. ¹⁶Mbala e nteang ntangu eyisamikime ne tuminar, kaku wur eyindani ve, wankum andur wo. Ipwo ikwon ngya ya wo. ¹⁷Eli Nkum wur eyii mbeama na me mpi wur eyimpai biu, djwi along apwi n'odzum ome mpi empaagn enkum wayug. Mby s'avug me n'odzum o ntamu. ¹⁸Nkum ayavugande n'etshia epwo enkum mpi ayamvuga nde djwi anshwer n'ekub ende e dzug. Nkembo eyi ya nde mvwe na mvwe. Amen. ¹⁹Pea mbea ya Prisila, ya Akilasi, mbea ti n'evuru Onezifore. ²⁰Erasite amisatsiga ne Kolinto, asamisugn Trofime na nkeang ne Mileti. ²¹Kie biu oye nteang e nsungi e mpio. Ebulusi atotuma mbea, Pudensi, Linusi, Klodia ti atwung amuu ankum waloopa mpi mbea. ²²Seanga Nkum ayii nda mpeve eyie! Ngrasia eyii ya yie!

Titus

Chapter 1

¹Polo, nsadi e Nzeam ye ntumwa e Yezu Kristu djwa la lukwikilu e waponami i Nzeam ye mpi djwa la boyebi e masonga etsankien mbug emog la luzitu enkwon e Nzeam. ²Vi anagni ayum le ekagni e luzingu e mvwe na mvwe, e Nzeam esu epitsundjim, alakinde avear yum ntangu e ntama. ³Le ntangu eyilomiwo, apurnde otuba onde le mbug along ayimpinde la ndong. Alomiwo nki ku le mbug onkwon o Nzeam, ngulusi esu. ⁴Na yie Tito, mon e kieleka e lukwikilu esu e kimvuka. Ngrasia ti ngemba iyum la Tea Nzeam ti la Yezu Kristu, ngulusi esu. ⁵Djwi la wo, asamoshugn le Kreti, djwa osatsug l'olwong vi ayikashirasu ye mpi djwa asatsug ansur a dibundu le wia enen enkun, oshin oyokabime. ⁶Insur i dibundu afwete nkwon bifu ye ayi wum e onkear omog, afwete this na aman atsandemfuka ye mpi apitsumfugniwo djwi la vi apwo to djwi la ote biu. ⁷Elomo episkopo, oshin olinde wur ewum vi a Nzeam, ayi wur ekwon bifu. Akwon ngia wur omwong to wur epiyug avear. Akwon ngia wur e nkier, wur emileang vean, wur emileang mbeagni, wur emileang ekr. ⁸Kansi afwete ngia wur eyama avear wuo, wur eleang vi awuo. Afwete ngia wur ejia mpay i veat, wur e masonga, wur eli santu ti wur ejia vi akiende. ⁹Afwete nkangama le along a kieleka ayi long wo djwa akug nsiamisa avear amu na along awuo ye mpi akug nsongisa avear along vi oshin omu. ¹⁰Djwa eli la avear ensign eyi watomboki, mingi mingi le kati e wakristu. Otuba owo kaku mfunu ve. Walepi veat ngiy ye waleveari veat le mbug epwo. ¹¹Elomo nsug nsuka l'otshia owo. Djwa l'ifuta iwo i nsogn, walelong vi apifwetewo ndong ye walebebisi wafamilia epfugni. ¹²Emog kati ewo, wur e wagn, atubinde ngean : "aman a Kreti, olagni ntangu enkum ankea oyang, gnam ipwo mpi i kigonsa, avear a bumolo." ¹³Otuba one oli o djwi djwi, yo yina, ngeanga wo na biu enkum, djwa wayi na lukwikilu ewuo. ¹⁴Oyayugagni atsig a wayuda to enkwon e veat amijing mbug e masonga. ¹⁵Djwa na avear ayi ngitieme, vim ankum ali ngitieme; kansi kaku vim emog eli ngitieme djwa la avear amibia ti avear apikwikili mpamba ve ngindu ti itura iwo imibia. ¹⁶Wakie kesi wajia Nzeam, kansi vi akiewo elafugni. Eli veat afwetesu ntun mpi wali ete biu. Wapikug nkie vim awuo.

Chapter 2

¹Kansi, yie, tuba vi akug n'along a wuo. ²Agnugni wafwete ngia itura mpio, avear a luzitu, avear a wagn, avear amifwe ne likwikilu, avear apier le kati e ngagn ti le kati e molende. ³Otshin omog, ansur ankear wafwete nzinga kesi avear afwetewo mpea luzitu, avear apitubi ipwo avear. Wapikug ngia amfum a vean. Wafwete ndong vi ayi wuo; ⁴ djwa wayi na mpila e ndong asega ankear na ndeang awum ti aman awo. ⁵Wafwete andag na ngia ankear a wagn, ankear angitieme, wafwete andag na ngirika mvur iwo wuo, na ngia na ndemfuka etay awum awo. Wafwete nkie vim ane djwa avear wakwon ntwe otuba o Nzeam. ⁶Oshin omog mpi, siamisa enkwo wayi na wagni. ⁷Ne vi ankum, monika le viy avear kesi mbanu e vi awuo, ye yug olong, yegne masonga ti lukumu. ⁸Long along a kieleka mpi akwon bifu djwa wur enkum esitsug esign ayug nsogn, djwa kakunde la djwi ipwo isikugnde ntuba djwi la su. ⁹Amfum wafwete ndemfuka n'ankum awo ne vi ankum. Wafwete ampea osag ye wakwon nding ashia na wo. ¹⁰Wapikug nkuma vim. Kansi wafwete ngiegne etura ewuo, djwa le vi ankum wapi lukumu n'along asu djwi la vi alir Nzeam, Ngulusi esu. ¹¹Mpama ve ngrasia e Nzeam amonikiwo n'avear ankum. ¹²Ngrasia ewo eselong na ntun vi apwo ti mpuy i vi buu opean. Eyaselong na nzinga na wagn, na masonga ti na luzitu onkwon o Nzeam ne mvwe ilwo ¹³ntang ekwungsu na mvia ekagni e lusampulu, ngiyia e nkembo e Nzeam esu enen mpi ngulusi esu Yezu Kristu. ¹⁴Yezu apinde ndemie djung inde djwa na su n'oshin nde akeyi nteshum ne kimpika e masumu ye mpi n'oshin nde atiemi, djwi na nde ndemie, okwo omog oshin oyi na mpuy etshia ewuo. ¹⁵Tuba ye siamisa vim ane. Songisa na ekub enkum. Kie nde ekwon ngia na wur emog esoyen yie mpama.

Chapter 3

¹Nkana wo wa lemfuki na nkuma woo mpi n'ankum eleta, wa lemfuki mpi wa wong djwui etshia e woo. ²Nkana woo wa kun ntuba vii epwo djwi n'aviar, nduur ashia, na ngia na lutondo n'aviar, ajia nkraa ngie n'eviya viar. ³Djwi na sug mpi, si kayugaka ve, mpi sikalemfukaka. Djwi na sug, aveyi sug mbug emu, akum sug wamfum na viya luzingu. Ayi sug aviar e fwete wo ntun, mpi sika yokanaka sug na sug. ⁴Kansi, ntangu woo e Nziam, ngulusi esug, ti ngagni nde djwi na viar emonani wog ne viya viar, ⁵Ami te vug, e pa djwi n'etshia esug woo e kie kasu, kansi djwi na ndolula ende. Ami te vug n'embug e mbotika e luzingu empa n'otshia e mpeve e Nziam. ⁶Nziam a tshiag mpeve mingi e nde na sug n'embug Yezu ngulusi esug. ⁷Akie nde gagn, na ngrasia nde, djwa si sakum aviare emi sa viya luzingu e mvue na mvue n'embug e lukwikilu. ⁸Si fwete nkwikila ochong o ne. Ndeang otubi na lukwikilu vi ya ne, djwa aviar aleang ndima Nziam wa ki etshia ewo wa tshuk n'eteang e wo. Vim ane eli woo ti mfunu djwi n'aviara nkum. ⁹Tun esiy, tun ochur elir itshin a viar, to itshin okwo, ti ashia, ochur elir enkwon. ¹⁰Yug oti kebisa mbal'emog, ti ipe, wur enkum eli namie aviare, lur nde. ¹¹Ofwete nzia yiyen wure n'agni ami lim n'embug wo, mpi ale ki masumu mpi ayen nde viya leki nde ndemien epwo. ¹²Ntangu osotuma me Artemas ti Tichik, kie kwa yag ondi e nicopolis etayi mi vey me nginu ndekisa nsungi epwo. ¹³Kie kwa ontumi Zenas, wure ejia enkwon ti Apollos, ne mpila nde kaku esikwon ve. ¹⁴Aviara sug wa fwete na ndonguka na nkieka viya wo djwi na nsadisa aviare na mpayi wo djwi wa kakwon ngur mbuma. ¹⁵Aviara nkum eli na me wo pea mbea. Pea mbea n'aviara nkum ete leang ne lukwikilu ngrasia eyi na ngu ankum.

Philemon

Chapter 1

¹Polo, wur e bolog e Yezu Kristu, ti otwung onde Timotei, na Filemo ewur esu n'otshia. ²Na Afia otwung osu onkear, na Arshiye ewur otshia, ti n'evuru e Nzeam eli n'evuru eyie. ³Ngrasia eyii ya gnu ti ngemba eyim ya Nzeam Teasu ti Nkum esu Yezu Kristu. ⁴Ntangu enkum, ndapea Nzeam nsag-na-viye. Ndedzimi dzin iyie ne bisamu ime. ⁵Djwi ayugme oshwong o lutondo ti lukwikilu eyie ya Nkum Yezu ti wasantu inkum. ⁶Ndewigni ya nde djwi lukwikilu eyie eyii biu djwi ojii via ankum a wuo ne kati e lukwikilu esu ya Kristu. ⁷Ndi n'osiang entsign ti biu entsign ko djwi na ngaang eyie, ogniang itura i vear amidjir ili ngikra djwi na yie, otwung. ⁸Ata kaku vim esintshung mbug ve ne dzin i Kristu djwi na ntuba ma yie okii vim efwete yie na nkie, ⁹ekug wuo djwi na lutondo, ndawigna ya yie, me Polo, ongnuign o wur, eli wur e bolog opeane djwi na Yezu Kristu. ¹⁰Ndawigna ya yie, djwi na mon me Onezime, emiwur me ntangu emintshung wo eshing ne bolog. ¹¹Nteang ayinde mfunu djwi na yie, lwo ene atikum mfunu djwi na yie mpi djwi na me. ¹²Ntotum nde wur eli etura eme. ¹³Ayime na mfunu, mosokir etay eme djwi ansarisi me, nntangu elime n'eshing e bolog ene djwi akii otshia n'ondii oyie, na ndong oshwuong o wuo. ¹⁴Kansi nkaleang nkie vim emog ve yug yie okaleang. Nkatun luzolo eyie ve, ekakum kamsi ntotum na biu na biu. ¹⁵Kansi mbala emuu aminam nda yie ivim i nshuu, djwi otokea nsangagni mvwe na mvwe. ¹⁶Apafiyia mpfum, kansi asilengande mpfum mpi asikum nde otwung oleang me entsign, otwung ome, ti eyie mpi ne osugn ti ne vii a Nkum. ¹⁷Mby, yug omvey me kamsi ewur eyie, vey nde kamsi me. ¹⁸Yug amokie ipwo to yug afwete omfuta vim, tsug wog ne dzin ime. ¹⁹Me Polo, ndafugn vii ane n'ewuo eme memie: asifutame. Ntun ntuba memen yie yemie wur esifuta etay eme. ²⁰Otwung ome, eli oshin onagn, ompii me ko vim e mfunu ne dzin i Nkum; tsug etura eme etoyor ne dzin i Kristu. ²¹Ndajia oshin etsayie ndemfuka, mby s'amofugname onkean one. Ndajia memen asikieyie vim esilenga oshin omitubame. ²²K'oshing etubame ene, ongwumi ondii omvur, djwi mbansa, djwi na bisamu ignu, asikeame nkum etay egnu. ²³Epafras, ewur eme e bolog djwi na Yezu Kristu alopea mbea. ²⁴Oshin omog ti Marko, Aristarke, Demasu ti Luka, iwur ime otshia. ²⁵Ngrasia e Nkum esu Yezu Kristu eyi ne mpeve eyie. Amen.

James

Chapter 1

¹Zaki nsadiENZIAM mpi e Yezu Kristu, nda tuba djum pe emipeagn, le buu, ndopea gni mbea. ²Vey wo wakuma kesi djwi kesi ikiesi, atung ame ntangu eleyen gnu mpay etsin n'etsin. ³Oya jiani via akomekana gnu eti peangni wo biyu. ⁴Buu esiri otshiwo, djuna oyiani aviar ami tsha nteang lensuka, djula akwangnagni na kwang vim. ⁵Yug mok lekatignu olamfunu ewagne, wingnan la Nziam, wur e pea na kiesa mpi apitsu pum aviar vim onsangwigna, mpi ayo peande. ⁶Mpi awing na lukwikilu, akwang ngia ituri ipe. Djula wur etura ipe ali kasi opepe ovay

esamviara mbur jing mpi egnek vay ntango enkuma.⁷ Mpi wur enagn api tshuk etura na mvia vim la nkum.⁸ Wur otinenagn kaku la wagn ve aleyungani le buu inkuma.⁹ Mpi otwung epea vim ayi l'osiang l'otin onde.¹⁰ Wur emikum l'ekri ayi lempilende engiya djula aya kum nde kesi fololo adjiwo.¹¹ Djuna mbiy atsande peande lo tsha ekowum asandi ngnumisa adjiu; fololo alok nde, wuende asauntshin. Otinemok ngea ekr ansa mbia le ntangu elozingu ende.¹² Osiang, la wur etshuk buu le ntango epay. Mpi le mbiy mpay, ayaviande impu luzingu eyowuma Nziam djula aviar ankuma oliang nde.¹³ Ko wur enkuma ntango momekano apitubiki: "ata ipwo epetshir meka Nziam ve". Nziam nde apitshi meka wur ve.¹⁴ Wur enkuma asandi ngia nde mekana djula mpuy idjung, eyoviara mpi ebolok, mbi,¹⁵ yuk via elesalema eyapea lisumu. Yuk lisumu etifue eyawur ewa.¹⁶ Wakwon onzimagni amana aliang me.¹⁷ Ikabu iwo mpi ikabu enkuma eyie ofugn eyim djug. Eyim na Tea atag linde kaku vie apiki ntshin ve, kaku elili ata otetshim.¹⁸ Nziam a sonde, aponinde na ntete wur ne bug otuba e masonga, dju si yie vima nteang, levim ankuma eyikinde.¹⁹ Jiagni viane, aman ame aliang me; konso wur ayie eviang djula ayuk mpi akwon otuba mpi ekworo djula ngyng nkier.²⁰ Djula nkier iwur epikukie ve masonga n'Enziam.²¹ fongnagni via pwo na via mbin. yambagni otuba emopeagni mpi eli buu emvua moyo engnu.²² Kiani aviar ansadila otuba Nziam epa aviar asuka no ngnog, elojinangnani gnug na gnug.²³ Kasi yuk ati kaka wur gnug otuba leasi apisadilign. Ali kesi wur emilir elung nde le kitalatala.²⁴ Alir elung ende mbi atsa azingeviang otin elinde.²⁵ Kasi wur eli na bokebi n'onkwong ewo e bonsomi, alefuti na nkie, kesi wur oyang, ali wur esisa yuk mpi azing, wur ewagn avi'ande lusampulu na viande.²⁶ Yuk wur atuba mpi ali la boyambi, kasi apilir via atuba nde, adjim etura ende, a long ande kaku na mfun.²⁷ A long awuo ekwon ipwo le teang Enziam mpea eyug ewuyo, djula nsadisa aman itshig na wa nsakwi ne tiewo wa mpay iwo mpi osatsu agni aviar wuo le buu.

Chapter 2

¹Atwung ame, opiyeagm na lukwikilu na nkum esu Yezu Kristu, nkum e nkembo ye mpi ne ntang enagni oneson vea,n'ilung. Oneleang avear kuluta amu. ²Veyagni mbanu kesi ene, wur emu ashwi ne vur e nziam ti wa mpete i wolo ti ileama isu mingi ye mpi omva e wur ayintshwe n'ileam i mbi. ³Yug omilir wur emilwor wuo ye mpi omituba na nde:" silomo na yie na gnamansi n'ondi owuo ene"kansii omituba n'omva :tsho yimi mpign " to "keansi ne nkuu ime". ⁴Kog enagn, epa olasamisa gniemigne vea amu? epa otikumagni antiegn a ngindu ipwo? ⁵Yugagni, atwung a me aleang me, Nziam akason omva e buu ognang ayii mvwama ne lukwikilu ti wur esavea ekub eyilag nde djwi n'avear oleang nde? ⁶Kansi gnu otipeagni omva nsogni! nge epa eli ankiy e kr vea alopignu mpay? nge epeli wog vea alofugnagni ne tribinal? ⁷Nge epa wo avear atwe entieng e dzin nde?⁸Kansi, yug olakukisa nsiku ekoluta oshin etuba masoma"Asileagn yie nkwen e yie otin oleang ye djung i yie yemigne" okie wo. ⁹Kansi yug olakie ontshey endeang avear amu kuluta amu, olakie disumu ye mpi olog l'ewuu ne nteang e nsiku kansi wur etsambag onkwon.¹⁰Ognagn wur elemfuka nsiku inkum, kansi yug alog ne disumu ke ne mbala emog aikum kesi wur emibag onkwon e nkum! ¹¹Ognagn wur eyitubi:"opayakie bizumba" otubinde mpi "opayadjag wur " yug okakie bizumba kansi odjag wur, okum wur etsa mbag onkwon.¹²Kangagn otubagni ye mpi okiagni kansi avear ayasambisa wo ne mbug e nsiku e bonsomi. ¹³Ognagn ewuu ayakwon wo ngiy n'avear akundjug avear ngiy. Ndolula enugna ewuu.¹⁴Atwung ame, mfunu nge yug wur atuba ndende ana na lukwikilu kansi nde kaku n'etshia? oshin e lukwikilu enagn asovug wo nde? ¹⁵Yug otwung e mpeam to onkear alwor ileam ipwo yempi ayikwon vim anda eshu enagn.¹⁶Yug wur emog ne kati e gnu atuba na nde ngean:"tshog na ngemba, lwer ileama intsa mpea tshia mpi yur". Kansi opopeagni vim a mfunu djwi na djung, mfunu ewu nge kog enagni? ¹⁷Oshin omog, lukwikilu ekwon etshia, eli nga wa.¹⁸Kansi wur emu mpi ayikug nde ntuba:"yie ona na lukwikikilu me nde n'etshia. Ongiegni lukwikilu e yie ekwon etshia ye me asoyegne me lukwikilu e me ne mbug e tshia eme. ¹⁹Olandima nde Nziam aleko, okie wuo. Kansi entshwung mpi wa ndima ye mpi wayug wom. ²⁰Yie wur ekwon wagn, nge opijia lukwikilu ekwon etshia epea mfunu?²¹Abrama Tea asu, Nziam akondima djwi l'etshia ende ntagn eyi tambikinde mon nde Izak kimenga ne mutalaka? ²²Oyen nde lukwikilu ende akienakawo ti etshia ye mpi ne mbug etshia ende, lukwikilu ende efwiw wo ensign. ²³Kangagn via afugniwo ne masonama akukisama wo: "Abrama akwikilinde na Nziam ye mpi Nziam ofuti nde wuo djwi lawo, oviwo ewur e Nziam. ²⁴Oyen nde Nziam atsandimande wur ne mbug e tshia epa ku ne mbug e lukwikilu.²⁵Oshin omog mpi, Rahab, onkear onduma epa Nziam ondimi nde djwi n'etshia ende ntagn eyami nde avear ayitum Israel ye mpi asadisinde wo na nkum n'embug e muu. ²⁶Ognagn, oshin omog eli djung ekwon moyo elingawa, lukwikilu ekwon etshia eli mpi ngawa.

Chapter 3

¹Atwang ame, ekwa ngiagni walongi ntshing ve lekati egnu, ayu tesami sawo bur koluta. ²Eli ntuba, sankum silelog wur l'awur l'otin onde. Yuk wur apilog l'otube ende, wur emfue amikum la wagn, ayakuk na nzia le djuk viande adjung. ³Ntangu etsa su tshug'ebende n'odjum empunda djwa atelemfuki, si fwana ntamusa djung opfung. ⁴Totir angan aswa, ata elonene mpi opepe enen elonvari, mom ipa-ipak etamwisi aswa otsing oliang wur evara. ⁵Otin omok elim etign efoti edjung, kansi ansadi mbula ntulu le via nentolir tshia efoti asikugwoo mbwo okwun oninen. ⁶Elim elimpi tshia; okisi emasumu, emitshu wo le djung su. Ansadi mpiy djung opfungn mpi ansadi tshuk luzingu aviar tshia. Nde ndemi en bilungi antsadi otshuk tshia. ⁷Etin enkuma egnam onkwum, nfuru, gnam ikene n'ipfugn ti bikelamu ivay wamikonzama la vur; empi wur amivey ekub le djug iwo. ⁸Kaku wur epikug na nteanza elim eli vim epwo epinsayo nkonga ve. Emiywe wo la ndikila. ⁹Lembuk elim, silepiy la nkum eso, Tea Nziam mpi kelembuk elim sileshingn aviar akiwo le kifwanisu Enziam. ¹⁰Ke lembuk djum emog enay ensampwe lusakimuna mpi nkun. Atwung ame, eyie ngagn. ¹¹Etog emok efana mpur mbale mog vay aywuo la vay olum? ¹²Oshung ofig , atwung ame, avana ngur olimpa mpe evur evigne e fana na mpur wa figu? Vay okwa epi mpur vay aywo ve. ¹⁴Nagn leki egnu oli ntiegn ti wagni olak luzingu emanu lembug etshiende leki emikitisa eyum l'ontigni. ¹³Si alagn l'etura egnu zwa epwo na nzia ekub epwo, yakiangn omwong mpie oyandjimagni. ¹⁵Etien enagn epeyum dzug kansi eyim ne biu; epa mpeve kasi ewa entshung. ¹⁶Ondi eli zwa ti nzia ekub, ondi nagn eli na ma wuanga mpi etsin etshia ipwo enkuma. ¹⁷Otiengn edzuk oli ntete ngitieme, mbuy oli otiengn engemba, eppur mbagn, esangisa aviar, emiywo na ndolola, epur mbeam iwuo;kwang ilungi ipe mpi masanga. ¹⁸Mbeam imasonga asowuwo lengemba lekati aviar ansanding ngemba.

Chapter 4

¹Ashia na mbeagni kati la gnu iyum n'onkagni? Epa le mpuy i gnu idjung ilelwi wa nku na mbwo ignu? ²Olagni na mpuy i vim kansi kakugnu la vim awo. Odjagagni veat mpi olulagni, kansi kakugnu na mpila e mvea. Olalwagni gnu na gnu mpi oleshiagni gnu na gnu. Opiveagni djwa opiwignagni. ³Owignagni mpi opiveagni djwa olewignagni ipwo, ko djwa na nsepelisa mpuy i gnu i djung. ⁴Olagni ankea bizumba! Opijiagni nde ngia ewur okir eli ngia mbeni e Nziam? Wur eling ngia ewur okir aleling nkum mbeni e Nziam. ⁵To mpi obanzagni masonama i Nziam ituba ko mpama ntangu itubawo wowon: "Mpeve eyitsugde le kati e su ali na zuwa ensign?" ⁶Kansi Nziam apea avear ngrasia e ndenga onen, yo yina masonama ituba ngean: "Nziam apignug avear omwong, kansi atsande ngyug ngiy avear apea omwong, avear ajia nkir ngie." ⁷Lemfukagni la Nziam, tunagni diabulu mpi asilurnde, asitsande etey. ⁸Vangagni la Nziam mpi Nziam asivangande la gnu. Shuyagni mbwo ignu, gnu avear a masumu mpi tiemagni itura i gnu, gnu avear oyang. ⁹Yiagni le mpay, tearagni, liyagni. Two egnu etshim okio, kiese egnu etshim mawa. ¹⁰Kiragni ngie le nteang e Nkum Nziam mpi nde asojiragninde dzug. ¹¹Atwung a me, oyatubagni ipwo gnu na gnu. Wur etuba ipwo otwung to esamisa otwung, atwe onkwon mpe asamisa onkwon. Yug osamisa onkwon, epa oli wur elir onkwon, kansi oli zuzi to ompum ewu. ¹²Emog kaka atsande nkie enkwon mpi ali ompum ewu. Nde kaka ali na ekub e mvug ti e ndjag. Oli nagni, yie wur esamisa nkwenyo eyie? ¹³Yugagni, gnu avear atantuba: "Lwo to nampign asitsasu wia enen ngean, asikiesu mpiug mvwe emog, asisarsu vim asu mpiug mpi asiveasu ekr ensign." ¹⁴Nagn ejia vi ayapwe nampign mpi nge eyakum luzingu egnu? Djwa oli kesi edjinga etsampwe ku l'imon i ntangu ye mpi etsamvila ne mbiy. ¹⁵Anafwetegnu ntuba: "Yug Nziam amileang, asizingasu mpi asikiesu djwi ngean to djwi ngean." ¹⁶Kansi opean, okumisagni vi omwomg eling nkie gnu. Kumikumisa enkum oshin ogni eli epwo. ¹⁷Djwa la wo, wur ejia nkie vi awuo mpi epikii, alaveara disumu.

Chapter 5

¹Opean, gnu avear a ekr, liagni mpi tearagni djwa la mpay iyayengnu. ²Ekr ti vim agnu ayapwonwo mpi njiere ayalawo ileam ignu. ³Wolo ti ekr egnu ayatawo ntey. Ntey iwo ayofugnagniwu. Ntey iwo asilawo osugn o djung ignu kesi tshia. Omiwumagni vim a mbalu djwa la ntshu i nsuka. ⁴Liragni ifuta i vear otshia evie (ifuta i vear ayiki l'ivur ignu mpi emiwumgnu). Evie e vear otshia etikum l'iti i Nzeam, Nkum e ayernku. ⁵Apiergnu le buu le kati e kimvwama mpi akignu vi ensign e ndenga nduu. Omikiagni nde itura ignu ikum odzur djwa la eshu eyawodjag olwi avear. ⁶Alogignu le ewu mpi adjag gnu wur e masonga. Kakunde na biu ne nteang egnu. ⁷Jiagni nkwung, atwung a me, tii ntangu eyayia Nkum. Liragni wur efugn evur mpi ekwung vim emifugnnde emen to epwi le buu. Akwung tii ntangu i mvwe inteang ti insuka. ⁸Gnu mpi, jiagni nkwung, siamisagni itura ignu djwa ngia e Nkum etikum pembeni. ⁹Oyatearagni gnu la gnu, atwung a me, djwa wakosamisagni. Liragni zuzi ndean atiyima l'epfug e vur. ¹⁰Atwung ame, veyani kesi mbanu mpay ti okwung o waprofeti eyi tubi le dzin i Nkum. ¹¹Liragni, siyavey avear asantsug molende kesi avear amipeawo lusakumuna. Ayug gnu vi atubiwo djwa molende e Yobu mpi ojiagni nge Nziam emiywo la ngiy ti ndolula owuminde. ¹²Mingi mingi atwung ame, oyabagagni ndefi le dzin i dzug to le dzin i buu to mpi ndefi enkum emu. Kansi "ejir" egnu eyi "ejir e djwidjwi" mpi "etun" egnu eyi "etun etun edjwidjwi," ngwigni wapayopumagni ewu. ¹³Wur emog kati egnu ali le mpay? Asami. Wur emog kati egnu ali la kiese? Ashwi nkunga ikumisa Nziam. ¹⁴Wur emog kati egnu ali la nkeang? Avii ansur a dibundu mpi ansur wasami djwa nde. Wodjir vir le dzin i Nkum. ¹⁵Bisamu i lukwikilu asivugawo wur e nkeang mpi Nkum asotelemisa nde. Yug amikie masumu, Nziam asololulande. ¹⁶Fungunagni masumu ignu gnu na gnug mpi samakagni gnu na gnug djwa ovugagni la nkeang. Bisamu i wur ewuo eli na biu ensign. ¹⁷Elia ayinde wur kesi su. Asaminde biu djwa mvwe ikwon nteang mpi mvwe ikateang le buu mvwe isar ti ngwon isom. ¹⁸Ye mpi, Elia asaminde dyaka. Olung s'elonde mvwe mpi buu ekia ngwur vim. ¹⁹Atwung ame, yug emog le kati egnu ativila mpi atitsa le mbug epwo, wur emu le kati egnu okeari le mbug, ²⁰Aji ndenden wur enkum esikeara wur e masumu eyivili le mbug, asibikisande moyo ende ye mpi asidzubnde olwi o masumu.

1 Peter

Chapter 1

¹Petelo, ntumwa e Yezu Kristu, n'angigien amipagn ne buu enkum, n'avear amisonwo, etay e Pontusi, Galatia, Kapados, Azia mpi Bitinia. ²Oshin o Tea Nziam etii ndjia vi ankum, e Mpeve eyison nde djwi la bulemfu ti mpi djwi n'alung ayitshag Yezu Kristu. Sianga ngrasia eyi na gnu mpi ngemba e gnu eyi ensign. ³Siangagni Nziam, Tea e Nkum esu Yezu Kristu avi lusampulu. Ne ndolula e nde enen, amitepia mbutuka empa djwi na ekagn e vii amisasuvey. Vii amisasuvey eli ne mbug e mfutumuka e Yezu Kristu ne kati avear a ngiwa. ⁴Ene eli djwi na vii ayasasu vey eye epayawa, epayakum mbin mpi epayagnugn. Enai wamowumagni le dzug. ⁵Wamowumagni djwi la biu o Nziam ne mbug e lukwikilu, djwi na evug eyi pipi na nzabana ne ntangu e nsuka. ⁶Oyayenagni kiese djwi la wo, ata yug opean eli mfunu djwa oyiagni na ntantu ne ti e wampay etshin n'etshin. ⁷Etiyia ngigni djwa wasey lukwikilu egnu, lukwikilu elenga wolo la wuo, wolo etsambia yug watitsug ne tshia. Ene etiyia djwi na lukwikilu egnu evi na ifuta iwo n'osiang, ne nkembo ti lukumu ne ngia e Yezu Kristu. ⁸Gnug okoyenagni, kansi oyoleangagni. opeane opoyenagni, kansi oti ndimaghi nde e pi omopeagn kiese enen mpi nkembo. ⁹Opeang otiviagn kamsi ekab i lukwikilu e gnug; lobiko e moyo e ngug. ¹⁰Lobiko na ngrasia ene eyo wumagni wo gnug, wa profeta aling wo njia bikuma inkuma. ¹¹Aliang wo na njia djuna nagni mpi ntangu nge mpeve e Kristo atukinde ndia wo. Viane alak'wo nntangu eyitubiki nde via mpay e Kristo na wa nkembo iyayia mbiy. ¹²Omoniki na wo nde waka kie etshia ewo wemie, kansi gnug, ntangu etubiki wo vum'ane etubba wo opeane n'aviar elongiki wo along a Nziam ne mbug e mpeve santu eyum dzug(vum edza ndiag ndir wa wanjio). ¹³Ebuna, yimaghi, yiagni viar akie viy nna kiteso. Yiagni na ekagni ofugn ne grasia eyo jiani wo n'esue eyayia Yeso Kristo. ¹⁴Kansi aman a bulemfu, oya kangamagni ne wa mpuy eyi djiki gnug ntang ekajiakagnug. ¹⁵Kamsi wur eyo viagni ali santu, gnug mpi, yjagni wa santu n'ekwen e gnug enkum. ¹⁶Djuna wamifugni: "yiagni wa santu, djuma memie nde sant". ¹⁷Yu oyanviagnmni "Tea" wur'bag viy epithinson n'ilung na etshia aviar, veagni ntangu ekien e gnug n'ondur. ¹⁸Oyajiagni nde ekayia n'ekeri to na wolo etsha mpuon eyo limagni wo ne mbug e gnug ipwo eyolongagni a Tea gnug. ¹⁹Kansi, ochumagni wo gnug n'alung a mbalu e Kristo eyeyi kamsi imene ekwon bifu na ekom. ²⁰Ason wo Kristo nteang okili na nsalema, kansi opean, ne ntangu ene e nsuka, amizabana etay e gnug. ²¹Oya jiragni Nziam ne mbug ende, afutumuki nde na kati aviar a ngiwa mpi na nde opiwo nkembo djuna lukwikilu ti ekagni esu eyi na Nziam. ²²Otitiemagni moyi ignug na mbug e ndemfukka ne viaviy. Ene ayiwu oleang atung e djuu dju, leangagni biu gnug na gnug n'etura ofugn.

²³Omibutukagni impa, epa djuna nkeni e ngi pwon, kansi na nkeni epitsi mpwon ne mbug e otuba e luzingu otsok e Nziam.²⁴Djuna wur enkum ali kamsi idjiu, nkembo ende enkum kamsi fololo e idjiu. Idjiu ayum mpi fololo elog.
²⁵Kansi otuba e Nziam asatsua otsok" Eli along a Nziam oyokabigni wo.

Chapter 2

¹Fangagni wagn enkum epwo, oyang 'enkum, ilung ipe, mpuyi epwo etien. ²Kesi aman emibutuka empa, ligagn mabele inziam djwa n'ande ofui yagn na woo ne lukwikilu. ³Yug omimekagn Nziam ali woo. ⁴Yakagn etayi ewur eli itari luzingu iyi fanga woo n'aviar, kansi emi son Nziam mpi eli na ntina djwina n'ande. ⁵Otchuno mog oliagni kamsi atari e luzingu emi bongisa djwi e kum evure empeve, djwi e kum ondiyi e santu epea kimenga e mpeve e ndima Nziam n'embug e Yezu Kristo. ⁶Otuba e Nziam eya tuba: "tolir; ntchug ne sioni itari ekwo evrur, eson nde wure nkum etchug etura etayi nde apa yug nsogn". ⁷Lukumu eli djwi na ngu aviar amindima kansi "itari iyi fagn aviar etungi, ekum ntina djwi na ikuo evru." ⁸Mpi, "ibang, ti itari e ndog aviar". Wa le log ovuma, wa pi lemfuki n'otuba e Nziam eikiwoo djwi na woo. ⁹Olagni kimvuka aviar emison Nziam, otshia o kinganga Nziam, ogniagn o longagni etshia kuluta woo e wure olimagni n'empib djwi n'onvaragni ne mwinda nde e wo. ¹⁰Nteang nteang okayagn okwo, kansi opeane oliagni okwo e Nziam. Akaviagni ndolula, kansi opeane oviagni ndolula. ¹¹Amana nsiya, ndo longagni gnu eyi kesi angingiene pe yungani na ntun mpuyi idjun elebundisi moyo egnu. ¹²Yagni n'epiere woo n'enteang empagn djuna yug wa yobeangagni ole kiagni via pwo wayen etshia gnu awoo mpi api nkembo na Nziam eshu e yande. ¹³Lemfukagni na nkum a buu djwa na Yezu, lemfukagni e mpi na ntotila kesi nkum enenen, ¹⁴Mpi na wa guvernele emitum woo djwi na mpea ndola n'aviar pwo ye djwi na nkumisa aviar akiye woo. ¹⁵Ognagn eli luzolo e Nziam nde ntangu ekieye viya woo, otshung odjum e wa zoba, ni tuba tuba iwo. ¹⁶Otshing epi lignu anfum ve, bonsomignu ekwon nzub ipwo ignu, kansi yagni kesi wa nsadi e Nziam. ¹⁷Peagn lukumu n'aviara nkum, leagni atungagnu, yagn na wom e Nziam, pea lukumu na nkum e buu. ¹⁸Wa nsadi lemfukagni na nkum agnu na luzitu enkum, lemfukagni epa kuna nkum agnu ayi woo ti ngagn e viar, kansi lemfukagni mpi na nkumagnu ayi na viya pwo. ¹⁹Ogniagn si fueite nkumisa wur yug aleyen mpayi, notchini epi fuani ve ogniagn na mabanza eli ndi na woo na Nziam. ²⁰Ogniagn lukumu nge eli na wo wur emipea woo ndola djwa mikieye lisumu? Kansi yug omikiegni woo mpi oleyen mpayi ntangu emo pea wo ndola, eli lukumu neviya Nziam. ²¹Eli djwi na woo e yo viagni Nziam, djwa Kristo mpi ayen nde mpayi djwi nagnu. Amososhungagn mbanu djwa olanagni ekuu ende. ²²Yezu akakie ata lisumu emog ve, kaku oyang ata emog eyi pwi n'odjum ende. Ntang ole twiki wo, aka vuraka iti. ²³Ntangu e mpayi akakiaraka i pwo kansi atshuki nde etura na wur ejia mbag vi./ ²⁴Avari nde ndemien masumu esug n'edjwung nde n'ekulunsi, djwa sikwon mvara lisumu mpi sizingi djwi na masonga, n'embug e wa mpur e nde aveyi gnu lubiko. ²⁵Ayignu nyankum oleyunganagni kesi ameme imi vila. Kansi opeane otiyagni etayi e ngungudi ti wur ewum moyo ignu.

Chapter 3

¹Otin anag, gnu ali'ankear, yagni na ndemfuka n'awumagnu. Kiagni ngang, djula, ayumagni ati apijia otuba Nziam le bug, kikalulu gnu ankear, oji Nziam; ²Djula wamiyen bifu ignu iwo ti luzitu. ³Vianag asalami epilir vianduer: ndima ayug mpengele athi iwolo, ti iliem ntiluer ntshon. ⁴Kansi, vi esalemi na bomoto yempi etura, kitoko epwo eyim lempeve okwng otsuru, elila lokumu le nteang e Nziam. ⁵Djula aviar nteang aluarekiwo osim onang akiwo n'ekagne etay e Nziam mpi ndemfuka la wumawo. ⁶Otin one Sara alemfukinde n'Abalama oviki nde nkum. Oliang opeana aman ande, yug otikiagni via wo mpi opulunagni mpay! ⁷Otin omok, gnu ampea, zingagni boyokani na aviaragnu, vey ankior kamsi mpugu epeabiu. Ofetele mpean lukumu kamsi aviar ami kabula mia wo ikabi i luzingu. Kiagn ngagn djula Nziam ayuk losambo. ⁸Entsuka, gnang nkum, yiagni na ngindu imok, gnagni aviara ajia mpay atung; gnagni na ngagn atung, gnagni itura iwu, mpi aviar akwang omwong. ⁹Oyakearagni ipo lipio; ata itiy n'itiy. Kansi fulagni na lusakumuna djuna gng oviayignu, mbi osaviagni osak. ¹⁰"Wur elinding luzingu e nde mpiyi na tswu wo afete na nsianga etien aviar n'oyang etiang enkuma. ¹¹Atum via nkuma l'epwo, akiki viali iwo. Aliang ngemba ntango enkuma. ¹²Vi-anziam eyen aviar masonga mpi atiande eyayula via awignayu. Kasi vi-anziam epilir aviar apwo". ¹³Wur nagni esokiagni ipwo yug gnu oleangagni vii awuo? ¹⁴Kansi yug oyenagni mpay djwi na masonga, asiveagnu lusakumunu. Oyaluragni ve vim alelurwo. Oyayiagni ote le dzug le dzug ve. ¹⁵Kansi sadisagni nkum Kristo n'iturrignu yiagn nkuma na mpea mvutu na wurankum oyo yuakagni djula nge oletsugni ekagne n' Anziam? Kiagn inkuma la malembe ti na luzitu. ¹⁶Yeagni na mabanzi iwo ognag aviar nsatwe luzingu ewur esamba Nziam le kati Klisto. Wayie na nsogn n'otsng etuba wo ipwo djula gnu kesi olagni aviar apwo. ¹⁷Elombo wo yug, e Nziam aliang, oyenagni mpay ntangu ekiegnu viawo n'ndiy na kiye wi a pwo. ¹⁸Kristo ayende mpi mpay mbale emog otshog ntshie djula masumu. Nde wur el'ewo ayende mpay djula sug aviar pwo. Ognng atekeari etay Nziam. Ayunde odja wo kasi mpeve amokeara na luzingu. ¹⁹Ne mbuk epeve otshundi olong wa mpeve eli opeane lebolok. ²⁰Wakaling ndemfuka ntango ekwikirinde le nteang eti noya, ntangu etungiwo aswa mpi Nziam abikisinde aviaramu le vay.(Aviar eniani). ²¹Ene eli kidimbu embotika emowurnande opean(epeli ntien imbin idgung, eli kesi buu emopea wo na mabanza iwo etay Nziam). Le mbok emfutumuka Eyeso Kristo. ²²Kristo akeagni ansi le yum ewo Nziam amiviar dzug inzeam . Banjio, ankea ikub, ti mpi ankea biu. Wafete ndemfuka lande.

Chapter 4

¹Kangagn, ognagn Kristu ayende mpay ne kati e djung i nde, gnuk ku mpi veyagni nginu inagn ; ognagn wur eyiyen mpay ne kati e djung i nde amisukusa na djwi e disumu. ² N'oshin onagn, otin o wur e nagn apikafizinga djwi na mpuy i vear kansi asazinga djwi na nkie luzolo Nziam ne ntshu emisatshuga ne luzingu e nde. ³ognagn ntshu mingi imila,djwi la nkie luzolo e mpakanu:mpwiy e via ampeam ti ankear, e ndeang vim ensign, iywi i vean, nkabwana tinkien ne luzingu e potopoto, etun avear, etshia epwo, ti nsama biteke. ⁴Otin avear a nagni, wa yen ngituka ognagn opitsagni etay wo n'etshia wo e mbug epwo kansi opean ene waikum ontienagni. ⁵ Ayasama wo ne nteang e wur eyabag nkanu avear a zigna ti vear amiwa. ⁶Eli djwi la kikuma enagn sa long wo evangile na vear amiwa ognagn ,ata ko wamisama na kati evigna wo kasa avear,kansi wazingi kesi Nziam ne kimpeve. ⁷Nsuka e vim ankum eveagna. Djwi la wo, yiagni wasantu ne kimpeve mpi yiagni avear azigna n'oshin onker ne kati e nginu egnu djwi na bisamu. ⁸Ne dzug e vim ankum, yiagni na ngagn e biu gnug na gnug, ognagn gagni atsa nde nzub nde olwo e masumu. ⁹ Yiagni na bikalulu e njia ngiamagni na nkwo gnie. ¹⁰Djwa wur enkum ne kati e gnu avinde ikab emog, sadila wo djwi na nsadisana gnug na gnug. Kiagni otin enagn kamsi avear ajia ngwum makabu eshin n'eshin e ngor eyim etay e Nziam. ¹¹Yug atuba, eyi dzwina mbilula via atuba Nziam; yug wur akie otshia o Nziam, aki na biu epeya Nziam. kiagni vim anagni djwa, n'oshin onkum, Nziam avi nkembo ne mbug e Yezu Kristu. Nkembo na biu eyi na Yezu Kristu na mvwe na mvwe. Amen. ¹²Amana nsia, oya yitukagni djwi na tshia e mpay enelag gnu ne ti kesi vim emog etozignignu la wo etiyia. ¹³Konso kiteso e mpay i Kristu inkum ileyen gnu yiagni na kiese, ognang ko yiagni mpi na kiese opean ti n'oseang ntang eyapwe nkembo e nde. ¹⁴Yug wamotweagni djwi na dzin i Kristo, otiveagni lusakumunu ognagn mpeve e nkembo ti mpi e Nziam eli na gnu. ¹⁵Kansi ntun wur emog ne kati gnu aleyeneki mpay kamsi wur emidjag wur,nkea-wumu, wur etsankie viapwo to wur epijangwum sekele. ¹⁶ Kansi yug emog ayien mpay ognang ali oKristo eleyugkiki nsogn; kansi api Nziam nkembo djwi na dzin inde. ¹⁷Ognagn ntagnu e wuu elabana n'evur e Nziam. Ye mpi yug ewuu ebana na su, ayayia wo esinge djwi n'avear apilemfuki otuba Nziam? ¹⁸ Ye yug"wur e masonga alavug na mpay, mbiy ayayia wo esinge djwi n'ompagn ti djwi na wur masumu). ¹⁹Djwi na wo, avear ayen mpay ne luzolo e Nziam wapi moyo iwo na Ngangi e kivuvu mpi na nkiaka ne ntagnu enagn vi a wuo.

Chapter 5

¹Ndasiamisa ansur a dibundu ali le kati egnu, me wur eli ku insur i dibundu, ewur otshia mpi ntumwa e mpay i Kristu ; mpi nde emog le kati vear eyayen nkembo eyayegnewo vear. ² Djwa la wo, ndosiamisa gnu, ansur a dibundu, na ngwunga ameme a Nziam ali kati la gnu. Liragni wo wuo, epa djwa walowignani la biu, kansi na luzolo egnu oshin oleang Nziam. Wumagni wo epa djwa ifuta i mbin ve, kansi djwa ifuta imileang gnu gnemie. ³ Yakiegni kesi otikumagni ankum a avear elelangidilignu, kansi yiagni andagmbug djwa la kimvuka e ameme. ⁴ Ntangu eyapwe ngungudi enen, ayaveygnu impu i nkembo ipikug mbia.⁵Oshin omog, gnu, enkwo, lemfukagni n'avear ayiwurwo le nteang egnu. Mpi, gnu gnankum, limagni omwong mpi sadisagni gnug na gnug; djwa Nziam apeleang avear omwong, kansi atsande mpeande ngrasia l'avear akwon lulendo. ⁶Seangagni lulendo, yiagni avear a mpama le nteang e biu e Nziam djwa nde ojiragni le ntangu e wuo. ⁷ Peagni nde edzur egnu enkum, djwa nde alowungagni.⁸Kiagni vim ankum na kiteso, ngamagni viy. Mbeni egnu, diabulu, aletshitshim kesi ntambu elengeang, eleling nai esilande. ⁹Lwagni gnu gnande mpi yiagni biu le lukwikilu egnu. Ojiagni gnugnun atwung agnu ali le buu waleyen mpai oshin omog.¹⁰Ne mbiy e mpay esiyen wur ne ntangu emog ekiag, Nziam emiywo la ngrasia, eyoviagni ne nkembo e mvwe na mvwe ne mbug e Kristu, asobongisagninde, asotsugagninde l'ondi mpi asopeagninde biu. ¹¹ Nde ali le dzug i vim ankum mvwe la mvwe. Amen!¹²Ngiavey silive kesi otwung empitsuntseanga ve. Mpi eli ne mbug e nde emofugnagnimon onkean one. Ndosiamisagni mpi ndajir e kieleka memen vi amofugnagnime eli ngrasia e djwidjwi penza e Nziam. Kangamagni la wo. ¹³Evur e Nziam eli le Babilone, emison Nziam kesi gnu, elopeagni mbea. Mon me Marko alopeagni mbea. ¹⁴ Peagni mbea gnug na gnug le mbug e mwaa engagni. Ngemba eyi la gnu gnankum eli ne Kristu.

2 Peter

Chapter 1

¹Simoni Petelo, mfum ye mpi ntumwa e Yezu Kristu, n'avear ayi vi lukwikilu e mbalu otin emog na su na eywi su, lukwikilu ne dzug lunungu ne e Nziam e su mpi ngulusi esu Yezu Kristu. ²Ngrasia eyi na gnu, ngemba eyam nanjia via a Nziam ti e Yezu nkum e su. ³Via ankea nkum elir biu e Nziam ognang na luzingu avi sug wog ne mbug along a Nziam, nde wur eyivie su mbug e nkembo ti biu e nde. ⁴Ne mbug e vim ane, amitepea ilag i mbalu ye mpi inen-nen. Amikie ngagn ognang oshwiagni ne kimvuka emog n'otin e Nziam ognagn omivugagni otin omilur gnu ne vi apwo eli biu itsin na mpuy ipwo. ⁵Djwi na via anagn, kieagni biu enkum djwi na ngika ne lukwikilu bifu iwuo, ne dzug bifu iwuo mazaya, ⁶ne dzug e mazaya ntshung etura, ne dzug entsthung etura molende, ne dzug e molende , luzingu e bisambu . ⁷Ne dzug e luzingu e bisambu epier e wo n'atwung, ne dzug epier e wo n'atwung lutondo. ⁸Ognagn, yug vim anagn eli na gnu mpi elefwiy- ke- elefwiy, opikungiagni kamsi ikuba ipitsingur to nkwon nkie otshia djwi na ndjia Yezu Kristu Ngulusi e su; ⁹ Kansi ewur ekwon vi ane ye mpi eneling ko vim a ngie e vim ane, ali wur emibuye viy. Amijing ndolula i masumu i nde i ntama. ¹⁰Djwi la wo, atwung, wunkiagni biu e gnu e nkum na ndjia wuo-wuo evie e gnu ti omosola wu gnu. Yug okiagni vim anagni opalogagni ni ibagu. ¹¹ N'oshin o nagni, mbug e gnu e ntshwe n'ekub e mvwe na mvwe e nkum esu mpi ngulusi esu Yezu Kristu, ayayia wo ngignam mingi. ¹²Djwi la wo aya yaka me ntang e nkum mbeama agnu djwi mokaninagni vim ane ata olajiagni wog, ata mpi opean alagni biu ne via viavi. ¹³ Nda banza nnde eli wo djwi na me n'ombiyagni ne lwong mpi 'onkaninagni vim ane ntang ene enkum eyi me na luzingu. ¹⁴ Ognang ndajia epayia etey mingi, nda pwe ne djung ene otin emingiegnene nkum e Yezu Kristu. ¹⁵ Ayakie me biu enkum ognang oyindulakagni vim ane ne mbig ewa e me. ¹⁶Agnang sikadjieka itsig imikie vear na wagn ewo ntagn etubaka su djwi na biu e monika ne viy avear e nkum e su Yezu Kristu, kansi ayi su wa temwe eyiyen na viy onen e nde. ¹⁷Ognagn, amivey etay e Nziam, Tea, lukumu ti nkembo ntang otuba emog eyipwi yim etay nkembo e nde emilag onen: "Ene ali mon me e nsia emitshug me ngagn e enkum". ¹⁸ Ayug su otuba onagn eyiyim dzug ntang eyii su ti nde ne dzug i nguma e santu. ¹⁹Simivea otuba e mbikudi elegne na via vi ye mpi okiegnu wuo na nkagnama na wo. Eli kamsi mwinda epieyi n'ondi o mpib tii ntangu esi pwe vum ye mpi vwer enkanteang eyimi n'itura ignu. ²⁰ Jiagni nteang-nteang ngean, profesi i nkum e masonika ma santu epitsingim ne nginu e wagn e wur. ²¹ Ognagn kaku profesi emog etsangim etay e luzolo e wur. O contrer avear na biu e mpeve santu atubiki wo via ayim etay Nziam.

Chapter 2

¹Wa profeta oyagn ayiyu etay a viar, ye wa longi oyagn ayayia wo mpi etay e gnug. Ayijiewo n'oziy along oyiang mpi ayatun wo nkum ayalimi ne bompika. W'eling wadzag na kutulumukini. ²Avear entsin ayadjie wo mpuy iwo i djung, mpi ne mbug e wo mbug e masonga aya biya wo. ³Ne mbug e mpuy wo, aya sadila wo gnug n'etub e wo oyang. Ewu ewo epa eli etey; nge bebisa ewo epa vwr luong. ⁴Djuna ya Nziam aka wum wa wanjio eyikiy masumu, kansi, api nde na Tartarus djuna watshung n'eshing ne kati-Kati e mpib tii eshu ewu. (oluong emu watuba eyawu wo n'endi epwo tii n'ewu). ⁵Diaka, akawum okir e ntiang, kansi awum nde Nowa, eyiyi longi e masonga, ndia viar ashambia amu, ntang eyi tum nde mvue enen n'okir e viar apwo. ⁶Nziam mpi abag nde tshia vi enen e Sodom na Gomoro mpi abag nde ewu djuna iwi, djuna eyi mbanu e ewu e yayia n'aviar apwo. ⁷Djuna via alir Lota wur e masonga, eyeyi kwon ngemba ntang enkum djuna epier e viar epidjiy enkwon ne luzingu epwo, Nziam ovunge nde. ⁸Djuna wur e masonga enay eyi pieriki ndia wo nsuy nkum, ayindi na mpay n'etura ende djuna viy eyeniki nde n'eyug kinde. ⁹Nziam ajia otin envug a viar a wuo ne mimekanoo, otin e ngumu viar apwo djuna wa viy ndola esuy ebag wo ewu. ¹⁰Ene eli djwi djwi djuna viar afula na mpuy ipwo i djug mpi wapi djie. Wur eli n'enkum. Wali n'etura n'ete biu. Wapi yug wom na ntue viar a nkembo. ¹¹Wa wanjio wali na biu ti wagni enen, kansi kakuwo n'etien ipwo djuna wo ne ntiang e Nziam. ¹²Kansi wagnam ene imikwon wagni wama ganga djuna watshung wadjag. Wapijia vum eletwiwo. Ayadja wo. ¹³Ayavia wo lifuta etshia ewo epwo. Wa bansa wawun na mpia luzingu ne vim'asuu n'esui ofugn eliwuo. Watikum mbin mpi ipwo. N'yang ewu wali na kiese yu wali ne wafeti i gnug. ¹⁴Viy awu eli ngiyuo na bifuanisu ankiara anduma; wapi lem nankie na masumu. Wale bine viar atofwui ne viy a Nziam n'etshia ewo ipwo, wali n'etura ileluli. Wali aman emishinga wo. ¹⁵Wami sianga mbug ewo. Wamivila mpi wamidjie mbug e Balama, mon'e Beoro, elea mvia lifuti oyang. (oluong emu wuwone Balama, mon'e Bosoro). ¹⁶Kansi ovii wo djuna disumu ende ndemie. Mpunda ebaba e wear eyitubi n'otuba e wur ashirinde ibuma e profeta. ¹⁷Aviar ane wali kamsi itog ikwon vay. Wali kamsi mafuba emiviara opepe. Mpib enen eyakung. ¹⁸Waya tuba n'omwong e mpama. Walebine viar ne mpuy iwo idjug. Walebine viar elekiy biu na nkim aviar apwo. ¹⁹Waya laka bonsomi, kansi wemie wali wa mfum e viy apwo. Djuna wur ali mfum na viy ankum emognege. ²⁰Wur enkum ekim ipwo i buu djuna oja ngulusi Yezu Klistu, mbiy a kia ndog ne viy apwo, luzingu ende embiyi eya kum wo epwo kuluta eyi ntiang. ²¹Ana yiauwu wuo djuna wu wakwon njia mbug e masonga n'endie enjia mbiy nkea ntun enkwon e santu eyapiy wo. ²²Kingani ene eli djwidjwi djuna wo "Mva akia nda ndwi inde. Ngulu eyiyog wo ekia ne ntebe".

Chapter 3

¹Opeane nda fugn amana m'eleangme onkian ozole djwi na mbiyi masonga e mpeve ngu. ²Djwi okanagni etuba y tubi nteang ba santu eyi ba profeta mpi okanagni onkwon, e nkum ti ngulusi esug n'embug wa ntomwa ignu. ³Giagni aviara ngie two aya woo n'etshu e nsuka, aya ye wotwo ti akien woo oshino oleang mpuyi ewo wemien. ⁴Mpi wa tuba: "elak e pinde ndi udine elekeyi wa tea esug e ndwo? wami wa kansi viya nkum emi sa tchik otin omok, bana ekiwo buu". ⁵Wami jing luzolo ewo, wo won olung ti buu iyum ne vayi ye mpi n'embug evayi, bana ntama ne mbug otuba e Nziam. ⁶Eli n'embug e vimane buu e ntama a dini woo mpi awiwo. ⁷Liragni, olung ti buu onkwon emog nagn ewa wum djwi na tshia: wa wa wum djwi la esue empum ewo ti ewa e viara pwo. ⁸Amana m'eleang me opi fuetagni ndjing vim emog ene, djwi la Nziam esue mog eli kesi mvue iwug, mpi mvue i wug eli kesi esue emog. ⁹Nziam a pitsho ngumela na nkukisa aleang nde otshuno tsa, mbanza aviara muu. Kansi atsa ndi nkung mingi djwi na gnu. Api leang wur awi, kansi aviara nkum wa tshim etu ra. ¹⁰Kansi, esue e Nziam aya nde kesi wure wumu. Olung a lag woo n'ekur oyug vim olung ayawu tshia, buu ti vim a awo ayimonika wo n'evii y'aviar. ¹¹Djwi vim ankum ame fueite ngua otshino nagn, wur otshino nge efuete gnu nzia? Ofuete na mpieragn ne bo santu mpi elani viya Nziam. ¹²Ofuete okungagni esue nziam, esue eyi olung ayibag woo tshia ti vim a woo a ya lunga woo na tshia. ¹³Kansi oshino etelaki nde sikung; , olung empa ti buu empa ondag e masonga eyawo. ¹⁵Ogniang, amana m'eleang me, otshino eyugagni gnu vim ane, kiagni enkum djwo okuanagni mpi ne ti ipwo n'eteang nde, yagni na ngemba na nde. ¹⁴Veyagna okung e Nziam kesi evug egnu, kesi otshungu eleang sug Polo a fugn nde; otshono wagni opi wo. ¹⁶Polo atubi viya a ne n'enkian nde enkum, leti eli na vii iyi mpayi djwi na ndja. Aviar epijia vii eyi mpi entwong pwo wale tshimi viya mu e otuba e Nziam, enagn enkum djwi n'ewa ewo we mien. ¹⁷Djwi la woo, amana liang me, otshino jiagniviya ene ngamagn vii djwi okwon mvilagni djwa na oyang aviara apwo, asikum gnu mvidisa lukwikilu. ¹⁸Kansi fuegn ne ngrasia ti na ndja nkum esug ti mobikisi Yezu Kristu n'ande eyi nkembo opeane ti ntangu enkum. Amen.

1 John

Chapter 1

¹Vim ayi l' itsin i buu (ayi yug su, ayi yen su la viy asu, ayi lirsu ti ayikirsu na mbwo isu) le dzug otuba o luzingu. ²Luzingu wemie mpi eyipwi le viy avear ye eyi yensu, ye mpi sikab oshong l'avear. Silokabagni oshong o luzingu e mvwe na mvwe, eyiyiki ondi omog nda Tea Nzeam, mpi eyiseyegniwo su. ³Vi ayiyensu ti eyiyugsu, silokabagni mpi, djwa oyiagni na ngindu imog na su. Kimvuka esu eli su na Tea Nzeam ti na mon nde, Yezu Kristu. ⁴Silofugnagni ku vi ane djwi na oseang to kiesu esu eyi ofugn. ⁵Liragni oshong oyiyugsu etay e nde mpi okabagnisu : Nzeam ali mwinda mpi ye ne kati ende kaku mpib ata fioti. ⁶Yug situba nde sili kimvuka su sa na nde kansi silekien ne kati e mpib, sidjim oyang ye sipitubi viavi. ⁷Kansi yug sitikien ne mwinda oshin olinde ndemie ne kati e mwinda, asiyiasu ne kimvuka sug na sug ye alung a Yezu Kristu, mon nde asisetiemewo mpi asiselimawo masumu inkum. ⁸Yug situba susun kakusu na masumu, sidjim sie mie oyang ye mpi viavi kakuwo na su. ⁹Kansi yug sifunguna masumu isu, ali wur epea oyang mpe wur e masonga ye asiselolulande mpi asisetiemende ne vi apwo akie su. ¹⁰Yug situba susun sipiki masumu, silopur nde nkea oyang ye mpi otuba onde kakuwo na su.

Chapter 2

¹Aman ame aliang, mofugnagni vum'ane, djua okuonagni ndog ne disumu. Yu wur atilog ne disumu, sili na wur'etuba etay e Teya, Yeso Kristo wur e masonga. ²Ndemien amitsha vwer djuana masumu isu, epa kaka isu, kansi aviar ebuu ofugn. ³Yu simiwum enkwon e Nziam, elintuba simojia. ⁴Wur etuba: mijia Nziam, kansi apiwum enkuon ende, ali wur'oyang, kakunde na viavi. ⁵Kansi wur e wum otuba e Nziam, ngagn e Nziam eli ofugn etay ende: siyajia nde sili siande. ⁶Kansi wur etuba apier na nde afuete nkien otshin eyikien nde ndemie. ⁷Aman a nsiya, epa eli onkuon empa emofugnagni me, kansi onkuon e ntama eyivignu eyum itshin i buu; onkuon e ntama, eli otuba eyi yugnu. ⁸Kansi, eli onkuon empa emofugnagnimi gnug, eli djui djui na nde ti na gnug, djuna mpib etilim ye mwinda e wuo epiey. ⁹Wur emituba ali ne mwinda, kansi apileang otung, ali ntete ne mpib. ¹⁰Wur eleang otung ende apier ne mwinda, apalog n'ibawu. ¹¹Kansi wur etun otung ende ali ne mpib, alekien ne mpib, apijia etayi eletshinde, djua mpib eto tshung viy. ¹²Ntofugnagni, aman aleang, djuana masumu ignu ivia ndolula djuana dzini nde. ¹³W'atea, ntofugnagni, djua omijiagni wur eyiyi ntama n'itshin i buu. Ntofugnagni, inkuoo, djua ominungagni nkia'oyang. Mofugnagni, aman aleang, djua omijiani Tea. ¹⁴Ofugnagni me waTea onkean, ognang omijiagni wur eteang eli itsin ivi ankum. Ofugnagni me enkwo onkean ognagn alagni biu, ognagn mpi otuba e Nziam emipier na gnu, ognagn mpi ominugnagni nkiy-oyang. ¹⁵Opileagnagni buu ene ti vim ale buu. Yug, wur emog aleagn buu, ngagn e Nziam epikungia na nde; ¹⁶Ognang vim ankum eli ne ti e buu, mpusa e djung, mpusa e vim aleang viy, na omwong e luzingu e buu, ipikungim etay e Tea Nziam, kansi eyim etay e buu. ¹⁷Buu enelag, na mpusa inde mpi; kansi wur ekie luzolo e Nziam ayapier nde ne buu mvwe na mvwe. ¹⁸Aman alieng, ene eli ntangu e nsuka; oshin emiyug gnu nde antiKristu aleyi; lwo ene wantiKristu wayikum mingi: kog enagn sijia nde sikum ne ntangu e nsuka. ¹⁹Avear anagn wamipwe ne kati esu kansi wakayia avear a su; ognagn yu, wayi avear a su, anasatsuga wo na su; kansi kangagni emonana polele nde waji nde avear ankum wakayia avear a su. ²⁰Djwa gnu, omiveyani vir a Nziam l'ewuo e wur eyi santu, mpi omijani vi nyankum. ²¹Ntofugnani, epa djwa opijiani masonga ve, kansi djwa olajiani mpi kaku oyang omog ve etsanzum le masonga. ²²Wur eyi oyang, eli wur epijir ndenden Yezu ali Kristu. Wur enai ali mbeni e Kristu, etsantun Tea Nziam ti Nziam e Mon. ²³Wur enkum epijia Mon, apijia Nziam e Tea ve, wur enkum ejia Mon, ajia ku Nziam e Tea. ²⁴Nding vi amiyug gnu eyum itsin i buu isatsiga la gnu. Yug vi amiyug gnu eyum itsin i buu atisatsiga la gnu, asisatsigagnu ne kati e Mon ti ne kati e Tea. ²⁵Elac eyopiande eli lzingu otshwoc. ²⁶Mo fugnagn' onkeana djula aviar a lodjimagni. ²⁷Djula gnu, vir a Nziam evignu epier ndagnu kaku mfunu'endongagni ve, ka via Nziam. olongagni nde via kuma, viavi, epa vi oyang ve djiagni kalong amiviagnu. ²⁸Ntagene aman ame yiani yande, eswi eya yiande si payen nson ve ntama mpi ve. ²⁹Youg oyandima viande, jiawo wur enkuma ekie woo ayim lande.

Chapter 3

¹Liragni oliang nge Tea emiselea nde, djuna wavi aviar aman a Nziam, mpe sug sili aman Nziam! djuala wo, okir epi te jia, djua okajia Tea. ²Aman a nsea, eyum luo sili aman a Nziam, otshin eya yiasu etozabani. Siya jia ntangu eyayia Kristo, ayayiasu otin eli nde, mpi ayoyen su otin eli nde. ³Wurenkum ali na lukuikilu na vialeyi djuna Kristo atieme luzingu ende, otshin eli ndemie ngitieme. ⁴Wur elefuli na nkie ipwo apilemfuki na onkuon, djuna disumu eli nkuon ndefuka n'onkuon. ⁵Oya jiani gnu gnu Kristo ayinde djua na ndima masumu isu, ye mpi yande kaku disumu ve. ⁶Wur enkum epier n'ande apafikie masumu. Wur enkum aleki masumu atoyen mpi ato oji. ⁷Aman asu, ya siangagni wur adjimagani. Wur ekie via masonga ali wur e masonga, otshn o Kristo ndemien alindi wur e masonga. ⁸Wur elekiy disumu ali wur e diabulu, djuna diabulu amikie masumu eyum itshi i buu. Djuana wo mon e Nziem azabani nde djuna ndjak etshia diabulu. ⁹Wur emibutuka na Nziam epikii disumu, djuna nkeni e Nziam eli na nde. Apiku mfula na nkie masumu, djuna amibutama na Nziam. ¹⁰Djuna wo, aman e Nziam na aman e diabulu wami zabakana. Wur epiki masonga apali e Nziam, wur epileang otung ende apali e Nziam. ¹¹Liragni viy ayi yugnu eyung itshin i buu: si fuete ndiagni sug na sug. ¹²Epa otin e kayina eyi wur e diabulu mpi eyi djag otun ende. Mbi dju na nge eyodjag nde? Djuna etshia ende ayu ipuo, kansi etshia otung ende ayiwu masonga. ¹³Oya yitukagni ve, atung, yu okir elotunagni. ¹⁴Siyajia nde siyum n'ewa simisue ne luzingu, djuna siyaleang atung. Wur ekuon oleang n'ande, atisatsia n'ewa. ¹⁵Wur etun otung ende ali ondjag wur. Mpi oyajiani nde luzingu e mvue na mvue kakuwu na ondjag wur. ¹⁶Simijia oleang djua Kristo awindi djuna sug; sug mpi, si fuete mpea luzingu esu djuna atung. ¹⁷Kansi wur elina vum ankum a buu, mpi ayen otung na mpay, amotshung etura mpe akosadisa, otshin nge oliang e Nziam asiyaawo na nde? ¹⁸Aman ame, sikuon ndiang n'otuba ti n'odjum, kansi n'etshia mpi ne masonga. ¹⁹Djuna wo, ayajiasu nde sili ne masonga, ye mpi aya kiyasu itura ne ntiang ende. ²⁰Djuna yug etura isu etefugn, Nziam ali onen kuluta etur'esu, ayajia viy ankum. ²¹Aman a nsea, yu etura esu epitefugn, sili na ekagni biu na Nziam. ²²Vum enkum esolingasu, asiviasu n'ande, djuna sitiwum enkuon ende ye mpi siyakie wa vum eleang nde. ²³Ene eli onkuon ende, djua si jir ne dzini Mon nde Yesu Kristo, mpi siyiagni na ngagn sug na sug, otshin eyiteleang nde ndemien. ²⁴Wur ewum enkuon e Nziam apier ndia Nziam mpi Nziam apier na nde. Djuna wu, siyajia nde Nziam apier ndia sug, ne mbug e mpeve eyitepi nde.

Chapter 4

¹Amana me nsiya, oyandimagni mpeve inkum, kansi, jiagni lunguka, mpeve djwi na nja yug eli e Nziam, djwi wa ngunza oyang wa misue n'ebuu. ²Kokog, ayijiagnu mpeve i Nziam- mpeve inkum eya jia Yezu Kristo ayinde na djung aviar ali e Nziam. ³Kansi mpeve inkum epindimi Yesu, epa e Nziam. Eli mpeve e mbeni e Yezu e yug gnu eleve, ti luene, eli buu. ⁴Oliagni e Nziam, amanam'eliang me, ota lungagni, djwi wure n'ekati gnu aleng wureli ne buu. ⁵Wali ne buu; kangagn ekume tuba wuo eli ebuu mpi aviar buu wa ya yug. ⁶Sili e Nziam, wure nkum eja Nziam a se yug. Wure epa e Nziam apateyug, djui na wog siya ja mpeve eviavi ti oyang. ⁷Amana me ansiya, si yagni, na ngagn sug na sug, djwi ngagn eli e Nziam; mpi wure nkum eleang ayim etaye Nziam mpi ayo jia. ⁸Wure etun aviar a pija Nziam; djwi Nziam ali ngagn. Djwi na woo ngagn e Nziam eya yien nde dj⁹wi na sug; to lir Nziam atumi nde mon nde emok n'ekati buu siviya luzingu djwi na nd. ¹⁰Djwi na wog eli ngagn, epasug aviar eleang Nziam, kansi nde wure eteleang, a tshini nde mon nde atshu vwer djwui na masumu e sug. ¹¹Amana me ansiya, yug ya kieleka Nziam aleang aviare, sug mpi si leangagni sug na sug. ¹²Kaku wure miyen Nziam, yug si leang sug na sug, Nziam ali na sug, mpi oleang ende emimonika penza na sug. ¹³Djwi na woo, si yajia sipier n'ekati nde ndiko mpi apier nde kati esug, ognagn a te pia mpeve i nde. ¹⁴Si m'iyien mpi si mindima Tea a mitum mo n'ende djwi ayi ngulusi e buu. ¹⁵Wure nkum ekia ndja Yezu aii mone Nziam, Nziam ali na kati nde, nde mpi n'ekati Nziam. ¹⁶Sug mpi, simijia simikwikila nde Nziam a s'eleang. Nziam ali ngagn, wure epiere n'ekati ngagn a pier mpi n'ekati Nziam, Nziam mpi apiere n'ekati nde. ¹⁷Djwi na woo ngagn e Nziam emikum wuo mingi kati esug, ogniagn si yi n'ekagn n'esue e mpum e woo, ogniagn otshi no yinde, otshino elisug n'ebuu ene. ¹⁸Ondii eli ngagn wom epiku ngia neti. Kansi, ngagn e nsign ekema womo, djwi wom ekab ndola. Wure nkum eyug womo aka ya na ngagn e nsign. ¹⁹Sa leang ogniagn Nzeam amite leang nteang. ²⁰Yug wure atuba ndenden : "Ndeang Nzeam " kansi apileang otwungnde , ali nkea oyang. Ognang wur epileang otwung oyende na viy, apikug ndeang ve Nzeam etoyen nde ve. ²¹Ye ku diaka ene eli onkwon omiveasu etay ende : wur enkum eleang Nzeam afwete mpi ndeang otwungnde.

Chapter 5

¹Wur enkuma endima Yezu owur la Nziam. Wur eleang Tea ajliang mon nde. ²Djuna woo siyajia siliang mon'eNziam: Ntang' eliang yie Nziam bi sadila onkwon. ³Lir oshin, oliang su Nziam:yug siyawum onkwon, onkwon epiyie lampay ve. ⁴Wur enkuma emindima Nziam amivia elung le buu:lukwikilu esu. ⁵Wur e wu nagn emivia eloung le buu? eli wur endima Yezu alinde mon'eNziam. ⁶Tolir wur emiyia la vay ti alung: Yezu akayia kaka la vay, kasi ayinde la vay ti alung. ⁷Wali wasar wakwb vi ochin oyiwo. ⁸Mpeve, vay ti alung, isar ine wayokana. ⁹Yug si yandima vi aviar, via Nziam ali koluta. ¹⁰Wur endima mon'Enziam akap vi ochin oyende. Wur enkuma epindimi ve avey Nziam wur oyang, djula nde akandima ve via tubi Nziam djula mon'nde Yezu. ¹¹Lir viatubi Nziam, amipiya aviar luzingu emvwe la mvwe, luzingu ewo elila mon'nde. ¹²Wur emindima mon Enziam a la luzingu; wur etun mon, kakunde na luzingu ve. ¹³M'ofignagni viane djula ojiani, yie ola luzingu emvwe la mvwe, djula gnu aviar andima Yezu mon Enziam. ¹⁴Yempi, ekagne sug eliya nde; yuk si yawigna vin sande lochin eliande,nde ayuk aviar. ¹⁵Yempi siyajia ayuk aviar, vim enkuma esiwignasu, sijia sitivia vin ewignisu. ¹⁶Yug wur ayen ontwung onde akie lisumu evara le wa sambila djuia nde. Mpi Nziam oyompeande luzingu. Via tubime eli djula akum' aleki masumu epivari ewa; epantuba na nsama djula wo ve. ¹⁷Vi a pwo ekum eli lisumu eli la lisumu emok episi mvara lewa. ¹⁸Siya jia wur'emibutuka na Nziam apitsikie masumu ve. Wur emibutuka na Nziam atsande batela luzingu ende, wur wepwo apokie ipwo ve. ¹⁹Si jia siyim ya Nziam bi buu ofung elile mbwo ewur epwo. ²⁰Kasi siya zia wuo mon Enziam ayindi amipea aviar wagn enziam wur ensatuba viavi, alilekati e mon inde Yezu. Nde Nziam ekieleka, mpi luzingu emvwe la mvwe. ²¹Aman ame, luragni biteke.

2 John

Chapter 1

¹Intshuru dibundu, afugn na Kiria emiponawo ndia aman ande, eliang me ne mbug e Nziam, epa memie wur aliang, kansi aviar ankum ajia Nziam. ²Djuna along a Nziam eli na sug, eyayia mpi na sug tii otshok: ³Ngrasia, ndolula na etura mpio eyum na Tea Nziam, na Yezu Kristo, mon'e Tea, eyi na gnug djui djui ti ne ngagn. ⁴Nti yuo too n'oseang e ngien aman ayie walekien na viavi otin elomo onkwon Nziam. ⁵Kiria ndiong na yie ntangu ofuni me ene, epe eli onkwon ompa kansi eli onkwon emivea su kandiye yim kaka n'itsin. Onkwon owo eli ngeam:si yie agni na ngagn sug na sug. ⁶Ngagni ewo eli nkab nge:kien'agnie n'onkwon o Nziam.Egnignagni eli onkwon o Nziam efwete gnu nkien la wo oshin eyi zig gnu nteang nteang. ⁷Dzwa aviar apwo mingi wamiswele buu; wapi ndimi Yezu ayindi la djung isug; wur eli kamisi nde ngea oyang, mbeni nde. ⁸Yia la wang okavilisa ifuti iyie otshia kansi ovi ikabi'iyie inene. ⁹Wur enkum emipwe ne along a Yezu mpi emi tsa etei, kakunde na Nziam; wur emisatsiga ne along anai, ali na Nziam e Tea ti Nziam e Mon. ¹⁰Yug wur amiyia etay egnu mpi apijia along anai, oyoyamani l'evur egnu mpi oyopiyagni mbea. ¹¹Djwi na wure etubi na nde mbote! aswe na vianda pwo. ¹²Atako ndi na vii mingi e nfugn, nka leang na nkie n'ekayi ti vayi e nkian;kansi ndi na nfunu e ngia etayi egnu, mpi si suli djwi kiesu eyi eninen. ¹³Amana nkigniam ye onkiar emipona libundu wo pea mbote.

3 John

Chapter 1

¹Insur, a Gaius, amana me ansiya eleang me eviavi. ²Amana me ansi ya, vime liang me owongagni n'evi ya nkum, mpi oyagni na bio n'edjung, otchin emi wong moyo eye. ³Nti yuo too n'osiang ntang emiya atwunga su waya nkab viya woo djwi na'ye,ti ekien ye ewo. ⁴Kako osiang onene eleng emiyug me amana me wekiene, n'ekiene woo, epeya kiesu. ⁵Moneme ensiya oki woo, na atwung aye ti wa angi ngien. ⁶Etubi woo n'etshia e woo, ekieye ne nteang evure Nziam. Aya kiye woo na nsadisa n'embug eletshu woo n'enteang Nziam. ⁷Djwi eli n'edjin e Yezu Kristo emi kien woo, waka veyi vime mok eyim etayi ompagn. ⁸Si fwete nzama aviara otshino nagn djwi si yi sankuma ondag omok djwi na viavi. ⁹Nti fugn imono nkian n'evure Nziam; kansi Diotrephe, eleang nzia wure nteang ne kati ewo, atun na nzama sug. ¹⁰Kangign yug ndign onzenagni asikaname viya leki nde, no tchin etuba nde vii apwo; kaku sug na kiesu,apiyami atwung, aviara m'eka na nkie a la pum, a la kuma n'evure Nziam. ¹¹Amana me nsiya oya djagni viya epwo kansi viya woo. Wure ekie viya woo ali e Nziam; ekie viya pwo atoyen Nziam. ¹²Sankum, ti viavi ndemien si tuba vii awoo djwi la Demitruis; sug mpi siya tuba viya woo, mpi ayajiagni

viya tuba sug eli viavi.¹³ Ayame na vii mingi onfugna ye, kaku mpila efugn me n'ekayi mpi vayi onkiana. ¹⁴Ndi na nfunu onzen eviang, situbi n'odjum mi moyug. ¹⁵Siang etura mpio eyi na yie. Iwur wo pea mbea.

Jude

Chapter 1

¹Jidi, nsadi e Yezu Kristu, otwung o Jaki, ya veat ali Tea Nzeam amaleang entsign, mpi emiwum wo djwi na Yezu-Kristu. ²Ngy, ngema ti ngaagn eyii entsign ya gnu. ³Otwung o ngaagn, aligikime n'omfugnagn djwi n'evug e veat ankum. Akug wo mofugnagn djwi molongagn na ndwa mbeagn i kieleka djwi na lukwikilu eyisapeawo ya wasantu otshwag ntshie. ⁴Djwi ne kati egnu, veat amuu wamishwe, wamabag ewuu bana ntama, veat a mbin waletshimi ngrasia e Nzeam ekum vii apwo, waletun njir Nkum esu emog ti Long, Yezu-Kristu. ⁵Opean, ndi na mfunu onkanagn, ya gnu veat ajia vii ane wuo, gnugnun Nkum, ne mby e mvuga veat mpi emalima nde ne buu e Ejipiti, adjag nde veat akwon lukwikilu. ⁶Mpi banzio ikawum endii ikub iwo ve, kansi Nzeam amatshung eshing otshwag ne mpib, amawum djwi n'ewu eshuu e nsuka. ⁷Eli kamsi Sodomoma nda Gomoro ti viya enen ili mbeama na wo, eyikike kamsi wo k'otshia o kinduma mpi eyidjiki vii ipwo. Via anagn amikum mbanu eninen djwi na veat ayen mpay i ndola i tshiya e mwe na mvwe. ⁸Oshin omog, veat oyang anagn walepiy djuung iwo na wandoy ipwo, watuma ekub mpi walatwe nkembo. ⁹Ata Arkanzi Mikayel tangu elwikinde nda ontshung ti eyishinde nda nde djwi na djuung i Moize, akotwe ve, kansi atubinde ngean: "Sianga Nkum ndemie ongniangi!". ¹⁰Kansi veat anagn waletwi vim apijiawo, walekii vim ajiawo kamsi veat a biu. ¹¹Mpay ya wo! Djwi watidjie mbug eyi Kayino mpi wamilog n'ipwo eyiki Balam, djwi la mpuy ekri. Awiwo ntangu ntangu eyidjiiwo vii apwo a Kore. ¹²Eli ipwo ilepiy okina ognu. Wakie akagn wapiyug ata nsogn ve, wala, wagnwa, wala ko djwi na nshira mpuy i djung. Wali mafuba imikwon vay, mpi elevari opepe etay enkum. Wali eshung e ntangu owaa ekwon ngwur atub, emiwa mpi emisumawo mbala ipe. ¹³Opepe e biu etsankir nzey eninen, mpe etsampur efuu, oshin omog veat anagn atsawo mpur wemie vii awo a nsogn. Wali kamsi weer imiyungana mpe emisawo shugn ne mpib e mvwe na mvwe. ¹⁴Enoki, eyi wur ishambia l'okwo yum Adamu, abikulinde ngean djwi na wo: "Lir Nkum atiyia na wasantu inde awugu na awugu. ¹⁵Aleye djwi na mbag ewu e veat ankum. Aleye djwi na mpum ewu e veat ankum apwo djwi na vii apwo ayikiwo n'oshin opwo, mpi djwi na itubatuba inkum eyitubi empaagn djwi na nde." ¹⁶Wali veat atsagnie igniegnie mpi alebokuti djwi na luzingu ewo, mpi waledji mpuy ipwo. Wali veat omwong, walepur otuba opwo n'odzum owo, waledjii veat veat amu ko djwi na nding iwuo iyim ya wo. ¹⁷Kansi gnu, atwung a ngaagn, kanagni otuba oyilong wantumwa i Nkum esu Yezu Kristu ne ntshuu imileg. Okabagniwo ngean: ¹⁸"Ne ntangu e nsuka ayayawo na veat ayoywagni two mpi ayasadjie ko mpuy iwo i djung." ¹⁹Aveat anagn walenami veat. Wali veat a buu, mpi kakuwo na Mpeve. ²⁰Kansi gnu, atwung a ngaagn, twungagni gnemie lukwikilu e santu, mpi samagni na Mpeve-Santu. ²¹Pieragni neti e ngaagn e Nzeam mpi kwungagni ngy e Yezu Kristu, Nkum esu elojiagni luzingu e mvwe na mvwe. ²²Yiagni veat a ndolula etay veat atsug esiy. ²³Vugagni aveat amuu n'oshin esapurgnu ne tshiya. Etay e veat amuu, yiagni na ndolula ti wom. Tunagni ata ileam imita mbin djwi na masumu i mpuy i djung. ²⁴Ntangu opean, na nde wur ekug n'ongwumagni na nkwon ndog, mpi na nde wur ekug n'omvaragni wuo na kiese ne nteang elung ende e nkembo eninen, ²⁵ya nde ndemie Nzeam eli Ngulusi esu, ne dzin i Yezu Kristu, Nkum esu, nkembo, onen, ekub ti biu eyi ya nde, lii, lwo ene, ti mvwe na mvwe. Amen.